

Afgestudeerd en vertrekken: Voorbij aan werk gerelateerde motieven?

Jop Smit
S1937553
Master Economische Geografie

**rijksuniversiteit
groningen**

faculteit ruimtelijke
wetenschappen

Afgestudeerd en vertrekken: Voorbij aan werk gerelateerde motieven?

Samenvatting:

Dit is een onderzoek naar de ruimtelijke mobiliteit van afgestudeerden. Dit onderzoek richt zich op afgestudeerde studenten uit Groningen die de ambitie hebben om te vertrekken na de studie. Als perifere studiestad verliest Groningen, net als andere perifere studiesteden, elk jaar een aanzienlijk deel van haar afgestudeerden. Vaak wordt verondersteld dat werk gerelateerde factoren verantwoordelijk zijn voor de trek van afgestudeerden naar het economische centrum van een land. In de Nederlandse context respectievelijk de Randstad. Dit onderzoek tracht door middel van diepte interviews te achterhalen welke motivaties er spelen bij afgestudeerden om Groningen te verlaten voor de Randstad. Er is gewerkt met de volgende hoofdvraag: Welke motivaties spelen er, naast de bekende werk gerelateerde motivaties, bij afgestudeerde Groningse studenten bij de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad? De resultaten zijn bruikbaar voor beleidsmakers bij lokale overheden die vaak als doelstelling hebben om afgestudeerden (hoger opgeleiden) aan te trekken of te behouden voor de regio.

Uiteindelijk zijn er met negen (bijna) afgestudeerden van de Rijksuniversiteit Groningen diepte interviews afgenomen. Het gaat om afgestudeerden van verschillende studies die hebben aangegeven na het afstuderen Groningen te willen verlaten voor de Randstad. Uit de diepte interviews komt naar voren dat de motivaties van afgestudeerden die Groningen willen verlaten voor de Randstad divers zijn. Werk gerelateerde factoren spelen voor elke respondent een rol. De zwaarte er van varieert. Wat duidelijk naar voren komt uit de interviews is dat veel respondenten toe zijn aan een nieuwe omgeving en uitdaging. Ze ervaren Groningen als zeer positief, maar willen na het afstuderen graag een andere omgeving. Andere motivaties die naar voren komen zijn sociale relaties, voorzieningen en opzoek zijn naar "soort" genoten. Het belang van deze motivaties varieert onder de respondenten.

Sleutelwoorden:

Ruimtelijke mobiliteit, Afgestudeerden, Hoogopgeleiden, Vertrek motivaties, Diepte interviews

Auteur: Jop Smit
S1937553
Jop.smit42@gmail.com
Master thesis Economische Geografie

Begeleiders: dr. V.A. (Viktor) Venhorst & Gintare Morkute
Tweede beoordelaar: dr. S. Koster

Groningen, Augustus 2016

Voorwoord

Dat Groningen een perifere studiestad is, dat ben ik de afgelopen jaren steeds meer gaan inzien. De afgelopen jaren zijn veel van mijn studerende vrienden naar de Randstad vertrokken. Ook bij de sportverenigingen waar ik lid was gingen er steeds weer bekenden na het afstuderen naar de Randstad. Het lijkt wel of iedereen die kant op gaat... Natuurlijk weet ik wel dat dit niet zo is, maar het intrigeerde mij wel. Wetende dat Groningen veelal als een fijne stad wordt ervaren wilde ik hier meer over weten. Waarom vertrekken er zoveel? En is het alleen werk wat deze individuen doet beslissen om te vertrekken?

Met het afronden van deze scriptie komt er een einde aan mijn studenten periode. Ik heb erg genoten van deze periode. Hoewel ik moeite had met het kiezen van een master denk ik dat de studies binnen de faculteit erg goed bij mij passen. Ik heb het schrijven van deze scriptie als een pittige opgave ervaren. Met ups en downs denk ik dat het uiteindelijk een mooi onderzoek is geworden. Ik wil graag mijn begeleiders Viktor en Gintare erg bedanken voor hun begeleiding en prettige samenwerking. Verder wil ik graag het bureau voor Onderzoek & Statistiek van de gemeente Groningen bedanken. Een dag in week kreeg ik de mogelijkheid om daar aan mijn scriptie te werken. Met name aan de gesprekken en de feedback van Laura en Narly heb ik veel gehad. Bedankt! Uiteraard wil ik ook graag de deelgenomen respondenten bedanken. Tot slot wil ik graag mijn ouders en mijn vriendin bedanken voor hun steun.

Rest mijn niets anders dan u veel lees plezier te wensen,

Jop Smit

Inhoudsopgave

1.1	Introductie.....	5
1.2	Onderzoeksdoel, hoofd- en deelvragen.....	6
1.3	Relevantie	7
1.4	Afbakening	8
1.5	Leeswijzer.....	8
2.	Context.....	9
2.1	Demografische ontwikkelingen	9
2.2	Economische ontwikkeling, menselijk kapitaal en de creatieve klasse	11
3.	Theoretisch kader	14
3.1	Interne migratie en cultuur.....	14
3.2	Migratie Theorie: schaalniveau en theorieën	16
3.3	Ruimtelijk mobiliteit van afgestudeerden	19
3.4	Verwachtingen:.....	24
3.5	Conceptueel model	25
4.	Methodologie:	26
4.1	Diepte interviews	26
4.2	Afname en analyseren van diepte interviews.....	27
4.3	Rol van de onderzoeker	27
4.4	Respondenten:.....	28
4.5	Ethische aspecten.....	28
5.	Resultaten.....	29
5.2	Werkgelegenheid	29
5.3	Iets nieuws willen	31
5.4	Voorzieningen.....	32
5.5	Sociale relaties	33
5.6	“Soort zoekt soort”	34
5.7	Overige bevindingen.....	35
6.	Conclusie.....	37
6.1	Hypothesen	37
6.2	Discussie	38
6.3	Conclusie	39
6.4	Reflectie.....	40
6.5	Aanbevelingen	41
	Referentie.....	42
	Bijlage.....	45

1.1 Introductie

Dit is een onderzoek naar de ruimtelijke mobiliteit van afgestudeerde Groningse studenten. De focus ligt hierbij op de motivaties van afgestudeerden om Groningen na te studie te verlaten voor de Randstad.

Hoewel de meest recente cijfers van het CBS (2016) laten zien dat grote steden een negatief binnenlands migratie saldo hebben, is de algemene trend in Nederland, na de jaren 80, dat de grote steden groeien (PBL, 2015). Het Nicis (2011) concludeert in haar onderzoek, in combinatie met de RUG, dat de stad wint en de regio verliest. Gedeeltelijk wordt de groei van deze grote Nederlandse steden veroorzaakt door de instroom van studenten en hoger opgeleiden. Deze steden trekken jongeren uit een wijde omgeving aan door toedoen van haar onderwijsinstellingen. Hoogopgeleiden trekken naar steden waar ze kunnen studeren, werken en zich kunnen vermaken. Waar voorheen deze groep jongeren na de studie, en latere levensloop, uit de stad vertrokken blijft deze groep hoogopgeleiden steeds vaker in de stad wonen (ABF, 2014).

Een aanzienlijk deel van de afgestudeerden in perifere studiesteden vertrekken na het afstuderen naar de economische centrum van hun land. Voorbeelden hiervan zijn de aantrekkingskracht van steden als Londen, Helsinki en in Nederland bijvoorbeeld de Randstad (Venhorst, 2012; Faggian & MCCann, 2009; Hapaanen & Tervo, 2012). Het zijn perifere studiesteden zoals Groningen, Maastricht en Enschede, die een aanzienlijk deel van hun afgestudeerden verliezen aan de Randstad (Venhorst, 2012). Vaak worden werk gerelateerde factoren aangehaald wanneer er wordt gesproken over de trek van afgestudeerden uit perifere steden naar het economische centrum van een land. De migratie van afgestudeerden uit Groningen naar de Randstad valt te wijten aan betere baanmogelijkheden en hogere inkomens volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (2015). De gemeente Groningen heeft het grootste negatieve migratiesaldo met de gemeenten Utrecht en Amsterdam. Dit doet vermoeden dat een groot aandeel van de afgestudeerden kiest om naar deze steden te verhuizen. Dit onderzoek richt zich op de stroom van afgestudeerden die na hun studie Groningen verlaten voor de Randstad.

Academici en beleidsmakers delen het standpunt dat hoog opgeleiden een positieve invloed hebben op zowel economische- en niet-economische aspecten van een gebied (Fiore et al., 2015). De huidige economie wordt vaak omschreven als een kenniseconomie waar kennis een belangrijke productiefactor is (Klett & Wang, 2013). Een hoogopgeleide beroepsbevolking is bevorderlijk voor de economische ontwikkeling van een stad of regio (Fiore et al., 2015). De veronderstelling is dat een hoogopgeleide bevolking bedrijvigheid trekt (Florida, 2002). Tevens hebben hoger opgeleiden een consumptiepatroon dat positief is voor de lokale economie. Hoger opgeleiden hebben vaak meer te besteden en deze bestedingen creëren banen voor de onderkant van de arbeidsmarkt (Abreu et al., 2014). Naast de belangrijke rol die hoger opgeleiden spelen in het succes van een regio of een plaats, maakt de hoge mate van ruimtelijke mobiliteit die hoger opgeleiden vertonen, deze groep interessant (Venhorst, 2012). Wanneer deze individuen besluiten te vertrekken nemen ze de kennis met zich mee. Dit wordt als negatief ervaren voor de regio waar de hoger opgeleiden vanuit vertrekken. De positieve effecten en hoge mate van ruimtelijke mobiliteit die afgestudeerden en hoger opgeleiden kenmerkt maakt deze groep niet alleen interessant voor academici maar ook voor beleidsmakers.

Wanneer er wordt gekeken naar de stroom van afgestudeerden van perifere studiesteden naar de Randstad wordt er vaak verwezen naar werk gerelateerde factoren. De steden in de Randstad, die samen gezien kunnen worden als het economische centrum van Nederland, kennen een hogere dichtheid van banen, lagere werkloosheidscijfers en een hoger gemiddeld inkomen (UWV, 2015). De hogere banendichtheid en de nabijheid van de vele steden in de Randstad geven voordelen aan de werknemers. Naast deze werk gerelateerde factoren zijn er andere factoren die interne migratie kunnen verklaren. Welke factoren kunnen deze stroom van hoger opgeleiden naar de economische centra van een land nog meer verklaren? Andere factoren die naar voren komen zijn bijvoorbeeld voorzieningen. Een stad of plaats wordt steeds meer gebruikt als een plek om te consumeren in plaats van een plaats van productie (Glaeser et al., 2001). Voorzieningen, historie, cultuur, imago van een plaats kunnen naast werk gerelateerde motivaties een rol spelen voor mensen om naar een bepaalde plek te gaan. Florida (2002) geeft in zijn invloedrijke werk de rol van deze niet werk gerelateerde aspecten aan. Het is niet de mens die werk volgt maar het zijn de bedrijven die mensen volgen, beargumenteert hij. De creatieve klasse, waar een aanzienlijk deel van hoogopgeleiden onder vallen, bepalen waar ze willen

wonen en werk wordt hierbij gezien als ondergeschikt. Het zijn aspecten zoals voorzieningen, een bruisend en dynamisch stadsleven, en andere zachte factoren die deze groep drijft aldus Florida (2002). De tweedeling die er in de literatuur heerst wordt ook aangegeven door Venhorst (2012). Het zijn voorzieningen en economische factoren die individuen met menselijk kapitaal drijven om naar een bepaalde plek te trekken. Binnen de literatuur is er veel discussie over welk motivatie zwaarder weegt voor hoger opgeleiden.

Dit onderzoek tracht meer inzicht te geven in de motivaties die afgestudeerden hebben bij hun vertrek vanuit Groningen naar de Randstad. Vanuit de literatuur is er veel aandacht voor werk gerelateerde motivaties. Er wordt verwezen naar werk gerelateerde motivaties zoals baanmogelijkheden, salarisniveau en dichtheid van aantal banen. Met name bij het vertrek van afgestudeerden vanuit perifere studiesteden naar het economische centrum van een land is de veronderstelling dat deze personen vertrekken vanwege werkgelegenheid. Dit onderzoek zal meer aandacht geven aan motivaties die naast werk gerelateerde motivaties kunnen spelen. Door middel van diepte interviews met (bijna) afgestudeerden zal er inzicht worden gegeven in de motivaties die naast werk gerelateerde kunnen spelen. Binnen het onderzoeksveld wordt er veel gebruik gemaakt van kwantitatieve onderzoeksmethodes. Hierbij wordt er gebruik gemaakt van achtergrond kenmerken van het individu of een regio. Het effect van deze kenmerken op migratie wordt veel onderzocht bij deze kwantitatieve onderzoeken. Dit onderzoek maakt gebruik van primaire data en laat respondenten zelf aangeven wat hen drijft in hun keuze Groningen te verlaten voor de Randstad. Door gebruik te maken van een kwalitatieve onderzoeksmethode is het mogelijk om moeilijk observeerbare motivaties die niet uit observaties naar voren komen in kaart te brengen. Welke motivaties geven de respondenten zelf voor hun vertrek? Er kan gedacht worden aan voorzieningen, sociale relaties of toe zijn aan iets nieuws wat deze individuen drijft.

1.2 Onderzoeksdoel, hoofd- en deelvragen

Het doel van dit onderzoek is inzicht te geven in de motivaties die spelen, naast de bekende werk gerelateerde motivaties, bij (bijna) afgestudeerden die Groningen verlaten voor de Randstad. In het onderzoek zal gebruik worden gemaakt van een hoofdvraag en verschillende deelvragen. De deelvragen hebben een ondersteunende functie bij het beantwoorden van de hoofdvraag. De hoofd- en deelvragen staan hieronder geformuleerd.

Welke motivaties spelen er, naast de bekende werk gerelateerde motivaties, bij afgestudeerde Groningse studenten bij de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad?

1. Welke motivaties komen vanuit de literatuur naar voren?
2. Zijn de motivaties van afgestudeerde Groningse studenten om te vertrekken eenduidig of hebben individuen vaak meerdere motivaties om te vertrekken?
3. Hoe verhouden deze motivaties uit de literatuur zich met de motivaties die uit de interviews naar voren komen?

1.3 Relevantie

Abreu et al., (2014) stellen in hun artikel dat onderzoek naar de ruimtelijke mobiliteit van hoger opgeleiden een klein maar groeiend onderzoeksveld is. De relevantie van dit onderwerp is academisch gegroeid en groeit nog steeds. Vermoedelijk is dit te wijten aan het groeiende besef dat hoger opgeleiden cruciaal zijn voor gebieden in de hedendaagse kenniseconomie. Het is volgens de onderzoekers niet alleen cruciaal om de locatiekeuzes van afgestudeerden en hoger opgeleiden te doorgronden, maar ook is het van belang beter inzicht te krijgen in de opbouw van menselijk kapitaal van bepaalde regio's. Venhorst (2012) geeft in zijn promotieonderzoek aan dat nog weinig kennis bestaat over de motivaties en drijfkrachten voor jonge afgestudeerden met betrekking tot een vestigingsplaats. Marinelli (2011) geeft ook het belang van het onderzoek naar mobiliteit van hoger opgeleiden aan. Zij stelt dat de kennis die hoogopgeleiden bieden een cruciale input is voor innovatie en economische groei. Omdat de ruimtelijke mobiliteit van deze groep de dynamiek van de economie van een bepaalde regio kan bepalen is het nodig om deze groep grondig te onderzoeken. Hoare en Corver (2010) geven een reden om de ruimtelijke mobiliteit van hoger opgeleiden, en de factoren die dit beïnvloeden, te onderzoeken. Volgens hun verandert de ruimtelijke mobiliteit van deze groep met de tijd. De migratie van afgestudeerden is niet een statisch fenomeen maar een fenomeen dat verandert met de tijd. Het is van belang onderzoek te blijven doen binnen dit onderzoeksveld. Hiermee geven zij aan dat het van belang is onderzoek te blijven doen binnen dit onderzoeksveld. Het gaat hierbij om menselijk gedrag en voorkeuren en deze veranderen met de tijd. Migualez en Moreno (2014) concluderen in hun onderzoek dat de rol van voorzieningen en andere niet-economisch factoren bij de beweegredenen nader onderzocht dienen te worden.

Naast de wetenschappelijke relevantie is het onderzoek domein relevant vanuit maatschappelijk oogpunt. Lokale overheden zijn geïnteresseerd in de locatiekeuzes van studenten en recent afgestudeerden. Vooral beleidsmakers van perifere studiesteden zoals Groningen, Enschede en Maastricht, zijn geïnteresseerd in het aantrekken en behouden van hoogopgeleiden. De algemene overtuiging is dat deze groep hoogopgeleiden een positief effect heeft op de regio. De maatschappelijke relevantie valt ook te ontlezen uit het onderzoek van het Nicis Institute: Brain Drain or Brain Gain? Hoger opgeleiden in grote steden (2011). Dit onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met de faculteit ruimtelijke wetenschappen en de gemeenten Rotterdam, Groningen, Leeuwarden, Maastricht en Tilburg. De gemeenten zijn geïnteresseerd in hoe ze hoger opgeleiden aantrekken en kunnen behouden. Beleidsmakers willen weten wat deze groep drijft zodat beleid zo goed mogelijk afgestemd kan worden op het behouden en aantrekken van deze hoger opgeleiden. Dit onderzoek zal in het literatuuroverzicht uitvoeriger besproken worden.

Uit dit kleine overzicht valt te ontlezen dat het onderzoek naar de migratie van hoger opgeleiden zowel maatschappelijk als wetenschappelijk relevant is. Onderzoekers stellen dat nog niet alles bekend is binnen dit onderzoek domein. Onderzoekers als Marinelli (2011) en Venhorst (2012) beargumenteren het belang van onderzoek naar hoger opgeleiden en hun ruimtelijke mobiliteit aan. Menselijk gedrag en voorkeuren veranderen met de tijd. Hier door is blijvend onderzoek binnen dit thema van belang. Dit onderzoek tracht inzichtelijk te maken wat afgestudeerden drijft in hun keuze en wat hun perceptie is van hun keuze. De verschillende percepties zijn bruikbaar om passend beleid te vormen voor het aantrekken en behouden van hoogopgeleiden.

1.4 Afbakening

In dit onderzoek staan (bijna) afgestudeerde master studenten van de Rijksuniversiteit Groningen centraal. Dit onderzoek richt zich op afgestudeerde master studenten van de universiteit aangezien deze de grootste ruimtelijke mobiliteit vertonen. Hoogopgeleiden vertonen een grotere mobiliteit dan laagopgeleiden. Binnen de groep hoogopgeleiden, dat bestaat uit HBO en universitaire afgestudeerden, wijst het onderzoek van Venhorst (2012) uit dat universitaire afgestudeerden een grotere mobiliteit vertonen. Naast deze hoge mate van ruimtelijke mobiliteit maakt de overtuiging dat hoogopgeleiden cruciaal zijn in de hedendaagse kenniseconomie deze groep interessant.

Dit onderzoek richt zich op de migratie van afgestudeerden uit perifere studiesteden naar het economische centrum van een land. Groningen, als perifere studiestad in Nederland, leent zich goed om empirisch onderzoek te doen. Volgens de gemeente Groningen (2014) kent Groningen een unieke bevolkingsstructuur. Het is een relatief jonge stad en een aanzienlijk deel van de inwoners is ingeschreven aan de onderwijsinstelling. Groningen kan gezien worden als een roltrap regio. Met roltrap regio wordt er gerefereerd naar de sociale mobiliteit die studenten ondergaan. Ze stappen als het ware op de roltrap aan het begin van de studie, verzamelen kennis en relaties, om vervolgens na de studie op een volgende roltrap te stappen in bijvoorbeeld de Randstad (Fielding, 1992). Vanwege de rol van Groningen binnen de economische en educatieve structuur van Nederland en vanuit haalbaarheid overwegingen is gekozen om onderzoek te doen naar afgestudeerden uit Groningen. De levensfase waar deze recent afgestudeerden in zitten maakt deze groep interessant, aangezien onderzoek uitwijst dat een hoge kans is op ruimtelijke mobiliteit na het afstuderen. Deze personen ondergaan de transitie van student naar de arbeidsmarkt. Deze fase wordt gekenmerkt door een hoge mate van ruimtelijke mobiliteit. De kennis die vanuit de universiteit is opgedaan wordt in deze fase overgedragen naar de arbeidsmarkt (Marinelli, 2011). Haapanen en Tervo (2012) geven ook aan dat gedurende het afstudeerjaar de kans op migratie relatief hoog is ten opzichte van andere momenten.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk twee dient als verduidelijking van de context. In paragraaf 2.1 worden de demografische ontwikkelingen in Nederland geschetst. In paragraaf 2.2 worden de termen economische ontwikkeling, de creatieve klasse en menselijk kapitaal nader belicht. De samenhang tussen deze termen wordt in deze paragraaf uitgelegd.

In hoofdstuk drie wordt het theoretisch kader gepresenteerd. Dit hoofdstuk fungeert als basis voor dit onderzoek. In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk wordt een link tussen migratie en cultuur gelegd. In paragraaf twee wordt er een overzicht van migratie theorieën en schaalniveaus gepresenteerd. Paragraaf drie geeft een overzicht van de relevante literatuur. Vervolgens worden de verwachtingen, gebaseerd op de theorie, in paragraaf vier van hoofdstuk drie gepresenteerd. Het derde hoofdstuk wordt afgesloten met een visuele weergave van dit onderzoek in de vorm van een conceptueel model.

In hoofdstuk vier wordt de methodologie besproken. In de eerste paragraaf wordt er beargumenteerd waarom er voor een kwalitatieve onderzoeksmethode aan de hand van diepte interviews gekozen is. In paragraaf twee van hoofdstuk vier wordt besproken hoe de afname en analyse van de diepte interviews is gegaan. In paragraaf 4.3 wordt de rol van de onderzoeker besproken. Hoe de respondenten geworven zijn en informatie over de respondenten worden weergegeven in paragraaf vier. In de laatste paragraaf wordt ethiek besproken.

In hoofdstuk vijf worden de resultaten besproken. Per paragraaf wordt een motivatie besproken. Tot slot zal er in hoofdstuk zes een conclusie gepresenteerd worden. In de eerste paragraaf wordt er antwoord gegeven op de verschillende hypotheses. Paragraaf twee is een discussie en drie wordt er antwoord gegeven op de hoofd en deelvragen. 6.4 wordt er een reflectie gegeven op het gedane onderzoek. Tot slot wordt er in paragraaf 6.5 aanbevelingen gedaan.

2. Context

In dit tweede hoofdstuk wordt de context verder verduidelijkt. De ontwikkelingen op demografisch gebied en de interne migratie in Nederland worden in dit hoofdstuk verduidelijkt. Welke ontwikkelingen zijn zichtbaar in Nederland? Hierbij wordt aandacht besteed aan de locatie preferenties van hoogopgeleiden. Hoogopgeleiden en studenten zijn dan ook de doelgroep die besproken worden. Er zal met speciale aandacht gekeken worden naar Groningen en de vier grote steden in de Randstad van Nederland. Respectievelijk: Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht. Aangezien dit onderzoek zich richt op de ruimtelijke mobiliteit van afgestudeerden is het van belang om in kaart te brengen wat de ontwikkelingen en trends zijn op dit gebied.

In paragraaf 2.2 wordt ingegaan op de termen menselijk kapitaal, creatieve klasse en economische groei en wat de relatie tussen deze termen is. Wanneer er wordt gekeken naar het effect van kennis op economische ontwikkeling worden deze termen veel gebruikt. Gedeelte 2.2 scheidt de context van hoe er naar kwalificaties van mensen en het effect op een regio gekeken kan worden. Welke termen en methodes worden veel gebruikt binnen het onderzoeksveld?

2.1 Demografische ontwikkelingen

Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw zijn de Nederlandse steden weer in trek. De steden kennen een structurele bevolkingsgroei. Over de periode van 2000 tot 2013 groeien de 32 grootste steden van Nederland met 7,9 procent. De ommelanden groeien met 4,7 procent (ABF, 2014). Het zijn met name de grote steden die de afgelopen jaren zijn gegroeid. Grote steden groeien en fungeren volgens het PBL (2015) als magneet, roltrap en spons. Hiermee wordt bedoeld dat de stad mensen aantrekt, de mensen de mogelijkheid geeft sociaal economisch erop vooruit te gaan en mensen blijven langer wonen in steden. Naast alleenstaanden en paren lijken families ook steeds meer te willen genieten van centrum stedelijk wonen aldus het PBL (2015).

Volgens ABF research (2014) zijn verschillende maatschappelijke veranderingen die ten grondslag liggen aan de populariteit van de stad. Maatschappelijke ontwikkelingen die volgens ABF (2014) een rol spelen zijn: de opkomst van tweeverdieners, het delen van de zorg voor kinderen door gescheiden partners, de toename van het aantal zelfstandigen zonder personeel, meer tijdelijke banen (ook onder hoger opgeleiden), de gestegen welvaart en de verhoging van het opleidingsniveau van de bevolking. De steden hebben volgens het ABF (2014) qua woonmilieu een positieve ontwikkeling doorstaan. Uit onderzoek van Karsten (2003) blijkt dat stedelingen besluiten om na gezinsuitbreiding in de stad te blijven wonen omdat het stedelijke milieu hun beter bedient in het combineren van vrije tijd, wonen, werken, zorg voor de kinderen en dat het onderhouden van sociale contacten makkelijker is in stedelijk gebied. Niet alle Nederlandse steden kennen een hoge bevolkingsgroei. Sommige steden die een qua bevolking stagneren of krimpen. De onderwijsinstellingen zijn voornamelijk de oorzaak van het aantrekken van de jongeren. Een aanzienlijk deel van de afgestudeerden blijft in de stad wonen, vertrekt naar een stad van een hogere hiërarchie of gaat naar de ommelanden. Over het algemeen geldt dat hoe groter het aantal inwoners van een stad des te groter de bevolkingsgroei van de stad (ABF, 2014).

Voor het eerst in haar geschiedenis heeft de gemeente Groningen meer dan 200 000 inwoners. In de afgelopen tien jaar zijn er meer dan 10 000 nieuwe inwoners bijgekomen. Deze groei is voornamelijk veroorzaakt door de stijging van het aantal studenten en het aantal afgestudeerden die na hun studie in Groningen blijft aldus de gemeente Groningen (2014). De gemeente Groningen (2014) geeft aan dat door de hoeveelheid studenten de gemeente een relatief jonge en daardoor unieke bevolkingsstructuur kent. De stad Groningen fungeert als sociale roltrap voor jong talent (Latten et al., 2008). Na het behalen van hun diploma vertrekt een aanzienlijk deel van de afgestudeerden voor het zoeken van een baan of keren ze terug naar hun herkomst plaats. Een niet-onaanzienlijk deel van de afgestudeerden vertrekt na de studie naar het westen van Nederland aangezien daar grotere kansen liggen op werk en inkomensstijging (PBL,2015).

Als je kijkt naar de steden in de Randstad dan is te zien dat de steden groeien. Op basis van het onderzoek van ABF (2014) valt te ontleden dat steden als Utrecht, Amsterdam en Den Haag sterk groeien. Rotterdam groeit minder snel maar kent sinds 2009 wel een positieve bevolkingsgroei. Deze groei is voor Rotterdamse begrippen fors aldus het PBL (2015). Dit wordt gerealiseerd door natuurlijke aanwas, de buitenlandse instroom en het evenwicht in de binnenlandse migratiestromen. Waar in de voorgaande jaren deze binnenlandse migratiestromen negatief waren is die tegenwoordig in evenwicht. Dit komt voornamelijk door jongvolwassenen die zich steeds meer in Rotterdam vestigen. Den Haag kent net als Rotterdam een schommelende geschiedenis met betrekking tot het aantal inwoners. Net als Rotterdam groeit Den Haag de afgelopen jaren weer. Dit wordt veroorzaakt door onder andere een positief migratie saldo. Buitenlanders en studenten trekken naar Den Haag om er te werken of te studeren.

De stijging van het aantal inwoners in Amsterdam is de afgelopen jaren enorm toegenomen. De stad werkt als een magneet op jongvolwassenen. Het zijn vooral twintigers en dertigers die voor studie of carrière Amsterdam opzoeken. De groei tussen 2006 en 2013 werd sterk beïnvloed door de toename van het binnenlandse migratiesaldo. Dit in contrast met de situatie van voor 2000 waar het migratiesaldo negatief bleef met de rest van Nederland. De groei van het aantal inwoners vanaf 2005 wordt beschreven als explosief. Niet alleen het aantrekken van jongvolwassenen heeft tot deze groei geleid. Het vertrek van gezinnen is ook afgenomen. Sinds 2008 neemt het aantal huishoudens sneller toe dan de woningvoorraad. Deze demografische druk heeft er voor gezorgd dat de gemiddelde woonlasten stijgen. Het Planbureau voor de Leefomgeving geeft aan dat Amsterdam van oudsher als een magneet werkt op jongeren. De recente stijging in de vestiging stijging doet vermoeden dat de magneetwerking nog sterker is geworden (PBL,2015).

Net als Rotterdam, Den Haag en Amsterdam kent Utrecht ook een groei van het aantal inwoners. Utrecht is een magneet voor jongeren en jonge gezinnen. Een kwart van de 328 000 inwoners van Utrecht is in de twintig. De stad groeit jaarlijks met ongeveer 6000 inwoners. Dit komt door natuurlijke groei en een vestigingsoverschot. Utrecht kent sinds 2000 een vestigingsoverschot. Waar in de jaren 70 van de vorige eeuw Utrecht nog een negatief migratiesaldo had van 7000, was dit in 2005 een positief saldo van 3000. Het PBL (2015) geeft aan dat de oude stad de *place to be* lijkt. De stad fungeert als plaats voor sociale, economische en culturele interactie. De laatste jaren verschuift de aantrekkingskracht van Utrecht van studenten naar starters.

2.2 Economische ontwikkeling, menselijk kapitaal en de creatieve klasse

Zoals eerder in dit onderzoek aangegeven bestaat binnen de literatuur consensus over het positieve verband tussen een groot aandeel hoogopgeleiden en economische ontwikkeling. In dit gedeelte wordt er nader ingegaan op het positieve effect dat hoogopgeleiden hebben op een regio. Wanneer binnen de wetenschap gesproken wordt over de capaciteiten van mensen en het effect daarvan wordt er vaak verwezen naar menselijk kapitaal. Er kan op verschillende manieren verwezen worden naar menselijk kapitaal. Menselijk kapitaal kan benaderd worden door gebruik te maken van opleidingsniveau of door gebruik te maken van occupatie door middel van de creatieve klasse van Florida (2002). De verschillende manieren van het operationaliseren van menselijk kapitaal worden hieronder besproken. Wat houden de termen menselijk kapitaal en creatieve klasse precies in? En wat zijn de verschillen tussen de twee benaderingen? In eerste instantie zal er aandacht besteed worden aan economische groei en het verband met hoogopgeleiden.

Wanneer spreekt men van economische ontwikkeling? Mathur (1999) stelt terecht dat economische ontwikkeling niet een eenduidig begrip is. De literatuur verwijst naar verschillende aspecten wanneer men over economische ontwikkeling schrijft. Groei van inkomen per hoofd van de bevolking, verandering in welvaart, verandering in werkgelegenheid, groei van bedrijvigheid, zijn allemaal aspecten die geassocieerd worden met economische groei (Mathur, 1999). Naast dat economische groei niet eenduidig is in wat het precies is en hoe we het meten, is er discussie over wat de aandrijver van economische groei is. Er bestaat veel literatuur over economische groei en wat het veroorzaakt. Factoren als technologie, menselijk kapitaal en de rol van steden komen bij deze literatuur naar voren. Andere factoren zijn creativiteit en cultuur. Florida et al., (2008) stellen ook dat dit niet eenduidig is en dat er verschillende meningen zijn over wat economische groei aandrijft. Stel je deze vraag dan zullen de meeste mensen werkgelegenheid aangeven, stellen de onderzoekers. Veel beleid berust dan ook op de gedachte dat werkgelegenheid economische groei stimuleert. Het aantrekken van bedrijven werd gezien als de belangrijkste opdracht voor lokale beleidsmakers om zodoende economische groei te realiseren. Tegenwoordig wordt het belang van menselijk kapitaal bij het realiseren van economische groei steeds vaker aangehaald. Romer (1986, 1990, 1994) identificeerde de verbondenheid tussen technologie, menselijk kapitaal, kennis en economische groei. In zijn endogene groei model wordt menselijk kapitaal niet als exogene factor gezien maar als endogene factor waarbij uitvindingen en innovatie te beïnvloeden zijn door het aantrekken van menselijk kapitaal. Romer benadrukt in zijn onderzoek het belang van menselijk kapitaal:

“What is important for growth is integration not into an economy with a large number of people, but rather into one with large amount of human capital” (Romer, 1990)

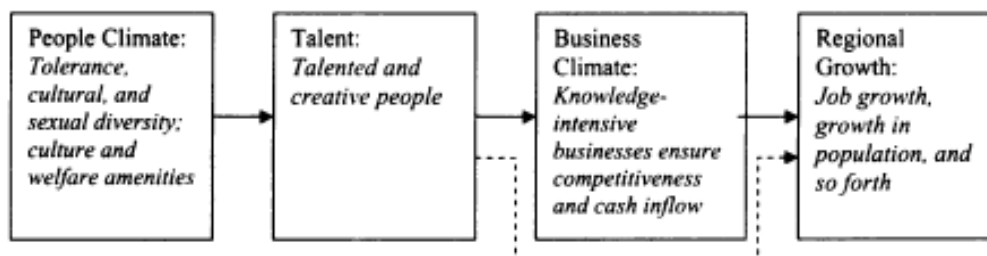
Wat Romer stelt, en wat tegenwoordig door veel wetenschapper en beleidsmakers aangenomen wordt, is dat in de hedendaagse kenniseconomie, kennis een belangrijke productiefactor is. Gebieden met een relatief hoog aandeel hoogopgeleiden ervaren meer economische groei en hebben relatief een betere concurrentiepositie (Romer, 1990). Deze kennis, die wordt gedragen door mensen, wordt vaak aangeduid als menselijk kapitaal. Glaeser (1998) beargumenteerde in zijn onderzoek dat een hoge concentratie van hoger opgeleiden de economie stuwt. Traditioneel wordt menselijk kapitaal uitgedrukt in opleidingsniveau. De productiviteit en economische groei van een regio wordt in belangrijke mate bepaald door het kennisniveau van de mensen die er wonen. Ook binnen de economische geografie is het belang van en de aandacht voor kennis en de mensen die deze kennis dragen gegroeid (Faggian & McCann, 2009). Dit belang wordt ook door het OECD (2007) aangegeven. Het is een kritieke factor in het economische succes van een plaats. De veranderingen op de arbeidsmarkt en in de samenleving van de afgelopen 20 jaar hebben het belang van kennis doen vergroten. Een groot aandeel hoger opgeleiden is bevorderlijk voor het aantrekken van bedrijvigheid en het creëren van werkgelegenheid voor lager opgeleiden (Moretti, 2012). Koster en Venhorst (2014) stellen dat gebieden met minder hoogopgeleiden economisch slechter presteren dan gebieden met veel hoger opgeleiden.

Hoe menselijk kapitaal het beste gemeten kan worden is een punt van discussie. De traditionele manier is te kijken naar opleidingsniveau aan de hand van diploma's. Kritiek hierop is dat bepaalde ondernemers en creatieve individuen, die geen opleiding hebben afgerond, maar wel een aanzienlijk positief effect hebben gehad op de economie niet onder de groep met menselijk kapitaal vallen. Een voorbeeld hiervan is Bill Gates, die met zijn bedrijf Microsoft voor veel innovatie en economische groei heeft gezorgd (Florida et al., 2008). Een andere manier om naar menselijk kapitaal te kijken is door middel van occupaties. Florida gebruikt deze benadering van menselijk kapitaal met zijn creatieve klasse benadering.

Richard Florida heeft de manier van kijken van veel politici en wetenschappers naar de relatie tussen mensen, hun kenmerken en economie beïnvloed. Zijn creatieve klasse gedachtegoed heeft veel teweeg gebracht binnen de economische geografie (Lawton et al., 2012). Overtuigt van het belang van creativiteit kwam hij met een typering van de creatieve klasse waarbinnen mensen die bepaalde creatieve beroepen beoefenen toebehoren. De creatieve klasse bestaat volgens Florida (2002) uit mensen uit de wetenschap, ingenieurs, ontwerp & architectuur, onderwijs, kunst, muziek & entertainment. Het zijn beroepen waarbij het draait om het creëren van nieuwe ideeën, nieuwe technologie of ander creatieve inhoud. Ook professionals uit de zaken- en financiële wereld, rechten, gezondheidszorg vallen hier onder. Het zijn volgens Florida (2002) de personen die deze beroepen beoefenen die zorgen voor economische groei. De personen met deze beroepen houden zich bezig met het oplossen van complexe problemen waarbij ze onafhankelijk hun oordeel moeten geven. Het is deze groep die door middel van het creëren van ideeën en producten via creatieve processen waarde toevoegen.

Florida (2002) beargumenteert dat niet alleen kennis niveau van belang is voor economische groei, maar ook andere parameters. Aspecten als een talentvolle werkende bevolking, tolerantie, creativiteit en een divers mensen klimaat draagt Florida aan. Florida beargumenteert dat creatieve hoogopgeleide individuen worden aangetrokken door een tolerant en divers stedelijk milieu. Werk is voor deze groep niet het belangrijkste bij het kiezen van een plaats om te wonen. Voorzieningen, diversiteit en openheid zijn factoren die belangrijk zijn volgens Florida. Florida ziet het economische succes van een stad als direct verbonden met het vermogen van een stad om deze groep aan te trekken of te behouden. Het zijn volgens Florida de zachte waarden zoals openheid, tolerantie en voorzieningen die deze creatieve klasse aantrekken. Deze creatieve klasse trekt vervolgens weer bedrijvigheid aan. De redenatie van Florida met de creatieve klasse is de 3 T's gedachte. Technology, talent en tolerantie zijn aspecten die regionale economische groei veroorzaken in de kennis economie van tegenwoordig. De gedachte kan als volgt samengevat worden: talent en creatieve individuen worden aangetrokken en behouden door een goed *Peoples Climate*. Deze groep mensen zorgen voor een goed *Business Climate* met hun kennis waardoor bedrijven worden aangetrokken en hier door ontstaat er economische groei. De redenatie is hieronder schematisch weergegeven (Asheim en Hansen 2009).

Tabel 2: Schematische weergave van argumentatie creatieve klasse

(Bron: Asheim & Hansen 2009, p.5)

In de literatuur wordt de economische geografie van talent vooral gezien als een functie van baankansen en financiële motieven. Een groeiende stroom binnen de economische geografie literatuur geeft meer aandacht aan de rol van voorzieningen, vermaak en levensstijl afwegingen die hoger opgeleiden maken wanneer ze de keuze maken om ergens te werken en leven. Met name mensen met veel menselijk kapitaal die in het bezit zijn van middelen en economisch mobiel zijn, hebben veel vrijheid om een plaats om te wonen te kiezen. Stadsvoorzieningen zijn hierin belangrijk voor het aantrekken van deze individuen (Florida, 2002). Florida (2002) concludeert in zijn onderzoek dat talent geassocieerd wordt met diversiteit en laagdrempeligheid voor inkomend menselijk kapitaal. Talent wordt gezien als een kritieke factor in het aantrekken van bepaalde bedrijvigheid, met name *hightech* bedrijven. Florida concludeert dat talent de drijvende factor is achter regionale economische groei. Maar talent en menselijk kapitaal zijn mobiel en plaatsen hebben bepaalde kenmerken nodig om deze mensen aan te trekken. Regio's en steden doen er volgens Florida goed aan om te investeren in een *peoples climate*, oftewel het creëren van een plaats waar mensen graag willen wonen.

Door de jaren heen is er door verschillende onderzoekers kritiek geuit op de creatieve klasse. Een punt van kritiek is dat het niet veel zou toevoegen aan het al bestaande concept menselijk kapitaal. Een ander kritiek punt van onder andere Asheim en Hansen (2009) is dat het niet realistisch zou zijn te veronderstellen dat alle individuen die tot de creatieve klasse toe behoren dezelfde locatie preferenties bezitten. In hun onderzoek maken Asheim en Hansen binnen de creatieve klasse nog weer onderscheid tussen groepen individuen die verschillende kennis vormen gebruiken. Volgens de onderzoekers is dat niet realistisch en zij stellen dan ook voor om mensen binnen de creatieve klasse nog weer op te delen naar de kennisvorm die ze gebruiken. Een hoge financiële manager gebruikt een andere vorm van kennis dan een artiest en heeft dan ook een andere locatie preferentie aldus Asheim en Hansen (2009). Bij sommige onderzoekers worden ook vraagtekens gezet bij de toepasbaarheid en relevantie van de creatieve klasse buiten de Noord-Amerikaanse context. Dit gezien de schaal van steden en de economische systemen die sterk verschillen.

In dit gedeelte is de context verduidelijkt. Wat zegt de literatuur uit het onderzoeksveld en hoe wordt er naar de relatie tussen kennis en economie geschreven? Het verduidelijkt de rol die hoger opgeleiden en afgestudeerden kunnen hebben op een regio volgens gerenommeerde onderzoekers uit het veld. Verder verduidelijkt het de positie van dit onderzoek binnen het onderzoeksveld. Dit onderzoek gebruikt menselijk kapitaal door middel van behaalde diploma's en bijvoorbeeld niet de manier van Florida door naar occupatie te kijken.

3. Theoretisch kader

Dit theoretisch kader legt de theoretische basis voor dit onderzoek naar de ruimtelijke mobiliteit van Groningse afgestudeerden. Eerst bespreek ik het werk van Halfacree (2004). Halfacree geeft het belang van cultuur aan wanneer er gekeken wordt naar migratie. Deze theorie sluit aan bij het idee dat er meer dan alleen werk gerelateerde motieven spelen bij migratie. Vervolgens staan de verschillende schalen waarop je naar migratie kan kijken centraal. Hierbij zullen de belangrijkste theorieën die gekoppeld zijn aan deze schaalniveaus besproken worden. Daarna zet ik de belangrijkste literatuur omtrent hoogopgeleiden, afgestudeerden en interne migratie uiteen. Hierbij zal er oog zijn voor de verschillende methodes en uitkomsten bij deze onderzoeken. Tot slot stel ik de positie van dit onderzoek binnen de bestaande literatuur vast en geef ik de verwachtingen voor het empirische gedeelte, op basis van de literatuurstudie, aan.

3.1 Interne migratie en cultuur

Halfacree (2004) stelt dat de migratie literatuur gedomineerd wordt door economisch gedachtegoed. Hij geeft in zijn artikel aan dat er meer aandacht moet worden besteed aan de niet-economische kant van migratie gedrag. Hierbij doelt hij op interne migratie in ontwikkelde landen. Hij refereert in zijn artikel naar een stuk van Fielding (1992):

“There is something strange about the way we study migration. We know often from personal experience, but also from family talk, that moving from one place to another is nearly always a major event. It is one of those events around which an individual’s biography is built. The feelings associated with migration are usually complicated, the decision to migrate is typically difficult to make, and the outcomes involves mixed emotions... Migration tends to expose one’s personality, it expresses one’s loyalties and reveals one’s value and attachments. It is a statement of an individual’s world view, and is, therefore, an extremely cultural event. And yet, when we study migration scientifically, we seem to forget all this. Migration is customarily conceptualised as a product of the material forces at work in our society... the migrant is seen either as a ‘rational economic man’ choosing individual advancement by responding to economic signals of the job and housing markets, or as a virtual prisoner of his or her class position, and thereby subject to powerful structural economic forces set in motion by the logic of capitalist accumulation” (Fielding, 1992, p. 201)

Fielding (1992) en Halfacree (2004) geven in hun artikelen het belang van cultuur aan bij migratie beslissingen. De migratie traditie wordt volgens hen gedomineerd door de economische traditie terwijl zij vinden dat het naast economisch ook een cultureel fenomeen is. De balans is hierbij zoek volgens de onderzoekers. Ze pleiten voor een meer cultureel perspectief waarbij er meer aandacht is voor niet-economische factoren bij interne migratie. De volgende drie aspecten vindt Halfacree (2004) onderbelicht in het hedendaagse onderzoek naar interne migratie:

- Erkennen dat er verschillende stromingen zijn bij het beslissingsproces om te migreren. Waarbij er ook rekening gehouden dient te worden met onbewuste en dus moeilijk meetbare aspecten.
- Migranten hebben vaak meerdere motivaties om te verhuizen.
- Er zou meer aandacht gegeven moeten worden aan cultuur.

Fielding (1992) en Halfacree (2004) geven aan dat onderzoek naar interne migratie verder moet gaan dan economie. Hierbij geven ze aan dat er wel oog is voor cultuur maar dat deze grotendeels wordt overschaduwt door economie. Ze geven aan dat een voorbeeld van meer kijken naar cultuur een biografische benadering kan zijn. Een individu wordt in zijn keuzes beïnvloed door vorige ervaringen, relaties en expertise die hij door zijn leven heeft opgebouwd.

Rerat (2014) heeft een biografische methode toegepast in zijn onderzoek naar afgestudeerden in Zwitserland. In dit onderzoek kijkt Rerat (2014) naar de verschillen tussen personen die in de stad blijven na de studie en de personen die terug gaan naar het rurale gebied na afstuderen. De context van het onderzoek is het Zwitserse Jura. Hij heeft zijn onderzoek gebaseerd op een enquête en heeft hierbij gekeken welk effect bepaalde factoren hebben op de kans dat een afgestudeerde terug gaat naar de plek waar die is opgegroeid. Hierbij maakt hij gebruik van het werk van Courgeau (1985) wat hij de triple biography noemt. Binnen de triple biography zijn er drie *trajectories* die invloed hebben of een afgestudeerde migreert of niet. De trajectories zijn onderverdeeld in de socio-familiale, migratie en professionele trajectories. De hypothese vanuit de levensloopperspectief is dat het gedrag van een afgestudeerde in één levensdomein (trajectorie) invloed heeft op die van een ander domein. Bijvoorbeeld de keuzes en status met betrekking tot carrière en relatiestatus hebben invloed op migratie. De uitkomsten wijzen uit dat hoewel de groep er homogeen uitziet (qua leeftijd, opleidingsniveau, opgroei regio) de groep zeer selectief is. De kans dat een afgestudeerde terug gaat naar de regio waar die is opgegroeid hangt niet alleen van economische variabelen af. Een centrale rol is weggelegd voor de positie in de levensloop van de persoon en familie achtergrond. Rerat concludeert dat de motivaties van afgestudeerden om te migreren complexer zijn dan de traditionele economische interpretaties. De motivaties van afgestudeerden om te migreren zijn zeer divers. In het empirische deel van dit onderzoek zal er gekeken worden of deze diversiteit en complexiteit ook naar voren komen bij afgestudeerden uit Groningen. Diepte interviews lenen zich goed om te achterhalen hoe levensloop ervaringen een individu beïnvloeden in hun keuze.

3.2 Migratie Theorie: schaalniveau en theorieën

Onderzoek naar migratie, zowel interne (nationaal) als externe (internationaal), varieert in schaalniveau en wetenschappelijke discipline. Verschillende wetenschappelijke disciplines zoals economie, sociologie, geografie en antropologie houden zich bezig met migratie vraagstukken. Op drie verschillende schaalniveaus kan er naar migratie worden gekeken. Micro niveau theorieën richt zich op individuele migratie keuzes. Micro niveau bekijkt migratie vanuit het perspectief van een individu. Het meso niveau kijkt naar de sociale verbanden. Mondiale structuren zoals politiek-economische systemen worden onderzocht wanneer er gebruik gemaakt wordt van het macro niveau. Zoomers (2006) gebruikt een metafoor om de verschillende niveaus uit te leggen:

‘‘ Wie op micro-niveau naar een boom kijkt, ziet cellen en organisch materiaal. Wie op meso-niveau kijkt, ziet een boom met wortels, bladeren en takken. Een macro-analyse bekijkt het hele ecosysteem waar de boom deel van uitmaakt. De boom is gewoon dezelfde boom, maar afhankelijk van het perspectief, ziet de kijker iets heel anders. (Zoomer,2006.p.3)’’

Hagen-Zanker (2008) geeft in haar artikel een overzicht van de migratie theorieën en de bijbehorende schaalniveaus. Hierbij behandelt ze het complete spectrum van economische migratie theorieën vanaf 1950. Het overzicht van Hagen-Zanker zal in dit gedeelte als leidraad genomen worden. Het heeft als doel overzichtelijk te maken welke theorieën en schaalniveaus bestaan en welke plek dit onderzoek heeft binnen het spectrum. Het overzicht is niet dekkend aangezien het een overzicht is van economisch geografische theorieën.

De verschillende schaalniveaus en theorieën staan hieronder weer gegeven.

Tabel 1: Migratie niveaus en theorieën

Micro niveau	Meso niveau	Macro niveau
Reden migratie: Individuele verwachtingen, waarden en verlangens.	Reden migratie: Collectief. Belang van sociale netwerken en relaties	Reden migratie: Mogelijkheden veroorzaakt door macro niveau structuur. (Economische structuur, inkomen en werkgelegenheid verschillen)
Theorieën: Push/Pull Factoren Neo-klassieke micro-migratie theorieën Gedrags modellen Theory van sociale systemen	Theorieën: Sociaal kapitaal theorie Institutie theorie Netwerk theorie Cumulatieve causatie Nieuwe economie van arbeidsmigratie	Theorieën: Neo klassieke macro-migratie theorie Migratie systemen Duale arbeidsmarkt theorie Wereld systemen theorie Mobiliteit transitie

Bron: aangepast overgenomen Hagen-Zanker (2008) p. 5

Dit onderzoek richt zich voornamelijk op het micro en meso niveau. Het gaat hierbij om de individuele motivaties van afgestudeerden. Deze motivaties kunnen sterk beïnvloed worden door relaties zoals familie, vrienden of studiegenoten, daarom zal dit onderzoek zich ook gedeeltelijk afspelen binnen het meso niveau. De belangrijkste economisch geografische migratie theorieën van het micro en meso niveau staan hieronder beschreven.

3.2.1 Micro niveau

Lee (1966) was de eerste die migratie onderzocht vanuit het individuele perspectief. Hierbij maakte hij gebruik van een push en pull raamwerk. Het raamwerk werd gebruikt als een opsomming van negatieve en positieve punten van het gebied van herkomst en van bestemming bij de migratie keuze. Hierbij werd er rekening gehouden met de preferenties van het individu en zijn voorkeuren jegens deze aspecten. Hagen-Zanker (2008) geeft de kritiek dat dit raamwerk de theorie niet mag hebben aangezien het alleen een groepering weergeeft van factoren die migratie beïnvloeden. Er is weinig oog voor causale mechanismen.

De menselijke kapitaal benadering, die gebaseerd is op het werk van Sjaastad (1962), ziet de keuze van migratie als een investeringsbeslissing. Deze neoklassieke migratie theorie ziet migratie als een individuele beslissing. Volgens deze theorie maken mensen een rationele kosten-baten analyse. Wanneer de totale opbrengsten van deze kosten-baten analyse groter zijn wanneer men migreert zal de keuze voor migratie gemaakt worden. De opbrengsten van migratie zal afhangen van de verwachte kosten en opbrengsten van de migratie. Van belang zijn factoren zoals: leeftijd, monetaire reis kosten, psychologische kosten, baanmogelijkheden, preferenties voor een nieuwe plaats en anderen. Hagen-Zanker geeft aan dat het gebruik van deze menselijke kapitaal theorie voornamelijk bruikbaar is bij het uitleggen van de selectiviteit van migratie. Voor wie loont het wel om de stap te maken en voor wie niet? Volgens deze theorie hangt dat af van de verschillende kosten en baten per individu. Het model van Sjaastad voorspelt jonge hoogopgeleiden vroeg migreren aangezien de baten over de tijd dan het grootst zijn.

Een ander micro benadering is de stress-threshold benadering van Wolpert (1965). Dit is net als het model van Sjaastad een gedrag model. Een individu heeft voor zichzelf een bepaalde drempelwaarde gesteld met betrekking tot welvaart. Zodra een andere plaats meer voordelen oplevert voor een individu zal deze besluiten om te vertrekken. Dit model heeft meer oog voor subjectiviteit en begrensde rationaliteit dan het model van Sjaastad aldus Hagen-Zanker. De kennis om deze beslissing te maken is subjectief en incompleet.

Het model van Crowford (1973), het verwachte-waarde model, houdt rekening met meer dan alleen economische afwegingen van individuen. Het model geeft aan dat de keuze subjectief is. De keuze om te vertrekken is gebaseerd op verwachtingen, deze verwachtingen zijn weer gebaseerd op overtuigingen en waarden van het individu.

De hier voor besproken micro niveau benaderingen richten zich op het individu en de aspecten waar dit individu rekening mee houdt. De theorieën hebben zich ontwikkeld van een economisch investeringsmodel tot modellen waar meer aandacht is voor subjectiviteit en aspecten buiten de economie zoals zelf verrijking.

Huff en Clark (1978) geven in hun *cumulative stress* en *cumulative inertia* gedachte een theorie voor binding met plaats. Er spelen volgens deze theorie twee krachten bij afgestudeerden. De ene kracht wordt beschreven als *cumulative inertia* waarbij binding met een plaats groter wordt naarmate je er langer woont. De andere kracht is *cumulative stress* waarmee bedoeld wordt dat naarmate iemand zijn menselijk kapitaal vergroot door toedoen van bijvoorbeeld diploma's de verleiding om te vertrekken naar een plaats waar zijn competenties het meeste gewaardeerd worden vergroot worden.

3.2.2 Meso niveau:

De hiervoor beschreven micro theorieën en in tabel 1 belichte macro theorieën zijn traditionele benaderingen binnen de migratie onderzoek discipline. Het meso niveau, dat tussen micro en macro in zit, is een recentere benadering om naar migratie te kijken. Thomas Faist (1997) refereerde als eerste naar dit niveau. Bij het meso niveau wordt de rol van sociale relaties en sociaal kapitaal erkent. Het zijn relaties die een individu sterk beïnvloeden in zijn migratie keuze. Migratie keuzes worden gemaakt in een sociale context en niet in een sociaal vacuüm aldus Hagen-Zanker (2008). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende relaties en de invloed die de relaties hebben. Verschillende sociale relaties zorgen voor diverse verwachtingen en uitkomsten. Relaties en een netwerk op de beoogde plek van bestemming maken het makkelijker voor een persoon om te migreren. Behalve dat relaties een individu beïnvloeden in hun keuzes kunnen relaties en netwerken een bepaalde (interne) migratie stroom in stand houden. Mensen in dezelfde netwerken kunnen aangetrokken worden door mensen die al op een bepaalde plaats bevinden. Dit gedachtegoed wordt veel gebruikt in de internationale context. Het is aannemelijk dat dezelfde processen zich binnen een land afspelen. Wanneer een bepaald patroon van migratie zichtbaar is zijn het de relaties die dit vaak in stand houden. Individuen worden geïnformeerd door personen die de stap al hebben gemaakt. Het is denkbaar dat de individuen een stap naar bijvoorbeeld de Randstad eerder maken wanneer ze weten dat ze relaties daar hebben die de stap gemakkelijker voor ze maakt.

3.2.3 Equilibrium en dis-equilibrium benadering

Naast het onderscheid tussen de schaalniveaus, waarop je naar migratie kan kijken, zijn er andere benaderingen. Een ander onderscheid is die tussen equilibrium en dis-equilibrium benadering. Equilibrium wil zeggen dat er op economisch vlak weinig verschil zit tussen gebieden en dus mensen op andere gronden dan verschil in welvaart tussen de twee plaatsen hun keuzes baseren. Graves en Linneman (1979) maken gebruik van deze equilibrium benadering en zien verandering in locatie-specifieke voorkeuren als drijvende factoren voor migratie. Sinds Graves en Linneman (1979) is er in Amerika een literatuur ontstaan waarbij er minder oog is voor economische factoren en meer op *quality-of-life* aspecten. De voorzieningen die toen veel werden aangehaald waren natuurlijke voorzieningen zoals: bergen, toegang tot oceanen en klimaat.

3.3 Ruimtelijk mobiliteit van afgestudeerden

Dit gedeelte zal een overzicht geven van de belangrijkste literatuur uit het onderzoekveld, de ruimtelijke mobiliteit van afgestudeerden. Nederlandse en internationale literatuur worden besproken. Ruimtelijke mobiliteit van afgestudeerden speelt zich af in een context. De context van Nederland is anders dan die van Amerika. De afstanden in Amerika zijn groter dan in Nederland. In Italië is de regionale ongelijkheid weer groter dan in Nederland. Hoewel landen verschillen in educatie systemen, geografie en afstanden zijn de methodes en uitkomsten bruikbaar. Het overzicht dient als fundament voor het empirisch onderzoek. Het biedt de lezer en onderzoeker overzicht in welke relevante onderzoeken er binnen dit thema gedaan zijn. Hier door valt dit onderzoek beter te plaatsen binnen het spectrum van onderzoek naar migratie van afgestudeerden. De resultaten uit de literatuur zal gebruikt worden om de hypothesen voor dit onderzoek op te stellen. Welke motivaties komen er uit de literatuur naar voren en kunnen we in dit onderzoek ook verwachten?

Werk gerelateerde motivaties

Venhorst (2012), waar al eerder naar verwezen is in dit onderzoek, kijkt in zijn onderzoek naar de ruimtelijke mobiliteit van Nederlandse afgestudeerden van Universitaire en HBO instellingen. Met ruimtelijke mobiliteit verwijst Venhorst naar de afstand tussen de locatie van de kennisinstelling en die van de baan. Het onderzoek is tweeledig. Ten eerste wordt er onderzocht wie er hoge mate van ruimtelijke mobiliteit vertoont. Hierbij wordt er gekeken naar persoonlijke en regionale factoren die hierin een rol spelen. Ten tweede kijkt Venhorst of een verhuizing een positieve werking heeft voor het individu en wat de effecten zijn voor de ontvangende stad. Uit de onderzoeksresultaten komt naar voren dat universitaire afgestudeerden een hogere ruimtelijke mobiliteit vertonen dan afgestudeerde HBO studenten. Tevens is er een aanzienlijke migratieoverschot van landsdelen oost, zuid en noord naar het landsdeel west. Als er gekeken wordt naar studieachtergrond en de kans op migratie wijst het onderzoek uit dat de resultaten divers zijn en per studieachtergrond verschillen. De aanname dat de beste studenten vertrekken uit perifere studieregio's gaat niet voor elke studie op en de betere studenten worden zelfs vaak behouden. Een andere conclusie die getrokken wordt is dat de ruimtelijke mobiliteit van afgestudeerde hoger opgeleiden gedreven worden door structurele verschillen. Deze structurele verschillen zitten hem met name in baanmogelijkheden die een regio biedt. De onderzochte effecten op de ontvangende stad wijzen uit dat de komst van afgestudeerden een positief effect hebben op zowel de ontwikkeling van hogeschoold als laaggeschoold werk

In een recenter stuk van Abreu et al. (2014) wordt een overzicht gegeven van relevante literatuur. De onderzoekers geven aan dat onderzoek naar de locatie keuzes van afgestudeerden en het effect daar van op de arbeidsmarkt een klein maar groeiend onderzoeksveld is. In het artikel worden vijf artikelen besproken. Twee gaan over het gedrag van studenten en drie over die van afgestudeerden. Een van de logica hierachter is het vermoeden dat het gedrag van een afgestudeerde sterk gekoppeld is aan dat van de keuzes in de studententijd. De verzameling van artikelen bespreken de determinanten en de impact van keuzes van universiteit en het verlaten van een universiteit waarbij de focus ligt op locatie en arbeidsmarkt keuzes van studenten en afgestudeerden. Hieronder zullen van de drie artikelen die afgestudeerden behandelen besproken worden aangezien daar de focus van deze studie ligt. Ahlin et al. (2014) concludeert dat grote urbane regio's een vollere markt hebben voor competenties. Hier door is de kans groter dat afgestudeerden op deze plekken een grotere kans hebben op een baan, een hoger loon en een grotere loongroei te hebben. De afgestudeerden die naar deze regio's trekken hebben vaak hogere cijfers en ouders met een hoger opleidingsniveau. De resultaten van Carree en Kronenberg (2014) wijzen uit dat afgestudeerden aangetrokken worden door grote steden, met gemiddeld hoge salarissen, grote hoeveelheid aan banen en interessante voorzieningen. Koster en Venhorst (2014) concluderen dat afgestudeerde studenten met een onderneming sterk gebonden zijn aan hun specifieke plaats vanwege de voordelen van de lokale kennis, sociale banden en bereikbaarheid van financiering.

De rol van ruimtelijke mobiliteit en de mis match tussen opleiding en werk voor afgestudeerden is onderzocht door Hensen et al. (2008). De resultaten wijzen uit dat de afgestudeerden die mobieler zijn een grotere kans hebben op een baan op hun opleidingsniveau. Verder hebben mobieler afgestudeerden een grotere kans op een baan die gemiddeld een hoger loon oplevert en een fulltime baan. Grotere mobiliteit gaat ook gepaard met een grotere kans op het vinden van een baan buiten je eigen studieachtergrond.

Iammarino en Marinelli (2015) kijken naar de match tussen opleiding en werk en interregionale migratie in Italië. Ze kijken wat de invloed is van mobiliteit op de match tussen opleiding en werk bij het begin van de carrière van afgestudeerden. De uitkomsten wijzen uit dat mobiliteit de kans vergroot op het vinden van een baan en een baan op het juiste opleidingsniveau. Verder wijst het onderzoek uit dat de mensen die vanuit de periferie naar het noorden migreren vaak een betere opleiding-werk match hebben dan de mensen uit het gebied zelf.

In 2011 is er onderzoek gedaan naar de relatie tussen salaris en interne migratie van afgestudeerden in Italië. De resultaten laten zien dat afgestudeerden die migreren na het behalen van hun diploma een hoger salaris hebben dan afgestudeerden die blijven en personen die voor hun studie naar een andere stad verhuizen (Di Cintio en Grassi, 2011).

In 2010 hebben Darchem en Tremblay onderzoek gedaan naar locatie voorkeuren van hoogopgeleiden in Canada. Hierbij gebruikten ze een online enquête waarbij ze studenten uit Ottawa en Montreal bevroegd hebben. Bijna 900 studenten deden mee aan het onderzoek verdeeld over de twee universiteiten. De onderzoekers wilden weten wat de studenten in de toekomst zou drijven om in een bepaalde plaats te blijven of er te vertrekken. Ze wilden meer kennis vergaren in wat bijna afgestudeerden drijft in hun keuze bij hun eerste baan met betrekking tot locatie. Ze hebben de studenten vragen gesteld over welke factoren hun beïnvloeden in de keuze van een stad. De onderzoekers concluderen dat werkgelegenheid de belangrijkste factor is in de keuze van de studenten. Criteria die ingaan op de kwaliteit van een plaats zijn ondergeschikt wanneer het gaat om het aantrekken en behouden van deze groep. De onderzoekers geven aan dat dit naar mate de tijd vordert kan veranderen.

Kodrycki (2001) schreef haar onderzoek toen de economie er goed voor stond en er sprake was van een krappe arbeidsmarkt in de VS. Hoewel de economische situatie er heel anders voor stond in die tijd waren beleidsmakers geïnteresseerd in het behouden en aantrekken van recent afgestudeerden. Een andere motivatie voor haar onderzoek destijds was dat er nog geen bewijs was van de invloedrijke factoren bij de locatiekeuze van recent afgestudeerden. Kodrycki maakt hierbij gebruik van een enquête onder hoogopgeleide jongeren uit de VS. Hierbij wordt een bepaalde groep die representatief moet zijn voor een geheel cohort gevolgd. Eén van de meetpunten is vijf jaar na afstuderen. De uitkomsten wijzen uit dat het grootste deel van de migratie gaat naar plaatsen met een sterkere economie en andere aantrekkelijke werk gerelateerde factoren hebben. Hiermee worden factoren zoals grotere groei van de werkgelegenheid, lagere werkloosheid, hogere salarissen, lagere kosten voor wonen, en betere voorzieningen bedoeld. De afgestudeerden die migratie vertonen vertrekken vaak snel na het afstuderen, de meeste migratie vindt binnen vijf jaar na afstuderen plaats.

In 2010 hebben Darchem en Tremblay onderzoek gedaan naar locatie voorkeuren van hoogopgeleiden in Canada. Hierbij gebruikten ze een online enquête waarbij ze studenten uit Ottawa en Montreal bevroegd hebben. Bijna 900 studenten deden mee aan het onderzoek verdeeld over de twee universiteiten. De onderzoekers wilden weten wat de studenten in de toekomst zou drijven om in een bepaalde plaats te blijven of er te vertrekken. Ze wilden meer kennis vergaren in wat bijna afgestudeerden drijft in hun keuze bij hun eerste baan met betrekking tot locatie. Ze hebben de studenten vragen gesteld over welke factoren hun beïnvloeden in de keuze van een stad. De onderzoekers concluderen dat werkgelegenheid de belangrijkste factor is in de keuze van de studenten. Criteria die ingaan op de kwaliteit van een plaats zijn ondergeschikt wanneer het gaat om het aantrekken en behouden van deze groep. De onderzoekers geven aan dat dit naar mate de tijd vordert kan veranderen.

Voorzieningen

Gotlieb en Joseph (2006) richten zich op migratie na afstuderen van technologie en doctorale afstudeerders in de VS. De onderzoekers maken gebruik van een kwantitatieve methode met gebruik van micro data. Persoonlijke karakteristieken worden hierin meegenomen waarbij de uitkomsten inzicht moeten geven in de interactie tussen persoonlijk en plaats gerelateerde karakteristieken. Verder probeert het artikel inzicht te geven in de motivatie achter de migratie beslissing. Wat speelt hierbij meer van belang: economische mogelijkheden of voorzieningen en lifestyle? Verder geven ze aan dat ze verwachten dat doctorale afstudeerders vanwege hoge mate van menselijk kapitaal ander gedrag vertonen dan afstudeerders. Voorzieningen en lifestyle aspecten blijken van ondergeschikt belang ten opzichte van economische aspecten. Hoe hoger een persoon is opgeleid, dus bijvoorbeeld bij het onderscheid afgestudeerd en PhD, des te belangrijker het belang van voorzieningen. Afgestudeerde technische studenten en doctoraal houders trekken naar plaatsen waar er een gemiddeld hoog opleidingsniveau.

Whistler et al., (2008) kijken naar de locatie voorkeuren van hoog opgeleiden en met speciale aandacht naar Quality-of-life aspecten. Hierbij kijken ze of bepaalde voorzieningen of andere aspecten anders gewaardeerd worden door verschillende leeftijdsgroepen van hoogopgeleiden. Ze hebben de groepen naar leeftijd onderverdeeld. Ze kijken of bepaalde voorzieningen door verschillende groepen ,gebaseerd op leeftijd, anders gewaardeerd worden. Het onderzoek wijst uit dat met name voor jonge hoog opgeleiden een overvloed aan culturele en recreatieve voorzieningen een rol spelen bij het niet vertrekken van deze groep. Stedelijk gebied met veel voorzieningen zorgt ervoor dat deze groep minder snel vertrekt.

Sociale relaties

Marinelli (2011) kijkt in haar onderzoek naar de locatie keuze van Italiaanse afgestudeerden. De resultaten van haar onderzoek wijzen uit dat regionale innovatie en de kwaliteit van het leven aandrijvende factoren zijn van interne migratie. Ook spelen sociale netwerken een belangrijke rol. Een belangrijk aspect bij het kiezen van een bestemming zijn relaties die de stap naar de specifieke plaats al gemaakt hebben. Deze relaties die de stap al gemaakt hebben maken het makkelijker voor de volgende om deze stap te maken. Marinelli geeft dan ook aan dat de migratie van hoger opgeleiden meer een collectief dan een individueel fenomeen is. De afgestudeerden die daadwerkelijk werken waar ze ook voor gestudeerd hebben concentreren zich in de innovatieve locaties van Italië. Hieruit leidt Marinelli af dat het creëren van kennis en de accumulatie van menselijk kapitaal zich voornamelijk afspeelt in de meest dynamische gedeelten van Italië.

Nieuw avontuur

Cairns en Smyth (2011) kijken naar migratie van afgestudeerden in Noord-Ierland. Dit onderzoek staat meer in een internationaal perspectief waarbij er gekeken wordt of mensen in de toekomst willen vertrekken. De onderzoekers maakten gebruik van kwantitatieve en kwalitatieve methodes. Ze richten zich op afgestudeerden van het gebied bij Belfast. Een enquête was afgenomen onder 250 studenten van vier verschillende disciplines. Vervolgens is er in het kwalitatieve gedeelte aandacht voor migratie intenties waarbij er 15 semi gestructureerde interviews zijn afgenomen. In de conclusie worden gevarieerde motivaties besproken. Ten eerste kan vanuit het verkrijgen van een baan migratie noodzakelijk zijn. Verder kan iemand zeer gehecht zijn aan zijn omgeving, aan vrienden, familie dat ze het risico niet willen nemen om dit achter te laten. Afgestudeerden kunnen ook hongerig zijn naar avontuur, en daarom willen vertrekken. De onderzoekers concluderen dat motivaties en oriëntaties richting een vertrek zeer divers zijn onder jongeren. Studiegenoten spelen een rol in het maken van plannen om te vertrekken. Ook geven ze aan dat plannen om te vertrekken lang niet altijd worden verwezenlijkt.

Persoonlijke kenmerken en overige bevindingen

Coniglio en Prota (2006) kijken naar de migratie keuze van hoogopgeleiden uit het perifere gebied van Basilicata, zuid Italië. Hierbij staan de locatiekeuzes op micro-niveau centraal. De resultaten wijzen uit dat vrouwen een grotere mobiliteit vertonen dan mannen. Personen geboren in urbane gebieden tonen ook een kleinere kans op migratie. De onderzoekers geven aan dat dit verklaard kan worden doordat deze mensen een kleinere push factor hebben doordat ze al in urbaan gebied wonen met veel voorzieningen. Verder neemt de kans op migratie af naarmate mensen ouder worden. Ook tonen de resultaten aan dat migratie verschilt per studieachtergrond. Bouwkunde en bedrijfskunde tonen een relatief grotere mobiliteit ten opzichte van andere studies. Dit kan verklaard worden door dat de meeste werkgevers op dit gebied zich bevinden in centrale/kern plaatsen. Werkloosheid heeft een negatief effect op mobiliteit. Dit kan verklaard worden uit de gedachte dat de meesten pas vertrekken wanneer ze werk gevonden hebben

In het artikel van Kodrycki (2001), dat hier voor al gedeeltelijk is behandeld, komt naar voren dat personen met een college opleiding mobieler zijn dan personen die dat niet hebben. Afstand speelt ook een rol. Interne migratie over relatief korte afstanden wordt vaker gezien, afstand zorgt voor een vergroting van de monetaire kosten en psychologische. Een persoon zijn migratie historie is van belang. De onderzoeker wijst op de heterogeniteit binnen deze groep en tevens het belang van niet observeerbare determinanten voor de locatie keuze van de afgestudeerden.

Faggian et al., (2007) hebben onderzoek gedaan naar herhaal migratie van studenten en afgestudeerden uit Wales en Schotland. Hierbij keken ze naar de migratie van 76000 studenten en afgestudeerden voor en na de studie. Hierdoor konden ze kijken of mensen die voor de studie verhuisden een grotere kans hadden om na de studie weer te verhuizen. Daar naast waren ze geïnteresseerd in de relatie tussen menselijk kapitaal en migratie. Aangezien beide landen andere educatie systemen hebben waarbij de één beter aansluit bij de rest van het verenigd koninkrijk konden ze ook zien wat de rol van instituties zijn. Een kwantitatieve methode door middel van een logistisch model is gebruikt bij de data van de 76000 studenten en afgestudeerden. De uitkomsten wijzen uit dat eerdere migratie en een verhoogd menselijk kapitaal de kans op migratie vergroten. Er migreren meer afgestudeerden vanuit Wales naar Engeland dan vanuit Schotland. Dit heeft enerzijds te maken met de relatief kleine arbeidsmarkt die Wales kenmerkt en het grote verschil tussen educatie systeem tussen Schotland en de rest van het VK.

Ook Belfield en Morris (1999) keken naar migratie van studenten en afgestudeerden. Ze concluderen dat er een aanzienlijk deel niet migreert en diegene die voor de studie migreren keren vaak weer terug na de studie. Migratie hangt af volgens de onderzoekers van studieachtergrond, karakteristieken van individu en karakteristieken van de plaats van studeren. De onderzoekers maakten gebruik van een dataset van 13000 afstudeerders.

Brotow et al., (2011) kijkt net als Faggian et al., (2007) naar afgestudeerden uit Wales. Het onderzoek geeft aandacht aan hoeveel afgestudeerden er door Wales behouden worden. Het onderzoek wijst uit dat Wales netto een exporteur is van afgestudeerden. Degene die migreren zijn vaak hoger geschoold. Van Braindrain willen de onderzoekers niet spreken, de regio behoudt relatief veel van zijn afgestudeerden in vergelijking met andere regio's. Een groot aandeel van de functies op het niveau bevindt zich in de publieke sector waardoor vermoedelijk afgestudeerden competenties voor functies buiten publieke functies zich genooddaakt voelen te vertrekken. Interregionaal migratie van afgestudeerden zijn gevoelig voor regionale economische factoren en pad-afhankelijkheid van de persoon. Hiermee bedoelen ze waar de persoon vandaan komt.

In het eindrapportage van het Nicis (2011) worden de resultaten van het onderzoek naar locatiekeuze- en arbeidsmarkt gedrag van recent afgestudeerde Nederlandse studenten besproken. De betrokken partijen bij het onderzoek zijn: Het Nicis instituut, de faculteit ruimtelijke wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen en de gemeenten Maastricht, Groningen, Leeuwarden, Tilburg en Rotterdam. De betrokken gemeenten waren geïnteresseerd in het behouden van afgestudeerden voor de arbeid- en woningmarkt. De volgende tien conclusies worden getrokken naar aanleiding van het onderzoek.

- 1) De regio verliest, de stad wint.
- 2) Afgestudeerden wonen en werken voornamelijk in de stad.
- 3) Binding is belangrijk, hoe groter de binding met een bepaald gebied des te groter de kans dat een individu naar het gebied toe trekt of wanneer die er al woont er blijft wonen.
- 4) Er zijn grote regionale verschillen in mate van zelfvoorziening.
- 5) Onder de participerende gemeenten was er een grote variatie zichtbaar in het behoud van studenten en het aantrekken van studenten.
- 6) Het onderzoek wijst uit dat de perifere studiesteden niet automatisch zijn beste studenten verliest.
- 7) Het loont voor sommige studenten om te vertrekken uit de stad waar ze hebben gestudeerd, maar niet voor iedereen.
- 8) Werken zorgt voor een grotere mobiliteit dan wonen.
- 9) Het aandeel afgestudeerden dat nog woont in zijn of haar studiestad is groter dan dat er werkt.
- 10) Het onderzoek uit dat het beleid op het behoud van afgestudeerd sterk varieert tussen de gemeentes.

3.4 Verwachtingen:

In dit gedeelte zal ik de verwachtingen voor het empirische gedeelte formuleren. Dit wordt gebaseerd op de hier voor beschreven context, theorieën en literatuur overzicht. Eerst zal er nog een korte samenvatting gegeven worden van de belangrijkste bevindingen. Vervolgens worden de verwachtingen in de vorm van hypothesen gepresenteerd.

Er kan op verschillende niveaus gekeken worden naar interne migratie. Hierbij worden vanuit de literatuur de niveaus micro, meso en macro onderscheiden. In dit onderzoek zal er vanuit het micro niveau gekeken worden naar interne migratie. Het zijn de motivaties van de individuen die onderzocht zullen worden. Naast dit micro niveau zal het meso niveau vermoedelijk naar voren komen bij de interviews. Het valt te verwachten dat de migratie keuze niet in een sociaal vacuüm wordt gemaakt. Deze keuze zal beïnvloed worden door relaties zoals vrienden en familie.

De relatie tussen capaciteiten van mensen en de prestatie van de lokale economie is in gedeelte 2.2 besproken. Er kan op twee manieren worden gekeken naar de relatie tussen capaciteiten van mensen en economie. Er kan gebruik worden gemaakt van het menselijk kapitaal gedachtegoed en dat van de creatieve klasse. De operationalisering van menselijk kapitaal gaat door gebruik te maken van behaalde diploma's en dat van de creatieve klasse door gebruik te maken van occupatie van individuen. In dit onderzoek zijn de respondenten gekozen aan de hand van hun opleidingsniveau en dus niet door hun occupatie.

Uit het literatuuroverzicht kan geconcludeerd worden dat hoog opgeleiden een hoge mate van ruimtelijke mobiliteit vertonen. Jonge hoogopgeleiden wonen voornamelijk in stedelijk gebied (Nicis, 2011). In Nederland is er een migratieoverschot naar het westen van Nederland vanuit de perifere studiesteden (Venhorst, 2012). Er kan verwacht worden dat bij de migratie van hoogopgeleiden werkgerelateerde factoren een rol spelen. Factoren die vanuit de literatuur naar voren komen zijn werkgelegenheid, salarisniveau en doorgroeimogelijkheden (Kodrycki, 2001). De motivaties en noodzaak om te verhuizen kan verschillen per studieachtergrond. Een afgestudeerd econoom voelt zich eerder genooddaakt te verhuizen vanuit een perifere studiestad dan bijvoorbeeld iemand met een geneeskundige of sociologie achtergrond. Dit heeft te maken met de centralisatie en spreiding van werkgevers (Venhorst, 2012). Binding is belangrijk bij het behouden van afgestudeerden voor perifere studiesteden. De kans dat een persoon migreert neemt af met de tijd. Verder vertonen personen die vaak gemigreerd zijn en ook bijvoorbeeld voor de studie gemigreerd zijn een grotere kans om na het afstuderen te migreren. Het is aannemelijk dat studenten die van buiten Groningen komen minder binding hebben met Groningen en na het afstuderen een grotere kans hebben om weer te vertrekken. Deze gedachte van binding met een plaats heeft veel raakvlakken met pad-afhankelijkheid en de biografische benadering van Rerat (2014). Het zijn de ervaringen en het verleden van een persoon die de keuze om te migreren na de studie beïnvloeden. Er ontbreekt volgens sommige onderzoekers voldoende ruimte voor cultuur. Het zijn de economische factoren waar veel aandacht voor is. Halfacree (2004) geeft aan dat cultuur een belangrijkere rol moet spelen. Onbewuste motivaties in de vorm van gevoel en het besef dat voor veel mensen meerdere motivaties gelden bij een beslissing om te migreren moet meer aandacht voor komen. Halfacree (2004) geeft aan dat verhuizen altijd een grote beslissing is en dat er naar meer dan alleen economische factoren gekeken dient te worden.

De meeste onderzoeken die beschreven zijn, zijn uitgevoerd aan de hand van kwantitatieve methodes. Wat hierbij vaak gedaan wordt is dat de onderzoekers kijken naar kenmerken van de persoon of de regio en het effect van deze kenmerken op migratie onderzoeken. Dit onderzoek zal door het gesprek aan te gaan met individuen, die de ambitie hebben om te vertrekken, in kaart proberen te brengen wat de motivaties zijn van de respondenten wanneer je ze zelf aan het woord laat. Hier door kan het zijn dat er motivaties naar voren komen die met de andere methodes niet naar voren zijn gekomen. Bijvoorbeeld het gevoel van te willen vertrekken of andere motivaties die zich moeilijk laten meten door kwantitatief onderzoek.

De volgende hypothesen, die gebaseerd zijn op de hiervoor besproken theorie, worden getoetst door middel van het empirisch onderzoek.

Hypothese 1

Voor de respondenten spelen er naast werk gerelateerde motivaties andere motivaties om Groningen te verlaten voor de Randstad.

Hypothese 2

De keuze van de respondenten om Groningen te verlaten voor de Randstad wordt beïnvloed door de drang iets nieuws te willen.

Hypothese 3

Voorzieningen en de grootte van een stad spelen een rol bij de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad.

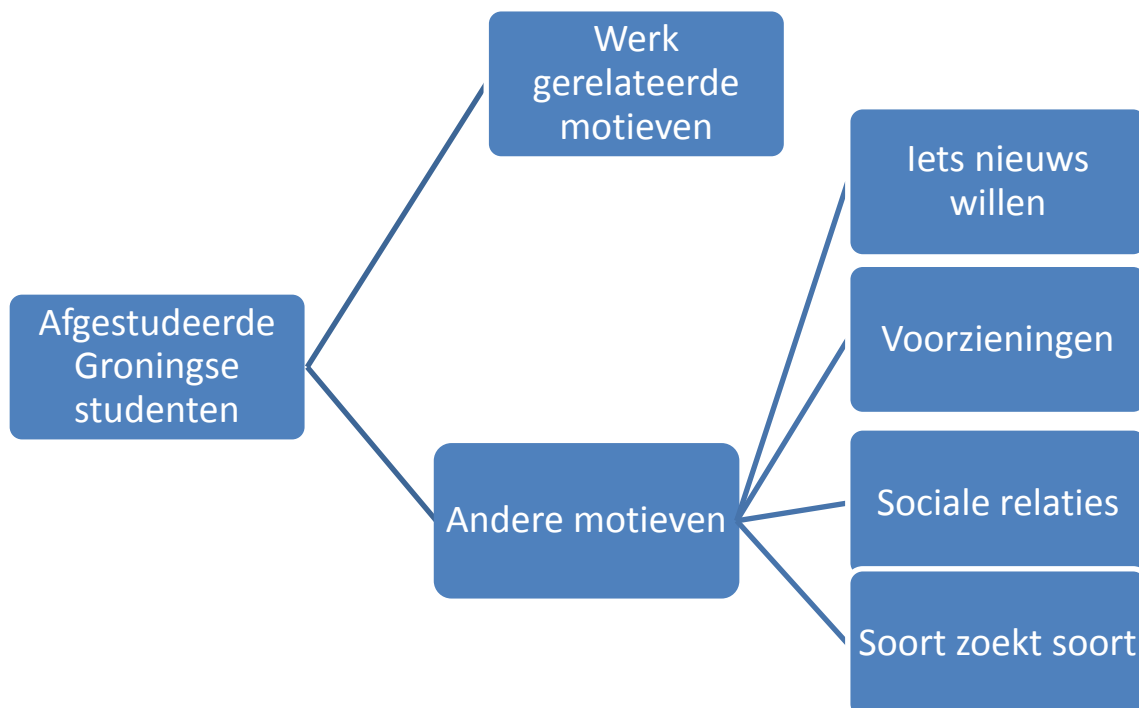
Hypothese 4

De motivaties voor de respondenten om te vertrekken uit Groningen naar de Randstad zijn heterogeen.

Hypothese 5

De stap te verhuizen naar de Randstad wordt gezien als een grote stap.

3.5 Conceptueel model

4. Methodologie:

Zoals eerder aangegeven zal dit onderzoek gebruik maken van een kwalitatieve onderzoek methode. Aan de hand van semigestructureerde interviews zal er antwoord gegeven worden op de onderzoeksvragen. In dit gedeelte wordt beargumenteerd waarom er voor deze methode gekozen is. De kracht van de gekozen methode in combinatie met het onderzoeksobject zullen besproken worden. Verder zal de rol van de onderzoeker, de afname en analyse van de data en de respondenten besproken worden.

4.1 Diepte interviews

Hey (2010) geeft aan dat er globaal vier redenen kunnen zijn voor het gebruik van een kwalitatieve methode:

- Om een leegte binnen een onderzoekdiscipline op te vullen. Deze leegte laat zich moeilijk vullen door het gebruik van een andere methode dan diepte interviews.
- Wanneer het onderzoek gaat om complex gedrag en motivaties van mensen.
- Wanneer een onderzoek de diversiteit van de meningen, ervaringen en wat het doet met een individu wil belichten.
- Wanneer een ongehoorde groep (vanuit de data) belicht wil worden.

Voor dit onderzoek zijn de eerste drie redenen van toepassing. Het onderzoekveld kenmerkt zich door het gebruik van kwantitatieve onderzoek methoden. Hier door bestaat er een leegte omtrent motivaties die door respondenten zelf worden aangegeven. De meeste onderzoeken baseren de motivaties op observeerbare data. Wat drijft de afgestudeerden volgens hun zelf bij de keuze om hun studieplaats te verruilen voor het economische centrum van hun land? Door het gebruik van diepte interviews zal dit onderzoek deze leegte op vullen. Hierbij staan de motieven van deze individuen centraal, waarbij ze de mogelijkheid hebben deze zelf aan te geven. Kwantitatieve methodes lenen zich minder goed bij het gestelde doel van dit onderzoek. Bij het gebruik van een enquête of het analyseren van data ontbreekt de mogelijkheid om door te kunnen vragen om zodoende meer diepgang te realiseren.

Ten tweede kan de keuze om een plaats te verlaten en de afwegingen die hierin worden gemaakt gezien worden als complex. Het literatuuroverzicht dat hiervoor beschreven is geeft de veelvoud aan van aspecten die individuen kunnen beïnvloeden in hun keuze. Door het gebruik van diepte-interviews is het mogelijk om respondenten zelf de kans te geven te verwoorden wat hun motivaties zijn in hun keuze. Naast de belangrijkste motivatie kan er onderzocht worden of er vaak meerdere motivaties tegelijkertijd spelen en hoe deze tegen elkaar op wegen. Tevens is het mogelijk om meer inzicht te krijgen in de zachte kant van deze keuze. Hierbij kan gedacht worden aan motivaties ‘toe zijn aan iets nieuws’ of een gevoel van klaar te zijn met de stad waar ze wonen. Wat zijn de belangrijkste motivaties in deze complexe besluitvorming? Het is denkbaar dat door het gebruik van diepte interviews en de mogelijkheid om door te vragen er onbewuste motivaties naar voren zullen komen.

Andere methodes zijn ook lastig te gebruiken wanneer er naar punt drie wordt gekeken. Diepte interviews lenen zich goed voor het inzichtelijk maken van de percepties, meningen en ervaringen die er bij een groep spelen. Door direct contact te hebben met de respondenten waar het over gaat is het mogelijk deze diepgang te verkrijgen. Diepte interviews lenen zich goed voor het inzichtelijk maken van de motivaties die er spelen bij de keuzen Groningen te verlaten. Het is mogelijk om door te vragen en daardoor mogelijk om ook de verschillende motivaties en hoe deze zich verhouden tot elkaar goed in beeld te krijgen

Er zijn ook nadelen van het gebruik van een kwalitatieve onderzoekmethode. Het is niet mogelijk om te generaliseren en conclusies te trekken voor de gehele populatie. De populatie van het onderzoek is daar te klein voor. Tevens is de methode kwetsbaar voor subjectiviteit en interpreteerbaarheid. Door het gebruiken van open vragen en zo min mogelijk te sturen is er getracht op een zo objectief mogelijke manier de interviews af te nemen.

4.2 Afname en analyseren van diepte interviews.

De interviews dienen om antwoord te krijgen op de hoofvraag van dit onderzoek: Welke motieven spelen, naast de bekende werk gerelateerde motieven, bij afgestudeerde Groningse studenten bij de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad? Door gebruik te maken van een neutrale en open vraagstelling is er getracht de respondent zo min mogelijk te sturen en echt het antwoord waar de respondent zelf mee komen te bevangen. De interviews hebben een informeel karakter. De interviews zijn semigestructureerd wat wil zeggen dat een vragenlijst is opgesteld maar dat de onderzoeker de vrijheid heeft om van deze structuur af te wijken en waar nodig kan door vragen.

Na het afnemen zijn de interviews volledig getranscribeerd. Vervolgens zijn de uitkomsten gecodeerd zodat de data analyse beter gedaan kon worden. De vragenlijst en codes zijn afgestemd op de hoofd- en deelvragen, de gestelde hypothesen en de verwachte motivaties. De motivaties die verwacht worden en aansluitende codes, gebaseerd op de theorie en literatuuroverzicht, worden hieronder gepresenteerd.

- 1) Werk
- 2) Voorzieningen
- 3) Leven in een grote stad/imago van een grote stad
- 4) A) Vrienden/studiegenoten (Sociale kring)
- 4) B) Familie (Sociale kring)
- 5) Nieuwe avontuur/iets nieuws willen
- 6) Uitdaging
- 7) Soort zoekt soort

Naast de codes die gericht zijn op de verschillende motivaties zijn de onderstaande codes gebruikt.

- 8) Binding
- 9) Beeld Randstad
- 10) Beeld Groningen
- 11) Aspecten waar respondenten tegenop zien
- 12) Respondent vindt het een kleine stap
- 13) Cultuur van vertrekken
- 14) Beeld van de Groningse arbeidsmarkt

De interviews zijn getranscribeerd in Microsoft Word en tevens zijn ze daarin gecodeerd, door gebruik te maken van de opmerking optie in Microsoft Word. De vragenlijst, codes en transcripties zijn in te zien in de bijlage.

4.3 Rol van de onderzoeker

Binnen dit onderzoek kan ik gezien worden als een insider. Het gegeven dat ik ook aan het afstuderen ben en student ben maakt mij een insider. Hier zal rekening mee gehouden worden. Voordelen die dit bieden zijn het werven van respondenten via mijn netwerk. Tevens zullen respondenten vermoedelijk sneller geneigd zijn open en veel informatie te geven aan een persoon die dezelfde achtergrond heeft. In het boek van Flowerdal & Martin (2012) geven zij aan wat de voordelen kunnen zijn van het zijn van een insider:

“Sharing the same background or a similar identity to your informant can have a positive effect, facilitating the development of a rapport between interviewer and interviewee and thus producing a rich, detailed conversation based on empathy and mutual respect and understanding”

(Flowerdew & Martin, 2005).

Het zijn van een insider kan ook nadelige effecten hebben op het onderzoek. Nadelige effecten zoals objectiviteit kunnen aangehaald worden. Rose (1985) geeft in haar onderzoek aan dat er geen neutraliteit bestaat wanneer een onderzoeker bij een kwalitatief onderzoek een insider is. Ze geeft aan dat er alleen een verschil is, onder onderzoekers, in hoeverre zij zelf door hebben hoe vooringenomen zij zelf zijn. Het zijn van een insider kan er voor zorgen dat een onderzoeker er van overtuigd is al veel te weten over het onderwerp. Dit kan de objectiviteit en kwaliteit van het onderzoek schaden aldus Dwyer en Buckle (2009).

4.4 Respondenten:

Uiteindelijk zijn er met negen master studenten interviews afgenomen. De volgende criteria zijn meegenomen bij het werven van respondenten.

- Afgestudeerd of binnen een jaar afgestudeerd.
- Universitaire master studenten.
- De wens hebben om na de studie te vertrekken naar de Randstad.

Verder is er getracht om een diverse pool van afgestudeerden te bevragen. Divers in geslacht, studieachtergrond, herkomst gebied en binding met Groningen (d.m.v. verenigingen). Hier door zal er meer kans zijn om de heterogeniteit van de motivaties in kaart te brengen.

De respondenten zijn geworven door gebruik te maken van mijn eigen netwerk. Verder is er gebruik gemaakt van *snowballing*. Verscheidene respondenten gaven aan nog wel iemand te kennen die de stap naar de Randstad wil maken.

Tabel 3: Respondenten

Respondent	Faculteit	Geslacht	Leeftijd	Opgegroeid
Respondent 1	FEB	M	25	Groningen
Respondent 2	FEB	M	25	Groningen
Respondent 3	FEB	V	24	Drenthe
Respondent 4	FEB	V	24	Noord-Holland
Respondent 5	FEB	M	25	Groningen
Respondent 6	FEB	M	24	Friesland
Respondent 7	Rechten	V	Anoniem	Gelderland
Respondent 8	FRW	M	27	Groningen
Respondent 9	FRW	M	25	Overijssel

4.5 Ethische aspecten

Het onderzoek en de interviews zijn op een ethisch verantwoordelijke manier uitgevoerd. De respondenten zijn voorafgaand aan de interviews duidelijk geïnformeerd over wat de interviews en participeren aan het onderzoek inhoudt. Er is aan de respondenten om toestemming gevraagd de interviews op te nemen. Elke respondent gaf aan dat dit geen probleem was. De respondenten zijn anoniem. Verder zullen de respondenten bij voltooiing van het onderzoek een kopie van het onderzoek ontvangen.

5. Resultaten

In dit gedeelte worden de bevindingen van de diepte interviews gepresenteerd. Aan de hand van citaten zal er inzicht gegeven worden in wat er speelt bij de respondenten. Er is getracht een zo compleet mogelijk beeld te scheppen van de aspecten die spelen bij de respondenten die de ambitie hebben om Groningen te verlaten. De bevindingen worden per motivatie gepresenteerd.

Uit de interviews komt naar voren dat er verschillende motivaties spelen bij de respondenten die aangeven na de studie te willen vertrekken naar de Randstad. Bij de meeste respondenten speelt werkgelegenheid een rol. Een andere motivatie die uit de interviews naar voren komt is toe zijn aan iets nieuws en graag willen verhuizen naar een nieuwe plaats. Waarbij vermeld dient te worden dat de meeste respondenten positief zijn over de stad Groningen. De voorzieningen die Groningen te bieden heeft zijn dan ook voor veel respondenten voldoende en een gemis aan voorzieningen is dan ook geen motivatie om te vertrekken maar een mooie bijkomstigheid bij de meeste respondenten. Andere motivaties die bij de respondenten spelen zijn hun sociale kring, leven in een grote stad, soort-zoekt-soort en opzoek zijn naar een uitdaging. Uit de interviews komt naar voren dat er voor elk individu meerdere motivaties ten grondslag liggen aan de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad. Waarbij de zwaarte per motivatie per individu verschillen. De verschillende motivaties zullen hieronder besproken worden.

5.2 Werkgelegenheid

De veronderstelling dat werk de drijvende en wellicht enige factor is voor afgestudeerden is een aanleiding geweest voor het doen van dit onderzoek. In de interviews komt naar voren dat het belang van werkgelegenheid in de keuze om Groningen te verruilen voor de randstad verschilt per individu. Voor de meesten speelt werkgelegenheid een dominante rol.

Wat in een aantal interviews naar voren komt, is dat het voor afgestudeerden met bepaalde studieachtergronden lastig is om in Groningen werk te vinden dat aansluit bij hun studie. Dit kwam ook uit de onderzoeken van Venhorst (2012) naar voren. De werkgevers die deze afgestudeerden ambiëren concentreren zich voornamelijk in de Randstad. Hieronder schetst één van de respondenten, afgestudeerd in Finance, de situatie waar hij in verkeerd:

„ Ik ben bezig met solliciteren. En als ik dan Google hoeveel vacatures er in Groningen zijn. Dan is dat er bijvoorbeeld één.. En dat is dan ook nog vaak boekhouden en administratief een beetje. Als ik naar de interessantere banen kijk. Banen omtrent risico afdekken. En überhaupt alle hoofdkantoren zitten gewoon in de Randstad. ” (Respondent 1)

Verder zie je dat werk voor de meeste respondenten niet de enige drijfveer is om te vertrekken. Vaak is het een combinatie van factoren wat de vertrekplannen van deze afgestudeerden vormt. Waarbij het belang van werkgelegenheid per individu verschilt.

Dat er een groot aanbod van werkgevers is in de Randstad speelt bij een aantal respondenten een belangrijke rol. Met name wanneer er over de toekomst en carrière plannen wordt nagedacht is het een voordeel voor deze afgestudeerden dat ze veel keuze hebben uit verschillende werkgevers. Het gemak om van baan te wisselen en de nabijheid van verschillende regionale arbeidsmarkten worden genoemd. De volgende respondent benadrukt de nabijheid van veel werkgevers en arbeidsmarkten.

“Ik zie de Randstad echt als een pool met heel veel mogelijkheden. Veel connecties, contacten en bedrijven. Dat je ook best wel snel van bedrijf naar bedrijf kan gaan want alles is zo centraal. Je kunt veel kanten op. Je hebt alle steden bij elkaar. Je hebt Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht allemaal in een cirkel van anderhalf uur. De mogelijkheden liggen daar wel. En als je Groningen ziet dan is het wel echt afgezonderd. Dat biedt ook wel carrièremogelijkheden. Als je eenmaal in de Randstad zit heb je in de toekomst ook minder problemen met een baan in een andere stad. Bijvoorbeeld een baan in Utrecht terwijl je in Amsterdam woont. Wanneer je in Groningen zit heb je deze vrijheid niet.” (Respondent 4)

Een andere respondent benadrukt hetzelfde punt anders. De respondent benadrukt dat wanneer je eenmaal verhuist bent naar de Randstad dat je vermoedelijk niet weer hoeft te verhuizen aangezien er veel werkgevers zitten.

‘Ja, wel voornamelijk voor werk. Ik denk als je de stap maakt, daar naar toe, dat je de rest van je leven ook wel klaar bent met verhuizen. Stel dat je eerste baan niks is dan vind je daar wel weer een andere baan. In Groningen is het iets beperkter wat je kan. Tenminste in mijn richting. Ik ken één heel leuk kantoor. Daar heb ik stage gelopen en daar wil ik niet werken. En een kantoor dat daar een beetje op lijkt. Bij dat andere kantoor hebben ze nu geen vacatures. Stel dat er vacatures waren geweest dan voor hetzelfde geld is het niks en dan mag je alsnog gaan verhuizen. Ik heb nu het idee dat ik gemakkelijk de stap kan maken richting de Randstad. Dan ben ik ook klaar. Utrecht, Amsterdam of Den Haag dat maakt dan allemaal niet meer zoveel uit. Dan is alles te bereizen.’ (Respondent 7)

Een andere respondent geeft aan zich in zijn keuze niet te laten leiden door werk. Het zijn bij hem met name sociale relaties en werk denkt de respondent in meerdere steden te kunnen vinden. Hoewel de respondent wel aangeeft dat het in de Randstad vermoedelijk makkelijker is en meer keuze is.

‘Nee, werk speelt voor mij geen dominante rol, ik denk dat een hele hoop banen vergelijkbaar zijn. Ik heb ook niet echt een droom baan voor ogen ofzo, dat heb ik helemaal niet. Ik denk dat het vooral belangrijk is dat je in een leuk team terecht komt met gelijkgestemden.’ (Respondent 9)

Het algemene beeld wat heerst bij de respondenten is dat de werkgevers die ze ambiëren, de startersfuncties en de mogelijkheden qua werk zich in de Randstad bevinden. Hieronder zijn een aantal citaten waarbij dit beeld duidelijker wordt. De eerste respondent geeft aan dat werk echt leidend is in zijn beslissing te vertrekken.

‘Eigenlijk is de voornaamste reden werk gelegenheid. In het noorden van Nederland met Friesland, Groningen en Drenthe is weinig werk wat aansluit bij mijn studie. Heel weinig met betrekking tot gezondheid management. Heel weinig advies bureaus en bijvoorbeeld gezondheid management binnen gemeenten. Ik heb het idee dat hier gemeenten daar minder open voor staan dan in de Randstad. Er zijn daar veel meer adviesbureaus met betrekking tot Gezondheid management en kennis centra.’
(Respondent 6)

De respondenten hieronder geven hun beeld over de lokale arbeidsmarkt. Dit beeld beïnvloed hen in hun keuze Groningen te verlaten.

‘Maar het komt denk ik veel meer door dat je hier niet echt de mogelijkheid hebt om een baan naar je niveau te krijgen. In ieder geval niet zo snel in een startersfunctie.’ (Respondent 5)

‘Ik vertrek hier omdat ik hier al lang woon. Maar ook omdat ik ergens een baan wil krijgen. Wat ik vaak hoor is dat de baan kansen groter zijn in de Randstad. Daar zijn meer uitdagingen en daar is het grote geld.’ (Respondent 2)

5.3 Iets nieuws willen

In het literatuur overzicht is er al aandacht gegeven aan het effect van binding. Wat vaak verondersteld wordt is dat binding met een plaats de kans op een vertrek verkleint. Binding wordt vaak groter naarmate een individu langer op een plaats woont. Wat uit de interviews naar voren komt is dat deze binding en bekendheid met een plaats, in dit geval Groningen, ook een reden kan zijn om te willen vertrekken. Bij deze personen is het te bekend zijn met de stad een reden om te vertrekken en iets nieuws te willen. Hierbij wordt wel vaak benadrukt dat ze Groningen een fijne plek vinden, helemaal om te studeren. Hieronder geeft een respondent zijn beeld hierover. Hij geeft zowel het beeld van teveel bekend zijn met Groningen als de gedachte aan iets nieuws:

‘Ik voel mij niet genoodzaakt te vertrekken. Het is meer noodzaak voor mijzelf om een keer naar een nieuwe plaats te gaan. Om een voorbeeld te geven wanneer ik opstap ga, ken ik bijna alle uitsmijters. Moet je dat wel willen, dat je alles kent? Moet je op je 35ste dan nog steeds hier rondlopen en het nachtleven verkennen. Ik wil gewoon stappen maken in het leven en ik wil een stap vooruit maken en dat denk ik te kunnen doen door naar de randstad te gaan. Of nou ja randstad in ieder geval een ander gebied dan Groningen.’ (Respondent 2)

Een andere opmerking van dezelfde respondent geeft nog meer inzicht in dat deze respondent iets nieuws wil. Voor deze respondent werd de drang om te vertrekken over de tijd steeds sterker.

‘Naar mate ik ouder word merk ik wel dat ik Groningen steeds meer wil verlaten. Vooral omdat ik hier gewoon al lang woon. Ik maak wel eens een uitstapje naar een andere stad en als ik me dan in beeld dat ik ook gewoon rond kan fietsen in Amsterdam of Utrecht dan lijkt me dat gewoon heel erg gaaf. Het lijkt mij mooi om dat ook daadwerkelijk te realiseren.’ (Respondent 2)

Een andere respondent gaf aan na zeven jaar in Groningen te hebben gewoond toe te zijn aan een nieuwe ervaring en plaats om te wonen. Hierin wordt ook duidelijk dat genoeg van haar sociale relaties wel in Groningen blijven.

‘En soms is het wel echt cliché maar soms heb je het wel een beetje gehad. Ik heb gewoon zo ’n gevoel van ik woon hier nu al zeven jaar en ik heb wel zin om iets nieuws te gaan doen. Ik heb wel zin om weer is wat nieuws te zien en niet elke keer hetzelfde ritje te fietsen. Dat inspireert mij wel in deze keuze, een nieuw avontuur. Ik heb ook genoeg vriendinnen die dat niet hebben zo van hoezo moet iedereen naar de Randstad. Hier heb je ook alles, doe nou niet zo cool.’ (Respondent 3)

De respondent hieronder geeft net als de voorgaande respondenten aan te bekend te zijn met Groningen en daarom weg te willen. De respondent geeft aan te vertrouwen te zijn met Groningen en toe te zijn aan nieuwe impulsen.

‘Ja ik denk gewoon weer iets nieuws. Nieuwe plek, nieuwe uitdaging, nieuwe omgeving. In de provincie Groningen heb ik dan plus minus 25 jaar gewoond en in de stad 7 jaar dus je bent ook wel echt toe aan wat anders. Het is een beetje te vertrouwt aan het worden. Het is ook wel leuk om wat andere impulsen in je leven te hebben en een beetje te kijken hoe het ergens anders is.’ (Respondent 5)

Hieronder geeft diezelfde respondent verdere verduidelijking in wat hij bedoeld.

‘Dat er gewoon wat meer avontuur is. Er zijn wat meer impulsen. Je leert nieuwe mensen kennen. Een compleet nieuwe omgeving waar je weer voet aan wal moet krijgen. Het is allemaal wat groter wat beter opgezet. Er is wat meer te doen voor in je vrije tijd.’ (Respondent 5)

5.4 Voorzieningen

De rol en het belang van voorzieningen is divers voor de verschillende respondenten. Voor de één spelen stadsvoorzieningen een dominantere rol dan voor de ander. Een aantal respondenten geeft aan dat het eigenlijk geen rol speelt en dat ze de voorzieningen in Groningen goed genoeg vinden. Weer andere respondenten geven aan dat meer voorzieningen een mooie bijkomstigheid zijn bij hun vertrek maar dat het geen doorslaggevende factor is bij hun beslissing Groningen te verlaten voor de Randstad. De rol van voorzieningen varieert dus sterk bij de respondenten.

Hieronder schetst één van de respondenten zijn beeld van de voorzieningen in Groningen en vergelijkt dit met de steden in de Randstad. Deze respondent valt te scharen onder de groep die de verbeterde voorzieningen of meer voorzieningen als mooie bijkomstigheid zien.

“Ze zeggen altijd van Nederland is de metropool van het noorden. Op zich ben ik het daar wel mee eens. In Groningen heb je alles, in Groningen heb je een winkelcentrum. In Groningen heb je een leuke binnenstad. In Groningen heb je clubs, cafés, underground scene, sportclubs, je hebt grote bedrijven. Maar eigenlijk heb je van alles maar één. Als je in Groningen op een open terras wilt zitten. Als je een terras wilt wat een beetje lekker zit dan heb je de keuze uit Grote markt met de drie gezusters en de Poelestraat. Als je opstap wilt dan heb je één of twee straten waar je kunt zijn. Als je naar een underground party wilt dan ga je naar Paradigm. Van alles heb je één en dat is een beetje beperkend. Als je in Amsterdam zit dan kun je zeggen we willen naar een underground feestje dan zeg je we gaan een keer hier heen. En de volgende keer ga je weer naar iets anders. Er zijn bijvoorbeeld ook meerdere wielerclubs. Als de mensen mij daar niet bevallen dan ga ik gewoon naar een andere club toe. Die keuzevrijheid heb je hier niet. Het is gewoon een kleine cirkel waar van alles maar één is. Daar ben ik wel een keertje klaar mee zeg maar.” (Respondent 8)

Hieronder de reacties van een andere respondent. Deze geeft ook aan dat de voorzieningen niet van doorslaggevend belang zijn maar dat het wel mooie bijkomstigheden zijn. Onder andere geeft de respondent aan de nabijheid van Schiphol te waarderen.

“In eerste instantie niet maar ik vind het wel fijn dat er meer te doen is en dat er meer uitgaansgelegenheden zijn. Vliegveld is dichterbij en je bent beter verbonden met de rest van Nederland. Dat zijn mooie bijkomstigheden maar het is niet iets waar ik bewust voor verhuis. Het is niet zo dat ik praktische dingen mis en voorzieningen en dat ik daarom daar heen ga.” (Respondent 1)

Een andere respondent deelt hetzelfde standpunt als de respondent hierboven en beschouwt meer voorzieningen als mooi meegenomen.

“Meer voorzieningen vind ik wel fijn natuurlijk. Maar Groningen heeft ook echt prima voorzieningen. Het is maar een klein puntje.” (Respondent 2)

De respondent hieronder geeft wel aan dat het gebrek aan voorzieningen iets is wat haar beïnvloedt in haar keuzen Groningen te verlaten voor de Randstad.

“Naast familie ben ik ook wel echt op zoek naar nieuwe dingen. Groningen is wel een leuke stad en niet per sé een kleine stad maar ik ben opzoek naar iets nieuws. Je hebt het gewoon wel snel gezien in Groningen. Ik woon hier nu twee jaar en voor mijn gevoel ken ik alles wel en heb ik alles wel gezien. Amsterdam biedt gewoon meer uitdaging en ook qua horeca gelegenheden is er meer. Ik hou van lekker eten en nieuwe dingen proberen. En in Groningen heb ik wel zoiets van gaan we alweer naar de Mister Mofongo of gaan we naar de Humpreys. Het is een beetje beperkt in mijn perceptie geworden.” (Respondent 4)

Een andere respondent geeft aan veel waarde te hechten aan stadsvoorzieningen en de Randstad, in dit geval Amsterdam, als een vooruitgang te zien.

'Musea vind ik ook wel leuk om naar toe te gaan. Stadsvoorzieningen vind ik wel echt belangrijk. Verder trekken mij de anonimiteit en het internationale karakter van een stad mij wel echt aan. Dat soort plekken voel ik mij meer op mijn plek.' (Respondent 5)

Zoals eerder aangegeven zijn er ook respondenten die niet opzoek zijn naar nieuwe, betere of meer voorzieningen. Het citaat van de respondent hieronder geeft inzicht hoe een respondent denkt over voorzieningen.

'Nee, ik mis hier niets in Groningen eigenlijk. Misschien dat er minder feestjes zijn ofzo maar dat is niet echt iets wat mij heel veel boeit. Zoals met koningsdag zouden we naar Amsterdam, daar hadden we tickets voor maarja kut weer dus dan ga je niet. Het is niet echt om de hoek. Het is wel chiller dat de meeste dingen wat dichterbij zijn.' (Respondent 3)

5.5 Sociale relaties

Zoals eerder in dit onderzoek al is benoemd, zal de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad niet in een sociaal vacuüm worden gemaakt. Wat is de rol die familie, vrienden of studiegenoten hebben? Bijna alle respondenten hebben wel een relatie wonen in de Randstad. Dit varieert van familie, vrienden, studiegenoten of oud sport genoten. Een aantal respondenten geven aan bijna niemand te kennen de Randstad maar dit weerhoudt ze niet van te vertrekken. De respondent hieronder geeft aan dat haar broer in Amsterdam woont maar dat ze voor de rest niet zoveel mensen kent.

'Nou ja, mijn broer woont in Amsterdam. Die kon daar natuurlijk gewoon blijven na zijn studie. Voor de rest ken ik eigenlijk niemand, mijn vriendinnen die blijven allemaal hier hangen. Dat vind ik zo stom. Maar die willen allemaal ook gewoon niet weg.' (Respondent 7)

Dezelfde respondent geeft aan dat ze inschat dat het gebrek aan sociale relaties in het begin voor haar geen probleem zal zijn. Deze respondent baseert dit voor een gedeelte op eerdere ervaring waarin ze naar Groningen ging.

'Ik denk wel.. Ik ben niet bang om alleen te zijn. Of om een avondje thuis te zitten zonder vrienden enzo. Ik denk dat dat wel heel erg meespeelt. Als je heel erg hangt aan sociale contacten en als je dat ook heel erg nodig hebt. Dan ga je niet zo snel naar een stad waar je niemand kent. Dat maakt mij niet zoveel uit. Als ik geen vrienden heb dan maak ik ze uiteindelijk vast wel. Kan soms even duren. Ik ben niet bang om in het begin eenzaam te zijn en dat het niet zo leuk is met veel stress en dergelijken. Ik denk dat je daar ook gewoon realistisch in moet zijn. Ten eerste geeft een verhuizing gewoon stress. Worden dingen niet meteen soepeltjes en zo goed als je ze eerst had. Ik denk ook niet dat je dat moet verwachten.' (Respondent 7)

Respondenten die als één van de eersten van hun kring de stap maken naar het westen geven aan te hopen dat de rest later volgt. Hierbij geven ze aan dat ze vermoeden dat meer bekenden die kant op zullen gaan.

'Ja, dat is wel één van mijn grotere barrières. De meeste wonen eigenlijk nog in het noorden maar ik hoop dan uiteindelijk dat zij die stap ook gaan maken natuurlijk. Ja en voor de rest meld ik mij gewoon aan bij een sport vereniging. Dat is altijd de manier om nieuwe vrienden te maken. Op die manier leer je snel genoeg mensen kennen en natuurlijk een goede band met collega's opbouwen. Zo maar een beetje nieuwe sociale kring daar maken.' (Respondent 6)

Hieronder de reactie van een respondent die bijna niemand kent in de stad waar ze naar toe gaat.

'nee, nee eigenlijk niet. Ik denk dat ik het daar net zo leuk kan hebben als hier. Ik denk juist dat het daar moeilijker wordt. Je hebt nul bekenden daar. Hier is het in die zin wel leuker aangezien je hier veel meer mensen kent.' (Respondent 3)

De respondent hieronder geeft aan beïnvloed te worden door zijn vrienden, een aantal zijn al vertrokken en dat inspireert hem om ook die kant op te gaan.

‘Ik zie ook heel veel vrienden om mij heen verhuizen dus dat is ook wel een puntje. Ik wordt ook wel beïnvloed door mensen die de stap al gemaakt hebben. Ik heb twee goede vrienden in Amsterdam wonen en één in Utrecht. En ook wat andere jongens die ik iets minder goed ken hebben de stap gemaakt. Zij vermaken zich daar goed en wellicht dat ik mij daar ook wel kan vermaken.’

(Respondent 2)

5.6 ‘Soort zoekt soort’

Wat uit de interviews naar voren komt is dat een aantal respondenten opzoek zijn naar leeftijd en soort genoten. Mensen die in dezelfde situatie zitten qua leeftijd, starter zijn op de arbeidsmarkt en dezelfde mind-set hebben. De respondenten geven aan dat hun omgeving jonger wordt, dit komt doordat zij zelf ouder worden, en dat ze zich op een gegeven moment daar niet meer prettig bij voelen. De jonge bevolking met veel medestudenten die ze eerst erg waardeerden begint ze naarmate ze ouder worden minder aan te staan. De respondent hieronder geeft aan dat hij na het studeren opzoek is naar iets anders.

‘Ik waardeer Groningen ook echt enorm. Maar het is ook een beetje de context. als student is het fantastisch maar ik wil nu na de studie ook wel wat anders.’ (Respondent 1)

Dezelfde respondent geeft aan dat Amsterdam hem wel aanspreekt en dat baseert hij onder andere op ervaringen die hij heeft gehad wanneer hij de stad bezocht heeft.

‘Ik weet dat Amsterdam een leuke stad is omdat ik daar ook vaak ben geweest dus dat beïnvloed je wel. Dan zie ik hoe het leeft en alle kroegen zitten vol met jonge professionals... dan heb ik wel zoiets van daar wil ik ook wel tussen zitten.’ (Respondent 1)

De respondent hieronder geeft aan hoe ze de mensen op de verschillende plaatsen waardeert en geeft aan dat ze de mensen in de Randstad en voornamelijk in Amsterdam en Utrecht beter waardeert.

‘Het is wel chiller dat de meeste dingen wat dichterbij zijn. Ik merk bijvoorbeeld bij mij thuis-thuis in Emmen. Ik ga nu dingen zeggen die bestwel beledigend zijn. Daar merk je gewoon echt dat er echt een beetje een pauper sfeer hangt. Ik mag het niet zeggen maar het is wel zo. Mensen zijn wat lager opgeleid en ik heb er nu even geen ander woord voor maar het is gewoon pauper. De algemene sfeer is wat pauperder. Dan ga je naar Utrecht en dan is het wel wat beter. Dan ga je weer naar Groningen en dan is het toch ook nog wel echt boers. En dan ga je naar Utrecht en dan is de leeftijd weer wat hoger en verschil tussen Groningen en Utrecht is dat Groningen echt een studenten stad is. Naast de studenten heb je wel echt boeren en van die hooligans weet je wel. In Utrecht is de gemiddelde leeftijd rond de 30 iedereen is wat hoger opgeleid denk ik. Laatst was ik geblesseerd en moest ik met de bus en dan zit je dus alleen maar met van die hele jonge studenten in de bus. Chill ovje gratis..... dan zit je daar mee in de bus. Teon dacht ik onee ik voel me zo zelig. Nog steeds aan het studeren met al die eerstejaars in de bus. Toen dacht ik wel ik heb het wel echt een beetje gehad met Groningen.’ (Respondent 3)

De respondent hieronder geeft aan dat naarmate ze ouder wordt geen boodschap meer heeft aan alle jonge studenten in Groningen.

‘Je hebt hier in Groningen alles wel maar wat ik wel merk is dat naarmate je ouder wordt en je als 24/25 jarige inde kroeg staat dan heb ik geen boodschap aan een jongen van 18 die mij aanspreekt. Of dat je de vraag krijg van wat studeer jij en dat je moet zeggen ja ik studeer niet meer. De verhoudingen worden een beetje scheef.’ (Respondent 4)

5.7 Overige bevindingen

Kleine stap

Wat verder uit de interviews naar voren komt is dat de respondenten de stap naar de Randstad niet als een grote stap of drastische verandering ervaren. De meeste respondenten geven aan die kant op te willen en mocht het niet bevallen dan kunnen ze altijd weer terug. Dit staat haaks op de uitspraken van Halfacree (2004) die aangeeft dat verhuizen vaak een enorme gebeurtenis is in iemands leven. Het lijkt alsof deze groep jonge hoog opgeleiden de stap naar de Randstad niet zo ervaren.

Beeld Groningen

Het algemene beeld van de respondenten over Groningen is positief. Wat bij deze groep wel speelt, en wat als push-factor gezien kan worden, zijn werkgelegenheid, te bekend zijn met de stad en daardoor iets nieuws willen en het soort-zoekt-soort idee. Wanneer ze ouder worden hebben respondenten het idee dat de mensen om hun heen jonger worden en er niet meer bij horen. Een aantal respondenten geeft aan opzoek te zijn naar meer soort genoten of gelijk gestemden. Dus geen studenten maar jonge professionals. Verder geven de respondenten aan dat Groningen als student een perfecte stad is en voor de meeste respondenten geldt dat ze geen voorzieningen missen in Groningen.

''Als student dus de afgelopen jaren is het fantastisch.. Je kan alles op de fiets doen. Dat hoor ik ook over Amsterdam dat dat wel anders is daar. Dat moet ik dus nog gaan ervaren of dat zo is. Groningen voor studenten vind ik echt fantastisch alles was aanwezig wat ik wilde. Familie, vrienden, voetbal etc. Groningen vind ik prima.''(Respondent 1)

''Ik waardeer Groningen ook echt enorm. Maar het is ook een beetje de context. als student is het fantastisch maar ik wil nu na de studie ook wel wat anders.''(Respondent 1)

''Ja Groningen is gewoon heel chill. Heel erg groen. Alles is op fiets afstand. Alles is dichtbij en gewoon lekkere nuchtere mensen en niet zoveel buitenlanders. Niet dat ik daar zoveel tegen heb maar dat is wel een verschil met een andere stad.'' (Respondent 3)

''Ik vind Groningen een hele leuke stad. Heel bruisend en gezellig. Lekker kneuterig. Je komt vrienden tegen in de supermarkt enzo. Iedereen heeft de tijd wel. Ik vind het heel fijn dat je alles kunt lopen. Ik denk dat Groningen wel echt een fijne stad om te wonen.'' (Respondent 7)

Beeld Randstad

Hoewel alle respondenten aangeven naar de Randstad te willen geven respondenten ook aan dat hun beeld over de Randstad op een aantal punten negatief is. Drukte, hoge prijzen en een andere mentaliteit geven mensen aan als het negatieve beeld dat ze erbij hebben. Naast de positieve eigenschappen die ze toe kennen aan de Randstad en waar hun keuze op gedreven is, zijn ze zich ook van minder positieve eigenschappen bewust.

De respondent hieronder geeft aan de reputatie van Amsterdam te waarderen.

''Amsterdam is natuurlijk de hoofdstad dat is ook wel iets. Iets wat mij toch wel fascineert. Het is de hoofdstad de grootste stad er gebeurd veel. Groningen is ook wel echt een beetje een uithoek. Ver boven in Nederland een plekje opzich eigenlijk. Het lijkt mij leuk om daar een keer te wonen. Als ik in Amsterdam loop dat vind ik dat mooi. Er gebeurd overal wel iets. Veel internationale mensen. Dat moet je hebben ofniet maar ik vind dat altijd wel leuk.''(Respondent 1)

De meeste respondenten geven aan dat hun voorkeur uitgaat naar Amsterdam of Utrecht. Waarbij de meesten aangeven dat hun voorkeur uitgaat naar Utrecht. Utrecht is kleiner en iets meer te vergelijken met Groningen volgens sommigen respondenten.

“Een stad als Utrecht of een stad als Amsterdam. Hoewel ik Amsterdam dan wel massaal vind . Maar een stad als Utrecht is Groningen maar dat wat groter. Vooral een nieuwe omgeving met nieuwe mensen is iets wat mij zo aantrekt aan de stap naar de Randstad.”(Respondent 2)

De respondent hieronder, hoewel ze van plan is naar Amsterdam te verhuizen, geeft aan dat haar beeld van Amsterdam niet alleen positief is.

“Amsterdam ben ik niet heel erg positief over. Helemaal als je op het centraal station bent dan denk oei fucking druk. Verschrikkelijk, ik wil later ook echt een groot huis met een hele grote tuin gewoon echt groen.” (Respondent 3)

6. Conclusie

In dit afsluitende gedeelte van het onderzoek worden eerst de hypothesen behandeld. Elke hypothese zal aangenomen of verworpen worden en vervolgens besproken worden. Na het behandelen van de hypothesen zal er een discussie gepresenteerd worden. Daarna zal er antwoord gegeven worden op de deelvragen en de hoofdvraag. Tot slot worden er aanbevelingen gedaan voor vervolg onderzoek en voor beleid binnen het thema van dit onderzoek.

6.1 Hypothesen

Hypothese 1

Voor de respondenten spelen er naast werk gerelateerde motivaties andere motivaties om Groningen te verlaten voor de Randstad.

Deze hypothese kan worden aangenomen. Voor de meeste respondenten spelen er meerdere motivaties bij de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad.

Hypothese 2

De keuze van de respondenten om Groningen te verlaten voor de Randstad wordt beïnvloed door de drang iets nieuws te willen.

Deze hypothese kan aangenomen worden. Hoewel alle respondenten positief zijn over Groningen, delen de meeste respondenten het gevoel toe te zijn aan iets nieuws. De algemene tendens is dat na een aantal jaren in Groningen te hebben gestudeerd ze toe zijn aan nieuw avontuur of uitdaging.

Hypothese 3

Voor de respondenten spelen de grootte van een stad en de voorzieningen een rol bij de beslissing Groningen te verlaten voor de Randstad.

Het is moeilijk om te stellen of deze hypothese verworpen of aangenomen kan worden. De respondenten gaven verschillende meningen met betrekking tot het belang van het wonen in een grote stad en voorzieningen. Voor de meeste respondenten zijn de voorzieningen die Groningen te bieden heeft goed genoeg en zijn voorzieningen niet de motivatie om te vertrekken. Dat er meer voorzieningen zijn in de steden in Randstad wordt door de meeste respondenten gezien als mooie bijkomstigheid. Een aantal respondenten geeft zelfs aan dat bijvoorbeeld de stad Amsterdam eigenlijk te groot en te druk voor ze is, maar dat weerhoudt ze niet om die kant wel op te gaan.

Hypothese 4

De motivaties voor de respondenten om te vertrekken van Groningen naar de Randstad zijn heterogeen.

Deze hypothese kan worden aangenomen. De motivaties van de respondenten om Groningen te verlaten voor de Randstad zijn divers. De zwaarte van bepaalde motivaties verschilt per individu. Het zijn vaak meerdere motivaties per individu die aan de keuze om Groningen te verlaten ten grondslag liggen. Hoewel de motivaties heterogeen zijn, spelen de motivaties zich af binnen een kader van motivaties. Het zijn uiteindelijk een aantal motivaties die vaak terug komen bij de verschillende respondenten.

Hypothese 5

De stap te verhuizen naar de Randstad wordt door de respondenten gezien als een grote stap.

Deze hypothese kan worden verworpen. Voor de meeste respondenten geldt dat ze stap als klein ervaren. Dit komt doordat de fysieke en psychologische afstand als niet ver wordt ervaren. Verder geven sommige respondenten aan dat wanneer ze het niet bevalt ze altijd nog weer terug kunnen.

6.2 Discussie

In dit gedeelte worden de resultaten verder geïnterpreteerd. In combinatie met de theorie en gegeven literatuuroverzicht zullen de resultaten van het empirisch onderdeel van dit onderzoek besproken worden. Na de discussie wordt er in de conclusie antwoord gegeven op de deelvragen en hoofdvraag. Vervolgens zal er een reflectie worden gegeven op het gedane onderzoek. Welke onderdelen gingen goed en welke minder? De gekozen methode, de respondenten en de vragenlijst zullen hierbij aan bod komen. Verder worden de tekortkomingen en betrouwbaarheid van het onderzoek besproken.

Dit onderzoek heeft als doel meer inzicht te verkrijgen in de motivaties van afgestudeerden om Groningen na de studie te verlaten voor de Randstad. Door gebruik te maken van diepte interviews is er getracht meer inzicht te verkrijgen in de beweegredenen van afgestudeerden die Groningen verlaten voor de Randstad. Welke motivaties spelen er en hoe wegen deze motivaties tegen elkaar op? Om hier antwoord op te krijgen is er gekozen om diepte interviews af te nemen met studenten die bijna afgestudeerd zijn en de ambitie hebben om te vertrekken.

In de resultaten komen een aantal motivaties naar voren. Hoewel de respondenten verschillende motivaties hebben zijn er een aantal motivaties die terug komen. Welke motivaties belangrijk zijn en hoe zwaar ze wegen verschilt per respondent. Werkgelegenheid speelt voor elke respondent een rol. Het belang van werkgelegenheid bij de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad verschilt per respondent. De extremen liggen bij de respondent die alleen vanwege werkgelegenheid vertrekt en de respondent die werkgelegenheid ondergeschikt vindt en vanwege sociale relaties vertrekt. De andere respondenten zitten hier tussen in. Het belang van werkgelegenheid komt overeen met de literatuur. Er is bijvoorbeeld kritiek op het werk van Richard Florida (2002) over de gedachte dat werkgelegenheid een ondergeschikt belang heeft ten opzichte van bijvoorbeeld voorzieningen, tolerantie en andere factoren. Veel onderzoeken wijzen uit dat werkgelegenheid toch veelal de belangrijkste reden is om te vertrekken. De resultaten van dit onderzoek komen overeen met de kritiek op Florida en het belang van werkgelegenheid.

Wat ook duidelijk uit de interviews naar voren komt is het belang van een nieuwe omgeving. Veel respondenten geven aan dat ze na een aantal jaren te hebben gestudeerd in Groningen ze toe zijn aan iets nieuws. Een nieuwe uitdaging en een nieuwe stad om te verkennen. Dit zijn de motivaties die zich moeilijk laten bevangen wanneer je geen gebruik zou maken van diepte interviews. Het is een gevoel en is lastig uit data sets en kwantitatief onderzoek te halen. Met de gekozen methode werd er getracht deze motivaties goed in kaart te brengen.

Uit de literatuur, en voornamelijk de werken van Florida (2002, 2008), komt naar voren dat hoogopgeleiden veel waarde hechten aan voorzieningen. Wat opvalt is dat de voorzieningen in Groningen als goed worden ervaren en dat een gebrek aan voorzieningen geen drijfveer is voor de respondenten om te vertrekken uit Groningen. Het imago van Groningen als studentenstad en de voorzieningen die daarbij horen worden als positief ervaren en gezien.

De rol van sociale relaties onder de respondenten is divers. Familie speelt voor twee respondenten een kleine rol. Ze vinden het prettig om iets dichterbij familie in de buurt te wonen. Dit is geen motivatie om te vertrekken en voor de meeste respondenten speelt familie geen belangrijke rol in de beslissing om vanuit Groningen naar de Randstad te vertrekken. De rol van vrienden is erg divers. De ene respondent geeft aan eigenlijk niemand te kennen in de Randstad op een enkeling na. Andere respondenten geven juist weer aan dat ze vertrekken om weer dichterbij vrienden te wonen, aangezien die ook vertrokken zijn uit Groningen.

De drang om omgeven te zijn met soortgenoten en gelijkgestemden komt ook bij de respondenten naar voren. De tendens is dat naar mate de studenten ouder worden, ze merken dat ze niet echt meer tussen de jongere studenten passen. Ze zijn op zoek naar mensen die in dezelfde levensfase zitten. Mensen die ook starter zijn op de arbeidsmarkt. Het gebrek aan een grote groep jonge professionals in de stad Groningen is een factor die meeweegt in de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad.

6.3 Conclusie

In dit gedeelte worden de deelvragen en hoofvraag beantwoord. De eerste deelvraag is te beantwoorden door gebruik te maken van de literatuurstudie. Hierbij is de vraag welke migratie motivaties vanuit de literatuur naar voren komen. In paragraaf 3.3 en 3.4 is hier al bij stil gestaan. Venhorst (2012) stelt dat structurele verschillen tussen plaatsen motivaties zijn voor afgestudeerden om te vertrekken. Hiermee doelt hij voornamelijk op werkgelegenheid en baanmogelijkheden. Sociale relaties en kwaliteit van leven zijn motivaties die Marinelli (2011) in haar onderzoek aanhaalt. Een andere motivatie kunnen voorzieningen die een plaats te bieden heeft zijn (Whister et al., 2008). Avontuur en opzoek zijn naar iets nieuws kunnen ook een motivaties zijn voor afgestudeerden om na het afstuderen te verhuizen. Binding is een andere factor die motivaties sterk kan beïnvloeden (Cairns en Smyth, 2011).

De andere twee deelvragen zijn te beantwoorden aan de hand van de onderzoek resultaten uit het empirische gedeelte van dit onderzoek. Deelvraag twee is al kort besproken in de resultaten. Er kan geconcludeerd worden dat voor de meeste respondenten geldt dat er meerdere motivaties spelen bij het vertrek uit Groningen na het afstuderen. De hoeveelheid motivaties en hoe zwaar deze wegen zijn verschillend. Sommige geven aan dat werk de belangrijkste motivatie is en dat andere aspecten bijzaken zijn. Anderen baseren hun vertrek op meerde motivaties. Dit correspondeert met de visie van Halfacree (2004) dat bij migranten vaak meerdere motivaties spelen bij de beslissing een plaats te verlaten.

Deelvraag drie vergelijkt de motivaties uit de literatuur met de motivaties die uit de interviews naar voren komen. Wanneer de motivaties uit de literatuur vergeleken worden met de motivaties uit de diepte interviews valt op dat veel motivaties overeenkomen. De bevindingen van Cairns en Smyth (2011) komen overeen met de resultaten uit de diepte interviews. Cairns en Smyth (2011) stellen dat motivaties van afgestudeerden divers zijn en dat één van de motivaties is dat afgestudeerden hongerig zijn naar een nieuw avontuur. Deze resultaten corresponderen met de resultaten uit de diepte interviews. Werkgelegenheid speelt voor elke respondent wel een rol, maar de zwaarte hiervan verschilt. Dat werkgelegenheid een belangrijke motivatie is voor de meeste respondenten komt overeen met de resultaten van Darchem en Trembleu (2010), die concluderen dat werkgelegenheid de belangrijkste factor is voor afgestudeerden wanneer zij vertrekken. Florida (2002) geeft in zijn onderzoeken het belang van voorzieningen. De resultaten uit de diepte interviews staan hier haaks op. Voor de meeste respondenten spelen voorzieningen geen dominante rol bij hun keuze te vertrekken uit Groningen. Het belang van sociale relaties varieert bij de respondenten. Marinelli (2011) stelt dat sociale netwerken een belangrijke rol spelen. Dit komt overeen met een aantal respondenten maar niet met alle respondenten. Iets wat weinig in de literatuur naar voren komt maar wat wel speelt bij de respondenten is het soort-zoekt-soort idee. Naarmate de studenten ouder worden willen ze vertrekken naar plaatsen waar meer gelijkgestemden en leeftijdsgenoten zijn.

Tot slot wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag: Welke motivaties spelen, naast de bekende werk gerelateerde motivaties, bij afgestudeerde Groningse studenten bij de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad? Dat werk en werk gerelateerde motivaties een rol spelen komt uit de diepte interviews naar voren. Voor elke respondent speelt werkgelegenheid en werk gerelateerd factoren een rol. Het belang en de zwaarte hiervan verschilt per respondent. Naast werkgelegenheid zijn de belangrijkste motivaties die naar voren komen bij de diepte interviews: iets nieuws willen of een nieuw avontuur willen aangaan, voorzieningen, sociale relaties en soort-zoekt-soort. De rol per motivatie verschilt weer per individu. Het lijkt dat voor de Groningse studenten die vertrekken na de studie naar de Randstad dat met name toe zijn aan iets nieuws, een nieuwe omgeving naast de bekende werk gerelateerde motieven een rol speelt.

Dit onderzoek draagt op verschillende manieren bij aan de bestaande literatuur. Hoewel veel van de resultaten overeenkomen met de besproken literatuur vallen bepaalde aspecten op. Ten eerste geeft het inzicht in de persoonlijke motivaties die spelen bij individuen die Groningen verlaten voor de Randstad. Deze inzichten zijn bruikbaar en kunnen ook gelden in andere contexten en voor andere individuen. Ten tweede bevestigt dit onderzoek de bevindingen en overtuigingen van Halfacree (2004) dat meerdere motivaties gelden bij een keuze als het verlaten van een bepaalde plaats. Het is vaak een combinatie van motivaties die er voor zorgen dat individuen zo'n keuze maken. Ten derde voegt dit onderzoek rijke informatie toe aan het onderzoekveld door de gekozen methode.

6.4 Reflectie

Over migratie van hoogopgeleiden en afgestudeerden is veel geschreven. Dit onderzoek tracht onderscheidend te zijn en waarde aan het onderzoekveld te voegen door gebruik te maken van een kwalitatieve onderzoek methode. Door middel van diepte interviews konden respondenten zelf aangeven wat hun drijfveren zijn bij hun vertrek uit Groningen. De verwachting was dat door de gekozen methode wellicht meer inzicht verkregen zou worden in de motivaties die er spelen bij afgestudeerden die Groningen verlaten en hoe deze motivaties tegen elkaar op wegen. Achteraf denk ik dat de meerwaarde van de gekozen methode goed naar voren is gekomen. Er is een beeld ontstaan van wat er speelt bij deze respondenten. De afwegingen die ze maken en het belang van de verschillende motivaties van de respondenten zijn in kaart gebracht. Een aantal motivaties die zich lastig laten bevatten door een kwantitatieve methode zijn geconstateerd. De resultaten dragen bij aan een beter inzicht van de motivaties achter de migratie van afgestudeerden.

De gekozen methode heeft ook nadelen. Zo is het niet mogelijk om te generaliseren en conclusies te trekken voor een grotere populatie dan de geïnterviewde respondenten. Het is aannemelijk dat voor een grotere populatie dezelfde motivaties spelen, maar dat moet verder onderzoek uitwijzen. Verder is de gekozen methode gevoelig voor interpreteerbaarheid en subjectiviteit. Het interpreteren van de data en er conclusies aan verbinden is getracht op een zo objectief mogelijke manier te doen. De resultaten zijn gepresenteerd aan de hand van citaten. In dit gedeelte is getracht op een objectieve manier en zonder interpretatie te schetsen wat er bij de respondenten speelt. Door het transcriberen en coderen van de interviews is het mogelijk om het gehele proces te zien en is het een transparant onderzoek. Dit neemt niet weg dat een andere onderzoeker andere keuzes had kunnen maken op bepaalde vlakken en aspecten wellicht anders had geïnterpreteerd.

Het werven van respondenten verliep goed. Doordat ik zelf ook student ben en in de afrondende fase van mijn studie zit heb ik mijn eigen netwerk kunnen gebruiken voor het werven van respondenten. Ook heb ik gebruik gemaakt van *snowballing*, wat wil zeggen dat ik door respondenten weer nieuwe respondenten heb weten te werven. Het contact liep veelal via Whatsapp. De interviews vonden plaats in ruimtes van de universiteitsbibliotheek, Harmoniegebouw en in het Duisenberg gebouw. De interviews verliepen goed en duurden gemiddeld een half uur. Alle respondenten gaven na afloop aan dat ze de interviews als goed hebben ervaren. Het doel was om een diverse groep respondenten te werven. Divers in geslacht, herkomstgebied, studie en leeftijd. Achteraf denk ik dat de diversiteit in studieachtergrond groter had mogen zijn. Helaas is dit niet gelukt.

De gebruikte vragenlijst is met name in de beginfase een aantal keren verbeterd. Rond het vijfde interview is de vragenlijst niet meer veranderd. De vragen die lastig werden geïnterpreteerd zijn aangepast en ook vragen waaruit bleek dat er weinig waardevolle informatie uit kwam zijn geschrapt. Doordat de vragenlijst door het onderzoek heen veranderd is en doordat de onderzoeker zich ontwikkelde in zijn interview vaardigheden kan het zijn dat uit de laatste interviews meer waardevolle informatie is gehaald dan in de laatste interviews.

Met betrekking tot betrouwbaarheid valt op dat bepaalde respondenten zichzelf op sommige aspecten tegen spreken. Er kunnen hier meerdere redenen voor zijn. Ten eerste gaat het om menselijk gedrag en hoe ze dit communiceren. Hierbij spreken mensen zichzelf soms tegen. Een andere reden kan zijn dat ze er voor zichzelf ook nog niet helemaal uit zijn en zodoende niet duidelijk hebben wat ze van plan zijn en waarom. Verder is het nog maar de vraag of ze allemaal vertrekken, het is een momentopname en deze respondenten kunnen hun keuze om te vertrekken natuurlijk nog herzien. Dit onderzoek is gevoelig voor het geven van sociaal wenselijke antwoorden door respondenten. Respondenten zijn ook mensen en als interviewer kan je nooit uitgaan dat de informatie die zij geven volledig betrouwbaar is. Je kunt nooit helemaal zeker weten of wat de respondenten communiceren volledig betrouwbaar is.

6.5 Aanbevelingen

Wat uit dit onderzoek naar voren komt is dat werkgelegenheid en toe zijn iets nieuws voor de respondenten een belangrijke rol spelen bij hun keuze. Voor vervolgonderzoek zou het daarom interessant zijn om op deze twee aspecten verder in te zoomen. Een vergelijkingsonderzoek zou mogelijk zijn tussen twee perifere studiesteden. Zijn er verschillen tussen de respondenten in bijvoorbeeld Maastricht en Groningen. Ervaren ze hetzelfde met betrekking tot toe zijn aan iets nieuws? En wat zegt dit of een eventueel verschil?

Werkgelegenheid speelt een belangrijke factor in de keuze Groningen te verlaten voor de Randstad. Het is interessant om te kijken wat de kennis is van de studenten/afgestudeerden van de lokale arbeidsmarkt. Wat is het effect van goed geïnformeerd zijn op de keuze om wel of niet te vertrekken? En zijn personen die vertrekken beter ingelicht of minder ten opzichte van personen die blijven.

Groningen is erbij gebaat hoogopgeleiden en talent te behouden voor de stad. Hoewel dat van belang is, is het niet een reëel doel om alle afgestudeerden te behouden. Wat uit het onderzoek naar voren komt is dat werkgelegenheid belangrijk is. Wil Groningen meer afgestudeerden behouden dan is het zaak werkgelegenheid op WO niveau te creëren. Dit is iets wat onbetwist in de agenda staat van de lokale politici en beleidsmedewerkers van Groningen. Hoewel dit belangrijk is zal er altijd een deel van de afgestudeerden vertrekken. Naar grotere steden waar ze een nieuw avontuur aan kunnen gaan.

Referentie

- Abf research, (2014). Bevolkingsgroei in steden: Structureel en conjunctureel. Delft: Abf.
- Asheim, B. and Hansen, H. (2009). Knowledge Bases, Talents, and Contexts: On the Usefulness of the Creative Class Approach in Sweden. *Economic Geography*, 85(4), pp.425-442.
- Abreu, M., Koster, S. and Venhorst, V. (2014). Transitions and Location Choice: Analysing the Decisions of Students and Recent Graduates. *Spatial Economic Analysis*, 9(4), pp.349-354.
- Ahlin, L., Andersson, M. and Thulin, P. (2014). Market Thickness and the Early Labour Market Career of University Graduates: An Urban Advantage?. *Spatial Economic Analysis*, 9(4), pp.396-419.
- Belfield, C. and Morris, Z. (1999). Regional Migration to and from Higher Education Institutions: Scale, Determinants and Outcomes. *Higher Education Q*, 53(3), pp.240-263.
- Bristow, G., Pill, M., Davies, R. and Drinkwater, S. (2011). Stay, Leave or Return? Patterns of Welsh Graduate Mobility. *People Place and Policy Online*, 5(3), pp.135-148.
- Cairns, D. and Smyth, J. (2011). I wouldn't mind moving actually: Exploring Student Mobility in Northern Ireland. *International Migration*, 49(2), pp.135-161.
- Carree, M. and Kronenberg, K. (2014). Locational Choices and the Costs of Distance: Empirical Evidence for Dutch Graduates. *Spatial Economic Analysis*, 9(4), pp.420-435.
- Cbs.nl. (2016). *Meer mensen vertrekken uit grote stad*. [online] Available at: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/08/meer-mensen-vertrekken-uit-grote-stad> [Accessed 13 Jul. 2016].
- Coniglio, N. and Prota, F. (2008). Human capital accumulation and migration in a peripheral EU region: the case of Basilicata. *Papers Regional Science*, 87(1), pp.77-95.
- Crawford, T. (1973). Beliefs about birth control: a consistency theory analysis. *Representative Research in Social psychology*, 4.
- Darchen, S. and Tremblay, D. (2010). What attracts and retains knowledge workers/students: The quality of place or career opportunities? The cases of Montreal and Ottawa. *Cities*, 27(4), pp.225-233.
- Di Cintio, M. and Grassi, E. (2015). Wage Incentive Profiles in Dual Labour Markets. *Economica*, 82(328), pp.790-812.
- Dwyer, S. and Buckle, J. (2009). The space between: On being an insider-outsider in qualitative research. *International journal of qualitative methods*, 8(1).
- Faggian, A. and McCann, P. (2009). Universities, Agglomerations AND Graduate Human Capital Mobility. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 100(2), pp.210-223.
- Faggian, A., McCann, P. and Sheppard, S. (2007). Some evidence that women are more mobile than men: Gender differences in U.K. graduate migration behavior.. *Journal of Regional Science*, 47(3), pp.517-539.
- Faist, T. (1997). The crucial meso-level. *International Migration, Immobility and Development*.
- Fielding, A. (1992). Migration and Social Mobility: South East England as an Escalator Region. *Regional Studies*, 26(1), pp.1-15.
- Fiore, A., Niehm, L., Hurst, J., Son, J., Sadachar, A., Russell, D., Swenson, D. and Seeger, C. (2015). Will They Stay or Will They Go? Community Features Important in Migration Decisions of Recent University Graduates. *Economic Development Quarterly*, 29(1), pp.23-37.
- Florida, R. (2002). The Economic Geography of Talent. *Annals of the Association of American Geographers*, 92(4), pp.743-755.

- Florida, R., Mellander, C. and Stolarick, K. (2008). Inside the black box of regional development-- human capital, the creative class and tolerance. *Journal of Economic Geography*, 8(5), pp.615-649.
- Gemeente Groningen, (2014). *Groningen economisch bekeken*. Groningen: Gemeente Groningen.
- Glaeser, E. (1998). Are Cities Dying?. *Journal of Economic Perspectives*, 12(2), pp.139-160.
- Glaeser, E., Kolko, J. and Saiz, A. (n.d.). Consumer City. *SSRN Electronic Journal*.
- Gottlieb, P. and Joseph, G. (2006). College-to-work migration of technology graduates and holders of doctorates within the united states. *Journal of Regional Science*, 46(4), pp.627-659.
- Graves, P. and Linneman, P. (1979). Household migration: Theoretical and empirical results. *Journal of Urban Economics*, 6(3), pp.383-404.
- Haapanen, M. and Tervo, H. (2011). Migration of the highly educated: Evidence from residence spells of university graduates. *Journal of Regional Science*, 52(4), pp.587-605.
- Hagen-Zanker, J. (n.d.). Why Do People Migrate? A Review of the Theoretical Literature. *SSRN Electronic Journal*.
- Halfacree, K. (2004). A utopian imagination in migration's terra incognita? acknowledging the non-economic worlds of migration decision-making. *Population, Space and Place*, 10(3), pp.239-253.
- Hensen, M., de Vries, M. and Cörvers, F. (2009). The role of geographic mobility in reducing education-job mismatches in the Netherlands*. *Papers in Regional Science*, 88(3), pp.667-682.
- Hoare, A. and Corver, M. (2009). The Regional Geography of New Young Graduate Labour in the UK. *Regional Studies*, 44(4), pp.477-494.
- Huff, J. and Clark, W. (1978). Cumulative stress and cumulative inertia: a behavioral model of the decision to move. *Environ. Plann. A*, 10(10), pp.1101-1119.
- Iammarino, S. and Marinelli, E. (2014). Education–Job (Mis)Match and Interregional Migration: Italian University Graduates' Transition to Work. *Regional Studies*, 49(5), pp.866-882.
- Karsten, L. (2003). Family gentrifiers: challenging the city as a place simultaneously to build a career and to raise children. *CURS*, 40(12), pp.2573-2584.
- Klett, F. and Wang, M. (2013). The war for talent: Technologies and solutions toward competence and skills development and talent identification. *Knowledge management and E-learning*, 5(1).
- Kodrzycki, I. (2001). Migration of recent college graduates: Evidence from the national longitudinal survey of youth. *New England Economic Review*, .
- Koster, S. and Venhorst, V. (2014). *Geslaagd in de stad*. Groningen: Girugten
- Latten, J., Das, M. and Chkalova, K. (2008). De stad Groningen als roltrap van Noord-Nederland.
- Lawton, P., Murphy, E. and Redmond, D. (2013). Residential preferences of the 'creative class'?. *Cities*, 31, pp.47-56.
- Lee, E. (1966). A Theory of Migration. *Demography*, 3(1), p.47.
- Marinelli, E. (2011). Graduate migration in Italy: lifestyle of necessity. *ESRA*.
- Mathur, V. (1999). Human Capital-Based Strategy for Regional Economic Development. *Economic Development Quarterly*, 13(3), pp.203-216.
- Miguélez, E. and Moreno, R. (2013). What attracts knowledge workers? The role of space and social networks. *Journal of Regional Science*, 54(1), pp.33-60.
- Moretti, E. (2012). *The new geography of jobs*. Boston: Houghton Mifflin Harcourt.

- OECD, (2007). *Education at a Glance*. Parijs: OECD.
- Planbureau voor de Leefomgeving, (2015). *De stad: magneet, roltrap en spons*. Den Haag: Planbureau voor de leefomgeving.
- Rérat, P. (2014). The selective migration of young graduates: Which of them return to their rural home region and which do not?. *Journal of Rural Studies*, 35, pp.123-132.
- Romer, P. (1986). Increasing Returns and Long-Run Growth. *Journal of Political Economy*, 94(5), pp.1002-1037.
- Romer, P. (1990). Endogenous Technological Change.
- Romer, P. (1994). The Origins of Endogenous Growth. *Journal of Economic Perspectives*, 8(1), pp.3-22.
- Rose, P. (1985). *Writing on women: Essays in renaissance*. Wesleyan University.
- Sjaastad, L. (1962). The Costs and Returns of Human Migration. *Journal of Political Economy*, 70(5, Part 2), pp.80-93.
- UWV, (2015). *Arbeidsmarktprognose 2015-2016*. Amsterdam: UWV.
- Venhorst, V. (2012). *Smart move? The spatial mobility of higher education graduates*. ph.D. Rijksuniversiteit Groningen.
- Venhorst, V., Edzes, A., Broersma, L. and van Dijk, J. (2011). *Brain drain of brain gain?. Hoger opgeleiden in grote steden in Nederland*. Den Haag: Rijksuniversiteit Groningen & Nicis Institute.
- WHISLER, R., WALDORF, B., MULLIGAN, G. and PLANE, D. (2008). Quality of Life and the Migration of the College-Educated: A Life-Course Approach. *Growth and Change*, 39(1), pp.58-94.
- WOLPERT, J. (2005). Behavioral aspects of the decision to migrate. *Papers in Regional Science*, 15(1), pp.159-169.
- Zoomers, E. (2006). *Op zoek naar Eldorado*.

Bijlage

A) Vragenlijst diepte interviews

Opening interview:

Korte uitleg wie ik ben, studie die ik doe en onderwerp van mijn scriptie. Dank dat diegene wil participeren. Interview zal niet langer dan een half uur duren. Vind je het goed als ik het opneem?

Heb je nog vragen voordat we gaan beginnen?

Vragenlijst

Informatie respondent

Naam:

Leeftijd:

Geslacht:

Etniciteit

Faculteit:

Bachelor:

Master:

Verenigingen:

Open vragen:

Kun je wat over jezelf vertellen?

(Waar ben je opgegroeid? Veel verhuist? Familie vrienden? Waar wonen ze? Wat vertellen over je karakter, persoonlijkheid en hoe je in het leven staat)

Waarom wil je Groningen verlaten voor de Randstad?

(Welke motivaties spelen er? Zijn het er meerdere? Hoe wegen deze tegen elkaar op? Naast werk gerelateerde motivaties? Vind je het een op werk gebaseerde beslissing? Voel je je genoodzaakt te vertrekken en waarom?)

Vervolg vragen:

In hoeverre denk je dat deze keuze is beïnvloed door je omgeving? (Denk hierbij aan studiegenoten, familie, vrienden etc.)

In hoeverre denk je dat je karakter en persoonlijkheid je beïnvloed in je keuze?
(Je gaf aan dat je avontuurlijk was... veel gereisd hebt... houdt van nieuwe dingen...)

In hoeverre denk je dat je bent beïnvloed door je migratie verleden?
(Veel verhuist door de jaren heen? Zag je Groningen als een tijdelijk uitstap?)

Wat is het beeld dat je hebt van Groningen en de Randstad (of stad waar de persoon heen gaat)?

(Veranderd over de tijd? Beeld van de arbeidsmarkt in Groningen, waar is dit op gebaseerd? Wat zou er moeten veranderen zou je wel in Groningen willen blijven? Wat trekt je aan de Randstad?)

Wanneer was het voor jou duidelijk dat je Groningen na de studie wilde verlaten?

(Een proces zo ja? Waardoor beïnvloed? Specifiek punt?)

Hoe zou je de communicatie met je omgeving (Familie/vrienden) omschrijven over deze keuze?

(Heb je het er veel over? Hoe praat je erover?)

Hoe ga je de stap praktisch aanpakken?

Afsluiting:

Wat vond je ervan?

Heb je nog advies voor de volgende keer?

B) Getranscribeerde diepte interviews

Respondent 1
10-03-2016
42 minuten

V = Jop Smit
R = Respondent

Informatie Respondent:
Leeftijd: 25 jaar
Geslacht: Man
Faculteit: Economie en Bedrijfskunde
Bachelor: Management Economie en Recht
Master: Finance
Vereniging: The Knickerbockers
Opgegroeid: Groningen

V: Zou je jezelf willen omschrijven?

R:

Mijn naam is Jelmer Wildeboer, 25 jaar en net een maand afgestudeerd. Eerst Hbo gedaan dus ik kom vanaf het HBO. Via een pre master de master Finance gedaan. Tijdens HBO stages gelopen een half jaar naar het buitenland geweest. Naar Melbourne, Australië geweest. Stage gelopen bij DUO. Dat was hier in Groningen voor het afstuderen. Daarna dacht ik, ik heb nog niet het maximale uit mijzelf gehaald. Ik zag al mijn vrienden om mij heen Universiteit doen. Toen dacht ik dat wil ik ook. Pre master gedaan mede omdat ik Finance interessant vond. Bij MER, Management economie recht, was dat weinig aan bod gekomen. Alle vakken voor de master heb ik in 1 jaar gehaald, scriptie moest ik nog een extra half jaar over doen. Nu druk aan het solliciteren. Er lopen verschillende sollicitaties. Heb al veel gesprekken en assessments gedaan. Ik hoop dat dat nu in de komende weken een baan oplevert. Daar ben ik nu voornamelijk mee bezig. Daarnaast werk ik bij het Kadaster als bijbaan. Naast het studeren heb ik altijd bijbaantjes gehad. Gemiddeld 15 a 20 uren in de week. Verder persoonlijk ben ik sportief. Ik voetbal, ga naar de sportschool, ik loop wel eens hard. Hobby's dan doe ik graag wat met vrienden bijvoorbeeld speciaal biertjes drinken. Voetbal kijken, boekje lezen, reizen en sauna vind ik lekker. Verder kom ik uit Groningen. Ik heb een broertje, zus en mijn ouders wonen ook in Groningen. Zelf woon ik op kamers vanaf mij 18de.

V: Wat zijn je persoonlijke eigenschappen? Zijn deze veranderd? en hoe zie jij jezelf hierin?

R:

Enthousiaste jongen, vrolijk. Ambitie om het uiterste uit mijzelf te halen. Buitenland stage bijvoorbeeld. Ik ben energiek. Altijd bezig. Als ik dan de hele dag gestudeerd heb. Wil ik graag even snel eten en dan door wat doen. bijvoorbeeld vrienden zien. Ik ben niet zo van het bankhangen. Energiek, enthousiast, vrolijk. Ik zoek uitdagingen en nieuwe dingen. Jezelf uitdagen en jezelf te triggeren om het uiterste uit jezelf te halen.

V: Waarom heb je besloten om na je studie Groningen te verlaten voor de Randstad?

R:

Allereerst mijzelf uitdagen, nieuwe dingen ontdekken. Ook toen ik in het buitenland zat besepte ik mij dat Groningen zo klein is en dat er zo veel meer is. Niet zozeer dat ik graag naar de Randstad wil maar ik wil eigenlijk wel gewoon weg, iets nieuws ervaren. Ik wil graag ergens anders gewoond hebben. En de stap om terug te gaan is veel kleiner dan de stap om ergens heen te gaan. Dus ik kan altijd terug na bijvoorbeeld een half jaar. En anders zal ik altijd denken wat als ik wel weg was gegaan. Stel dat ik wel weg was gegaan. Dat zie je dan wel om je heen mensen die dan hun hele leven in Groningen hebben gewoond, dat lijkt mij gewoon niks. Ik wil wel ergens anders gewoond hebben. Ik wil graag gewoon voor mijzelf een keer ergens anders wonen. Daarnaast heb ik Finance gestudeerd. Ik ben bezig

met solliciteren. En als ik dan Google hoeveel vacatures er in Groningen zijn. Dan is dat er bijvoorbeeld 1. En dat is dan ook nog vaak boekhouden en administratief een beetje. Als ik naar De interessantere banen. Bijvoorbeeld omtrent risico afdekken en überhaupt alle hoofdkantoren die zitten gewoon in de randstad. Ik wil mezelf triggeren en het maximale uit mijzelf halen. Ik heb niet het idee dat dat hier echt kan. Verder zie ik om mij heen dat veel vrienden van mij naar Amsterdam gaan. Amsterdam is natuurlijk de hoofdstad dat is ook wel iets. Iets wat mij toch wel fascineert. Het is de hoofdstad de grootste stad er gebeurt veel. Groningen is ook wel echt een beetje een uithoek. Ver boven in Nederland een plekje op zich eigenlijk. Het lijkt mij leuk om daar een keer te wonen. Als ik in Amsterdam loop dat vind ik dat mooi. Er gebeurt overal wel iets. Veel internationale mensen. Dat moet je hebben of niet maar ik vind dat altijd wel leuk. Ja dat zijn wel een beetje de redenen waarom ik die kant op ga.

V: Wat ik proef is dat je iets nieuws wilt. Dat is ook een gevoel bij jou wellicht dat dat ook met je persoonlijkheid te maken heeft. Hoe ben je beïnvloed in je keuze en door welke personen ben je beïnvloed? Wat is de rol van je omgeving?

R:

Mijn ouders wonen dus in Groningen. Ik kom uit Groningen dus wat dat betreft weinig in mijn omgeving. ... het is niet zo dat ik ergens anders vandaan kom en dat ik weer terug wil ofzo. Mijn vriendin die hier ook woont die was juist in het begin niet zo positief. Ook wel een beetje tegenstrijdig was ze daarin. In het begin waarom, zou je het wel doen? Mijn broertje die woont wel in Amsterdam. En van hem hoor ik wel eens wat. En dan denk ik dat wil ik eigenlijk ook. Mijn broertje is ook in Groningen geboren maar die heeft die stap al veel eerder gemaakt. Dan denk ik van dat lijkt mij ook mooi. Vrienden die gestudeerd hebben daar. En als ik daar dan ben en ik moet weer terug met de trein dan denk ik ook dan moet ik weer naar dat stadje. En dan denk ik van ik wil gewoon in het centrum van Nederland daar waar het gebeurt. Maar het is niet zo dat ik al mijn vrienden en familie daar heb zitten. Het is niet zo dat ik daardoor getriggerd wordt. Het is meer zo dat ik opzoek ben naar werk en opzoek ben naar iets nieuws. Als mijn situatie met de mensen om mij heen heel anders waren geweest dan was dat nog steeds zo geweest. Het is niet zo dat ik naar Amsterdam wil omdat ik daar veel vrienden heb ofzo. De meesten van mijn vrienden of van studiegenoten die wonen hier nog. Ik zal dan van mijn omgeving één van de eersten dan zijn die daar heen gaat. Ik wordt hierin niet echt beïnvloed door mijn omgeving.

V: Wanneer was het voor jezelf duidelijk en hoe is dat gegroeid dat je weg wilt?

R:

Het is niet één moment geweest. Het is gegroeid dus. Niet één moment van ik wil weg. Wel met mijn stage in het buitenland dat ik per se naar het buitenland wilde en dat leek mij mooi. Toen ik terug kwam toen dacht ik wil meer van de wereld zien. Niet per se randstad maar gewoon wel meer. Ik wil niet per se in Groningen blijven. Toen was ik er wel over uit dat ik niet per se in Groningen wil blijven. Maar naar de Randstad en naar Amsterdam dat is naar mate de pre-master vorderde. Toen had ik dus bewust voor Finance had gekozen toen kreeg ik wel door dat ik uiteindelijk daarna wel naar de randstad en naar Amsterdam wilde vertrekken. Het si dus echt gegroeid eigenlijk. Tijdens die workshops bij banken enzo dan merk je wel dat al die lui uit Amsterdam komen.

V: Was er een punt dat je eruit was?

R:

Ja, ik denk toch onbewust. Langzaam met bijvoorbeeld een bedrijfsbezoek. Je merkt dat het gewoon altijd in Amsterdam is. Niet echt een concreet moment maar als ik nu achteraf kijk dat naar mate je meerdere bezoeken bij bedrijven hebt gedaan en dat je merkt dat alle bedrijven daar zitten. Daardoor door die ervaringen is dat besef dat ik daar heen ga wel gegroeid.

V: Hoe pak je zo'n besluit en uiteindelijk het vertrek praktisch aan?

R:

Goeie vraag, ik merk het nu al elke keer dat reizen op en neer voor die sollicitaties. Het kost veel tijd, geld energie... Momenteel ben ik ook bezig om te kijken in Groningen. Dit deed ik in het begin niet

maar nu denk ik wel het kost me niets, alleen wat tijd. Plannen in Amsterdam..ja dat weet ik eigenlijk nog niet. Wat ik wel weet is dat het duur is en moeilijk is om iets te vinden. Wat ik wel weet is dat ik geen kamer wil voordat ik een baan heb. Dus ik wil eerst een baan regelen. Ik ben momenteel wel een beetje aan het rondkijken maar het is echt wachten tot dat ik wordt aangenomen en ik een datum krijg. Ik weet dat het duur is en ik neem het op de koop toe dat ik eerst misschien niet fijn woon voor veel geld... Op langere termijn kan ik vanuit daar verder zoeken. Het zijn geen dingen die me tegen houden maar ik ben mij er wel bewust van.

V: Wat voor middelen ga je gebruiken bij het vinden van huisvesting en contacten? Heb je daar al een beeld bij van hoe je dat gaat doen?

R:

Voor het zoeken van een woonruimte gebruik ik mijn broertje en een klasgenoot die daar nu zit. Via die klasgenoot kon ik er al wonen maar ik wilde er niet heen voordat ik een baan had. Mijn broertje die in die Amsterdamse kring zit stuurt alles naar mij door... Ik kijk ook wel op websites maar ik denk dat ik het wel via mijn kring moet regelen.

V: Zijn er ook aspecten waar je je zorgen over maakt?

R:

Waar ik mij zorgen over maak is de plaats. En de prijs-kwaliteit verhouding. Verder ook huisgenoten. Ik wil het liefst iets voor mijzelf maar dat wordt wel lastig denk ik. Hoe ik nu hier woon in Groningen zpo zal ik het niet snel daar voor elkaar krijgen.

V: Zijn er andere aspecten naast het vinden van een woonruimte waar je je zorgen over maakt?

R:

Ik ben wel benieuwd hoe druk zo'n stad is. Verder wil ik blijven sporten. Ik wil graag een teamsport gaan doen waardoor ik mensen ga leren kennen. Hardlopen is wellicht makkelijker maar het is juist dat sociale wat ik denk dat wel belangrijk is. Ik maak me daar geen zorgen over, over het opbouwen van een nieuwe sociale kring. Ik red mij overal wel en ik kan wel goed met mensen over weg. Ik heb wel het idee dat ik makkelijk contact maak.

V: Hoe denk je dat je persoonlijkheid en karakter je beïnvloeden in je keuze?

R:

Ik denk dat mijn persoonlijkheid mij erg sterk beïnvloed in deze keuze. Ik ben avontuurlijk in de zin dat ik iets nieuws wil. De twee belangrijkste motivaties zijn dat ik iets nieuws wil en wat dus vanuit mijn persoonlijkheid naar voren. De andere is dat ik gewoon een goede baan wil. Ik wil iets nieuws en een uitdaging. En in de financiële wereld moet je in Amsterdam zijn wil je er bij horen. Aan de ene kant het beste uit mijzelf willen halen dus Amsterdam voor Finance en aan de andere kant iets nieuws dus weg uit Groningen.

Iets nieuws en het beste uit mijzelf halen dus.

V: Hoe reageert je omgeving op je keuze?

R:

Ik had zeker de reactie van mijn omgeving verwacht zoals die is. Mijn vriendin is een beetje wispelturig. De ene dag zegt ze oh wat leuk, ik wil ook wel een master in Amsterdam doen. de andere dag zegt ze, ik hoop dat ik vertraging heb want ik wil nog langer in Groningen blijven. Ze snapt mijn keuze wel heel goed. Maar ze weet niet of ze het zelf wil maar dit beïnvloed me niet. Mijn ouders, de één vind het leuk dat mijn vader en mijn moeder die vraagt waarom ga je nou weg. Ze vindt het jammer dat ik dan zo ver weg ga wonen. Iedereen van mijn vrienden begrijpt het wel en veel willen ook zelf graag de stap uiteindelijk maken. Ik had de reactie van mijn vrienden en familie wel verwacht.

V: Hoe beïnvloed je binding met Groningen en je migratie verleden je?

R:

Ik hou ook wel echt van zekerheid dus wat dat betreft gaat dit wel in tegen het nieuwe het uitdagende. Gevoelsmatig hou ik wel van binding en weten waar je aan toe bent. Vrienden hier, ik heb mijn leven hier... Gevoelsmatig wil ik dan ook hier in Groningen zijn maar rationeel gezien weet ik dat ik die uitdaging aan moet gaan. Terug is een kleine stap... Je kunt altijd terug. Het overheerst dat ik het gevoel heb dat ik het uiterste eruit moet halen. Dat gevoel van dat ik alles eruit moet halen is groter dan het gevoelsmatige dat ik hier eventueel wil blijven.

Op mijn 18de ging ik al op kamers bijvoorbeeld dat laat ook wel zien dat je wat zelfstandiger bent.

V: ben je ook gewend ook steeds aanpassen in een nieuwe omgeving?

R:

Qua leven ben ik vaak veranderd. Voetbalclub en baantjes altijd nieuwe dingen. Ik kom altijd wel snel met nieuwe mensen in contact. Ik denk dat ik voldoende sociale vaardigheden daar voor heb. Dat is wel iets wat noodzakelijk is wil je je redden in een nieuwe stad.

V: Wat voor plaats wil je wonen?

R:

Ik ben nu wel echt opzoek naar een plaats waar het gebeurd. Randstad en bijvoorbeeld Amsterdam daar gebeurd het. Ik weet het is een algemene zin maar. Helemaal als je kijkt naar financiële banen. Ik heb liever dat ik dan een leven mis in Groningen dan dat ik een leven mis in Amsterdam. Ik hou wel van drukte en helemaal de komende jaren... Op langere termijn is dat wellicht anders maar ik ben nu wel echt opzoek naar een grote stad. Veel werkgelegenheid en ook wel sociale contacten. Als mijn huidige vrienden hier zouden blijven dan was het wel anders geweest maar zijn gaan vermoedelijk ook die kant op. Sociale contacten, werkgelegenheid en het gevoel hebben dat Groningen kleiner is en ik ken het hier nu wel. Drang naar iets nieuws dat heb ik al wanneer ik op de fiets zit bij wijze van spreken. Betaalbaarheid is nog wel één ding maargoed dat is niet iets wat mij tegen houdt.

V: Zijn er praktische dingen (voorzieningen) die je bijvoorbeeld mist in Groningen?

R:

In eerste instantie niet maar ik vind het wel fijn dat er meer te doen is en dat er meer uitgaansgelegenheden zijn. Vliegveld is dichterbij en je bent beter verbonden met de rest van Nederland. Dat zijn mooie bijkomstigheden maar het is niet iets waar ik bewust voor verhuis. Het is niet zo dat ik praktische dingen mis en voorzieningen en dat ik daarom daar heen ga.. Het gevoel dat het daar gebeurd dat overheerst wel. Het gevoel dat er van alles te doen is vind ik mooi en niet zozeer specifieke voorzieningen.

V: Wat vind jij van de stad Groningen?

R:

Als student dus de afgelopen jaren is het fantastisch.. Je kan alles op de fiets doen. Dat hoor ik ook over Amsterdam dat dat wel anders is daar. Dat moet ik dus nog gaan ervaren of dat zo is. Groningen voor studenten vind ik echt fantastisch alles was aanwezig wat ik wilde. Familie, vrienden, voetbal etc. Groningen vind ik prima.

V: Is je beeld van Groningen veranderd?

R:

Nee niet veranderd, ik ben mij er wel meer bewust van geworden. Vroeger dacht ik er niet echt over na. Ik waardeer Groningen ook echt enorm. Maar het is ook een beetje de context. als student is het fantastisch maar ik wil nu na de studie ook wel wat anders.

V: Hoe is je beeld van de arbeidsmarkt, weet je genoeg?

R:

Wellicht dat ik wel met een Randstad bril aan het solliciteren ben. Ik ben eigenlijk in eerste instantie gaan kijken in de Randstad. Later pas ook in Groningen. Dus mijn beeld van Groningen is dan ook niet echt volledig. Ik ben niet heel actief hier gaan kijken omdat ik toch gewoon weg wil. Ik heb natuurlijk wel een beetje gezocht en ik weet dat de meeste bedrijven hier niet zitten. De financiële wereld is niet hier. Ik denk dat mijn beeld van de arbeidsmarkt hier en in de Randstad wel klopt.

V: Heb je een specifieke keuze voor een stad in de Randstad?

R:

Vroeger kwam ik wel jaarlijks wel in Amsterdam. Ik had daar een tante wonen. Wellicht dat zoiets dat bekend zijn met onbewust wel meespeelt. Rotterdam en Den Haag ben ik 1 keer in mijn leven geweest. Utrecht misschien ook één keer dus die steden ken ik ook veel minder goed. Dat schiet me gewoon nu te binnen dat dat ook wel een factor kan zijn. Dat ik Amsterdam al een beetje ken en daar ben ik al vaker geweest en die andere steden niet. De keuze De keuze gaat voor mij wel echt naar Amsterdam.

V: Als je werk vindt in een andere stad wil je dan nog steeds naar Amsterdam?

R:

Utrecht en Amsterdam dat trekt mij wel. Den Haag en Rotterdam ken ik niet echt dus dat trekt mij dan ook minder. Maar als ik een goede baan in Den Haag aangeboden zou krijgen dan zou ik daar wel heen gaan.

V: Speelt afstand een rol in je keuze?

R:

Nee, zelfs als ik in Eindhoven een goede baan zou kunnen krijgen dan zou ik daar heen gaan. Zolang ik geen keuze heb zou ik overal voor een goede baan tekenen. Maar zodra ik de keuze heb tussen Amsterdam en een andere stad dan zou ik wel voor Amsterdam kiezen.

V: Denk je dat je in je onderbewust zijn misschien ook wel richting Amsterdam solliciteert?

R:

Ja, ik heb wel echt specifiek gezocht op banen in Amsterdam. Dat doe ik bijvoorbeeld niet voor andere steden. Je komt vaak bij het zoeken op algemene websites ook op in de buurt van Amsterdam. Dan kom je bijvoorbeeld op Utrecht uit. Op die manier kom ik dan wel op andere vacatures bij andere steden uit. Wanneer de vacature interessant genoeg is ben ik bereid om erop te solliciteren en wellicht de stap naar die stad te maken.

V: Wat beschouw jij als een economische factor en niet-economische factor bij migratie?

R:

Economische factoren beschouw ik kosten, werkgelegenheid, de opbrengsten in de vorm van salaris. Niet-economische redenen zijn vrienden die je daar hebt. Socialere factoren. Ik denk dat dat het onderscheid.

V: Vind je je keuze om te vertrekken een economische keuze?

R:

Ja, werkgelegenheid vind ik een economische factor en dat is iets wat wel zwaar weegt bij mij. Het vertrekken brengt kosten met zich mee. Maar werkgelegenheid en de opbrengsten er van zijn hoger en wegen dan ook zwaarder.

Niet-economische factoren is echt dat gevoelsmatige. Wil ik naar de Randstad. Dat heeft ook wel een groot effect. Het gevoel van wil ik er heen. En dat gevoel is goed want ik wil iets nieuws en ik heb het gevoel dat het daar gebeurd. Mijn sociale kring is daar nog niet maar die is juist hier in Groningen.

Uiteindelijk vind ik het wel een economische keuze. Die drang naar een goede baan en het gevoel dat het daar gebeurd is doorslaggevend. Ik wil mijzelf uitdagen en daardoor moet ik daar wel zijn. Als dat hele aspect van werk wegvalt dan hoef ik niet echt naar Amsterdam. De economische factor zorgt ervoor dat ik naar Amsterdam ga. Mocht die factor weg vallen dan zou ik alsnog wel vertrekken omdat ik toe ben aan iets nieuws. Dus het vertrek uit Groningen is niet-economisch maar gevoelsmatig.

V: Stel de hele financiële wereld is in Groningen, zou je dan blijven?

R:

Ik denk het wel. Maar dan wel ook met een gezonde neiging om toch ook een keer weg te gaan. En dan zou ik wel werk zoeken waarbij ik een keer iets anders zou gaan doen op een andere plek. Er overheerst een keuze voor een goede baan. Ik zou dan wel dat gevoel houden dat ik iets anders zou willen.

V: Zijn er niet economische factoren die je beïnvloeden zoals voorzieningen of architectuur bijvoorbeeld?

R:

Ja, dat zijn natuurlijk dingen waarom mensen zeggen van Utrecht is een mooie stad net als Amsterdam. Utrecht en Amsterdam lijkt mij leuk maar Den Haag en Rotterdam minder. Dus dat is wel iets wat meespeelt. Ik weet dat Amsterdam een leuke stad is omdat ik daar ook vaak ben geweest dus dat beïnvloed je wel. Dan zie ik hoe het leeft en alle kroegen zitten vol met jonge professionals... dan heb ik wel zoiets van daar wil ik ook wel tussen zitten. Dat maakt voor mij persoonlijk wel het onderscheid tussen Amsterdam, Utrecht en die andere steden. Terwijl Den Haag en Utrecht ook misschien wel heel erg leuk kunnen zijn. Maar daar ben ik minder bekend mee. Het is niet doorslaggevend want als ik bijvoorbeeld in Den Haag of Rotterdam een goede functie had kunnen krijgen dan was ik daar heen gegaan. Mijn beeldvorming van Amsterdam en Utrecht is wel heel positief.. Altijd wat te doen dus dat beïnvloed je wel.

Dat was mijn laatste vraag. Heel erg bedankt.

Respondent 2
21-04-2016
36 minuten

V = Jop Smit
R = Respondent

Informatie Respondent:

Leeftijd: 25 jaar
Geslacht: Man
Faculteit: Economie en Bedrijfskunde
Bachelor: Communicatie
Master: Change Management
Vereniging: Dokter anders 5je (zaalvoetbal) en studievereniging
Opgegroeid: Groningen

V: Kun je wat over jezelf vertellen?

R:

Mijn naam is dus Carlos Soares, 25 jaar en kom uit Groningen. Ik ben geboren in Appingedam. Laten we het meteen maar even over migratie hebben. Mijn ouders komen uit Kaapverdië. Mijn vader werkte in de scheepvaart, dat is dicht bij Delfzijl. Ze hadden een huis in Appingedam, daar ben ik geboren. Vervolgens gingen mijn ouders naar Groningen verhuizen. Waar we eerst gingen wonen was in Leeuwenborg. Daar hebben we een aantal jaren gewoond. Mijn moeder kreeg een baan bij het UMCG, als schoonmaakster en mijn vader werkte bij de Suikerunie in Groningen. Vervolgens verhuisden we naar het Oosterpark want dat was dichterbij het ziekenhuis. Ik heb daar tot mijn 23ste gewoond bij mijn ouders. Toen ik 23 was ging ik verhuizen naar het centrum en ben ik op mijzelf gaan wonen. Daar woon ik nu nog steeds. Verder wat betreft mijn persoonlijkheid, ik sport heel veel. Qua opleiding, ik was op mijn 18de klaar met de Havo. Toen vond ik eigenlijk dat ik nog niet klaar was om te studeren. Ik had nog weinig zin om naar het HBO te gaan dus had ik er voor gekozen om twee jaar mezelf te ontwikkelen, beetje werken en ook een beetje chillen. Ook uit te zoeken wie ik ben en waar ik voor sta. Toen heb ik wel een belofte met mezelf gemaakt dat ik vanaf mijn 20ste serieus wilde studeren. En in één keer mijn studie wilde door lopen. Nu ben ik 25 en zit ik in mijn master. HBO opleiding communicatie heb ik vier jaar over gedaan. Pre master van een jaar gedaan en nu zit ik in mijn master en wordt ik 26 dit jaar. Ik hou echt van sporten en ik heb semi hoog gebasketbald. Tot mijn 20ste gebasketbald en daarna ben ik veel gaan fitnessen. Af en toe een beetje zaalvoetbal en afgelopen jaar lid geworden bij dr. Anders 5je. Verder hou ik van een boekje lezen verder verdiep ik mij in filosofie. Verder heb ik best wel veel goede vrienden. Dat is het wel zo'n beetje. Verder vind ik zelfontplooiing erg belangrijk en veel meekrijgen van de wereld. Er is zoveel in de wereld en jij zelf kunt niet alles meekrijgen maar ik wil wel zoveel mogelijk meekrijgen. Ik vind het gewoon belangrijk om zoveel mogelijk te leren. Wat ik hoor is dat ik best wel goed gesprekken aan kan gaan, ik ben energiek en ik leer door met andere mensen te communiceren. Mijn interesse gaat uit om met veel mensen te spreken en te leren wat hun beweegredenen voor dingen zijn en zodoende te leren. Daar leer ik veel van.

V: Wat is je motivatie om te vertrekken na de studie vanuit Groningen naar de Randstad?

R:

Het zijn vooral twee factoren die mij beïnvloeden te verhuizen. Ten eerste is het werkgelegenheid, nou ja, dat is eigenlijk de tweede factor maar ik begin nu toch. Werkgelegenheid dus. Wat ik merk in mijn omgeving hier in Groningen is dat er gewoon niet zoveel banen zijn. Om de baankansen te vergroten wordt er vaak geopperd om naar de Randstad te gaan. Dat is eigenlijk een beetje een sub reden die werkgelegenheid. Mijn belangrijkste reden is dat ik al mijn hele leven in Groningen woon. Nederland is al een klein land en als je je dan ook nog beperkt op één stad voor de rest van je leven dan vind ik gewoon zonde. Ik vind het zonde om niet in een andere stad in Nederland te hebben gekeken hoe het daar is. Vooral dat ik mijn hele leven hier woon is de reden dat ik hier wel een keer weg wil. En eventueel zou ik altijd terug kunnen.

V: Wat zijn je verwachtingen van de randstad en de plaats waar je uiteindelijk heen gaat?

R:

Vooral een nieuwe omgeving. Je kunt hier in Groningen alles op de fiets doen en dat vind ik ook heel erg fijn maar dat is ook een teken dat het klein is. Dat vind ik ook wel echt super fijn en één van de leukste dingen aan Groningen maar, wat ik vaak ook merk is dat ik blindelings de stad door kan fietsen en dat ik nergens meer door verrast wordt. De stad biedt mij niets nieuws en daar ben ik wel echt naar op zoek. Een stad als Utrecht of een stad als Amsterdam. Hoewel ik Amsterdam dan wel massaal vind. Maar een stad als Utrecht is Groningen maar dat wat groter. Vooral een nieuwe omgeving met nieuwe mensen is iets wat mij zo aantrekt aan de stap naar de Randstad. Zo wil ik gewoon mijn horizon verbreden. Ik zie ook heel veel vrienden om mij heen verhuizen dus dat is ook wel een puntje. Ik wordt ook wel beïnvloed door mensen die de stap al gemaakt hebben. Ik heb twee goede vrienden in Amsterdam wonen en één in Utrecht. En ook wat andere jongens die ik iets minder goed ken hebben de stap gemaakt. Zij vermaken zich daar goed en wellicht dat ik mij daar ook wel kan vermaken. Het is niet zo dat het hier slecht is ofzo maar het lijkt mij mooi om iets anders te proberen als het ware.

V: Hoe wegen deze motivatie zich tegen elkaar af?

R:

Toch het belangrijkste is om mijn horizon te verbreden. Daarmee bedoel ik ook dat ik wil kijken hoe ver ik het kan schoppen met mijn carrière. De kans om carrière te maken is gewoon groter in de Randstad. Tevens lijkt het mij super raar om de rest van mijn leven in Groningen te blijven.

V: Voel je je genoodzaakt om te vertrekken?

R:

De noodzaak niet zozeer. Het is meer de noodzaak maar om een voorbeeld te geven dat wanneer ik opstap ga ik bijna alle uitsmijters ken. Moet je dat wel willen dat je alles kent? Moet je op je 35ste dan nog steeds hier rondlopen en het nachtleven verkennen. Ik wil gewoon stappen maken in het leven en ik wil een stap vooruit maken en dat denk ik te kunnen doen door naar de randstad te gaan. Of nou ja randstad in ieder geval een ander gebied dan Groningen.

V: Hoe denk je dat je beïnvloed word door je karakter en persoonlijkheid?

R:

Ja ik denk dat je karakter en persoonlijkheid en een keuze als deze niet los van elkaar kunt zien. Lastige vraag... Ik weet dat eigenlijk niet zo goed.

V: Hoe wordt je in deze keuze beïnvloed door je omgeving en hoe laat je je informeren?

R:

De informatie die ik krijg is voornamelijk van vrienden. Aangezien een aantal goede vrienden van mij daar heen zijn verhuist. Maar het duurt nog wel een half jaar voordat ik daar daadwerkelijk naar toe ga. Puntje bij paaltje laat ik mij informeren door vrienden en eventuele werkgever. Dan vraag ik gewoon wat hun ervaringen zijn en wat zij van de stad vinden.

V: Wat is je afweging bij het kiezen van een stad?

R:

Mijn voorkeur gaat uit naar Utrecht. Ik vind Amsterdam iets te massaal. Toevallig was ik er gisteren ook en dan loop je door zo'n stad en dan zie je overal mensen overal toeristen. De metro aansluiting is wel goed dus als je net buiten de stad woont is er niets aan de hand. Ik vind het toch wel fijn dat je met de fiets van de ene kant van de stad naar de andere kunt fietsen. Daar is Amsterdam te groot voor. Volgens mij kan dat in Utrecht prima, het is ook iets minder massaal.

V: Vind je de keuze om te vertrekken een wek gerelateerde keuze?

R:

Lastig, ik denk het wel. Maar ik vertrek hier ook omdat ik hier al lang woon. Maar ook omdat ik ergens een baan wil krijgen. Wat ik vaak hoor is dat de baan kansen groter zijn in de Randstad. Daar zijn meer uitdagingen en daar is het grote geld. Als ik een baan in Groningen zou krijgen met precies dezelfde functie dan zou ik alsnog vertrekken. Ik heb hier mijn hele leven al gewoond en ik wil dus iets anders. Dat is wel mijn grootste drijfveer om te verhuizen. In ieder geval om één of twee jaar hier weg te gaan.

V: Door wie wordt je beïnvloed in je omgeving?

R:

Ik wordt best wel veel beïnvloed door mijn omgeving. Met name door mijn vrienden. En een aantal kennissen. Die zijn ook allemaal verhuist naar de Randstad. De omgeving als in mijn vrienden die beïnvloeden mij wel ja.

V: Word je beïnvloed door je migratie verleden?

R:

In mijn optiek ben ik niet vaak verhuist. Dat is wel iets dat mij beïnvloed. Ik wil gewoon graag een keer naar een nieuwe omgeving. Het voelt wel fijn dat ik in de toekomst die stap kan maken. Misschien omdat ik niet zo vaak ben verhuist is het wel zo dat ik wil verhuizen. In het studentenleven zie je wel vaak dat mensen hier heen komen en waarom zou ik niet net zo'n soort stap nemen.

V: Wat is je beeld van Groningen en de Randstad?

R:

Groningen super gezellige stad, super gemoedelijk sfeertje en je kunt lekker alles op de fiets doen. Niet te massaal, veel jonge mensen en het uitgaansleven is ook ideaal. Er zijn voldoende voorzieningen zoals een bioscoop, museum en dergelijken. Als je naar de Randstad wil dan ben je er ook in 2 uur. Je bent er zo dus je kan altijd een dagje naar de Randstad. Mijn beeld bij de Randstad is dat er veel meer toeristen en de steden zijn gewoon een stuk groter. Er zijn gewoon veel meer mogelijkheden. Plus de ligging van de steden die zo dicht bij elkaar liggen. Je bent zo van Amsterdam naar Utrecht. Je kunt gemakkelijk van de ene stad naar de andere. Ligging is gewoon een stuk beter je bent zo van de ene stad in de andere.

V: Hoe vind je dat je geïnformeerd bent over de arbeidsmarkt van Groningen en de Randstad?

R:

Ik heb mij er eerlijk gezegd nog niet heel veel mee bezig gehouden. Wanneer tegen het einde van mijn scriptie aan zit dan ben ik van plan mij daar in te gaan verdiepen.

V: Wat mis jij in Groningen en wat zou er toegevoegd moeten worden om in Groningen te blijven?

R:

Niks, ik vind Groningen een onwijs vette stad maar alsnog zou ik hier weg willen puur omdat ik iets nieuws wil. En dan is het natuurlijk Groningen ook niet meer he. Het is niet zozeer dat ik vertrek omdat ik gebreken zie in Groningen. Maar hoe weet je of het ergens anders leuker is dan hier? Dat moet je gewoon ervaren. Ik vind Groningen een prachtige stad en heb er alleen maar goede woorden voor. Maar misschien vind ik in Utrecht bijvoorbeeld nog wel meer.

V: Is je beeld van de Randstad en Groningen veranderd waardoor je de keuze heb gemaakt?

R:

Naar mate ik ouder wordt merk ik wel dat ik Groningen steeds meer wil verlaten. Vooral omdat ik hier gewoon al lang woon. Ik maak wel eens een uitstapje naar een andere stad maar als ik me in beeld dat ik ook gewoon rond kan fietsen in Amsterdam of Utrecht dan lijkt me dat gewoon heel erg gaaf. Het lijkt mij mooi om dat ook daadwerkelijk te realiseren. Een vriend van mij is daar 8 jaar geleden heen verhuist en toen dacht ik wel wow wat een grote stad ik was echt onder de indruk. Wat een mogelijkheden. Het is gewoon raar als je je zou beperken aan één stad vind ik ik wil gewoon meer.

V: Wanneer was het voor jou duidelijk?

R:

Het was een geleidelijk proces. Tegen de tijd dat ik bezig was met mijn master toen sloop het er wel echt in. Een goede vriend van mij die trok er heen en toen dacht ik, als hij gaat dan moet ik ook die kant op. Dan moet ik het ook proberen ergens anders een bestaan opbouwen. Maar eigenlijk, Nederland is zo klein waar hebben we het eigenlijk over.

V: Je hebt het steeds over Utrecht, hoezo Utrecht en niet een andere stad?

R:

In principe ben ik dus best wel beperkt. Ik laat mij echt leiden door mijn vrienden. Mijn vrienden zijn toevallig naar Amsterdam en Utrecht verhuist. Wat ik wel gewoon heb mee gekregen is dat het belangrijk is dat je wel een aantal mensen hebt die je kent in je omgeving of gewoon vrienden hebt in de buurt. In dat opzicht wil ik wel in de buurt van mijn vrienden die daar wonen te gaan wonen. Het zou wel heel random zijn om richting Amersfoort, Haarlem of Den Haag te gaan. Daar ken ik niemand. Dat is wel een hele radicale verandering. Wat ik bij change management heb geleerd... radicale veranderingen zijn goed maar er zitten ook wel veel haken en ogen aan. Dus in dat opzicht is de stap naar Utrecht en Amsterdam minder groot dan richting een andere stad in de Randstad. Of ik moet daar de geniaalste baan ooit vinden. Ik laat mij ook wel beïnvloeden door mijn vriendin. Mijn vriendin gaat nog twee keer stage lopen dus wellicht dat ik met haar ook ergens heen ga. Misschien ga ik wel met haar mee naar waar zij heen wil. Ik voel me vrij en ik weet dat ik altijd terug kan naar Groningen. Ik ken hier alles al. Dit is mijn thuis. Kinderen gaan ook een keer uit huis. Ik ben een kind van Groningen en ik moet een keer uit huis...

V: Hoe communiceer je met je omgeving hierover?

R:

Ik laat me vooral leiden door mijn vrienden en mijn studiegenoten. Ik ga bestwel veel om met mijn

studiegenoten. Change managers worden al snel consultants en die verdienen hun pegels in de Randstad. Shell of één van de big four daar willen we allemaal wel consultants worden. Daar hebben we het wel veel over in de pauzes en tijdens colleges. Wat ga jij doen? Ga je weg blijf je hier? Een groot deel van de mensen komt niet uit Groningen dus voor hen is het een makkelijkere stap om te vertrekken. Maar ik ken ook voorbeelden van mensen die terug gaan naar de stad waar ze vandaan komen. Het is zeer divers.

V: Heb je het ook veel met familie over?

R:

Contact met mijn familie is niet heel erg goed dus daar heb ik het niet met ze over.

V: Hoe ga je het praktisch aanpakken?

R:

Het lijkt mij mooi om met vrienden te gaan wonen in de Randstad. Twee a drie goede vrienden zijn daar naar toe verhuisd. Het lijkt me ideaal om met hun een tijd te wonen en zo mijn studietijd te verlengen.

V: Zijn er voorzieningen die in Groningen ontbreken en die je wel hebt in Randstad?

R:

Meer voorzieningen vind ik wel fijn natuurlijk. Maar Groningen heeft ook echt prima voorzieningen. Het is maar een klein puntje.

Interview 3

Datum: 29-04-2016

Informatie respondent

Naam: Respondent 3
Leeftijd: 24
Geslacht: Vrouw
Faculteit: Economie en Bedrijfskunde
Bachelor: Pedagogische wetenschappen
Master: Human Research Management
Verenigingen: The Knickerbockers
Opgegroeid: Drenthe

Open vragen:

V: Kun je wat over jezelf vertellen?

R:

Ja ik was wel veel van huis vroeger. Mijn vader komt uit Indonesië en die is verhuist naar Amsterdam en heeft daar mijn moeder ontmoet. Daarna naar Drenthe gegaan en daar ben ik ook drie keer verhuist. Nu woon ik, of eigenlijk mijn ouders, in Drenthe. Zodoende ken ik Hanna ook, jouw bovenbuurvrouw. Ik heb een broertje en twee zussen. Die wonen allemaal nog thuis-thuis in Odoorn. Ze wonen naast elkaar huisje-boompje-beestje. Ik ben dus de enige die in Groningen zit en ook nog weer verder wil. Ik ben heel open, eerlijk en super leuk. Ik ben sociaal en sportief. Ik ben ook niet dik. Ik wist eigenlijk nooit wat ik wilde studeren. Dus eerst heb ik rechten gestudeerd dat heb ik één jaar gedaan. Vond ik niet zo leuk wel mijn P gehaald. Toen pedagogische wetenschappen dacht ik leuk ga ik iets met kinderen doen. Vond ik uiteindelijk ook niet leuk. Toen de richting onderwijskunde. Dat vond ik ook niet leuk. Toen dacht ik op een gegeven moment ja ik weet het ik wil human research manager worden. Ik heb een bestuurs jaar bij AISEC gedaan. Via dat kwam ik er wel achter dat ik human research management wilde gaan studeren. Daar had ik voor het eerst zoiets van he dit vind ik erg leuk. Ik woon al sinds mijn 17de in Groningen. Ik wilde ook meteen alles ik wilde meteen weg en op kamers. Groningen was gewoon omdat mijn vriendinnen er ook heen gingen. Het was gewoon standaard als je af was gestudeerd in Emmen dan ging je standaard naar Groningen. Ook toen wist ik niet zo goed wat ik wilde. Dus ook georiënteerd. In Utrecht nog gekeken naar Journalistiek. Toen dachten mijn ouder als je het niet weet ga dan maar gewoon naar Groningen. Kijk eerst maar of je daar iets leuks vind en je kunt altijd weer terug. Ik woon nu in mijn derde huis in Groningen. Maar ik woon hier ook al zeven jaar.

V: Wat is de motivatie voor jou om na de studie uit Groningen te vertrekken naar de Randstad?

R:

Werk. Ik merk gewoon heel erg dat, ik ben in februari klaar trouwens met mijn master, dat ik een stage wilde gaan doen en iets met HR. Maar in Groningen is het gewoon haast onmogelijk om een chille stage te doen en ook nog te verdienen. Ja je krijgt eens 230 euro als het niet minder is. En daar kan ik gewoon niet van rondkomen aangezien ik vanaf de zomer niet meer kan lenen. Dus ik moet iets hebben waar ik iets kan verdienen en in Groningen is dat er gewoon niet dus daarom had ik zoiets van dan moet ik maar weg. En dan ga je opzoek naar waar iets wel is en dat is in Amsterdam. Ik moet dus nog twee vakken en daar wil ik wel iets naast gaan doen en toen dacht ik dan moet ik een stage gaan zoeken. Dan kan ik wel een bijbaan gaan zoeken maar ik wil wel iets in de richting van mijn studie. Zolang ik nog studeer gaat niemand mij als volwaardig werknemer aannemen. Dus ik moet wel een stage en daar verdien je hier in het noorden gewoon te weinig mee. Dus daarom had ik zoiets van dan moet ik maar weg. Dan ga ik wel naar Utrecht of naar Amsterdam waar ik een stage kan doen waar gewoon goed betaald wordt. Dat is op zich wel een makkelijke keuze voor mij en werk is hierin wel echt leidend. Het is dus heel toevallig ik ben vandaag aangenomen voor een baan in Amsterdam. Heel chill. Maar ik heb echt maar één vriendin in Amsterdam wonen en als ik het niet chill vind dan ga ik gewoon weer terug naar Groningen. Ik kom daar wel echt te werken in een jong bedrijf en groot bedrijf. Dan leer je echt wel mensen kennen en mijn echte vriendinnen ga ik opzoeken in de weekenden. Er wonen wel veel vriendinnen van mij in Utrecht. Maar als ik in Amsterdam werk dan vind ik het wel chill als ik dicht bij mijn werk woon. Nu ga ik ook al wel in het weekend naar Utrecht en dan kan ik ook gewoon in het weekend naar Utrecht. Het is een baan

voor een half jaar. Ik begin met eerst twee dagen en daarna drie dagen en vervolgens vier dagen. In die eerste periode blijf ik hier, in juli. In augustus heb ik waarschijnlijk een kamer geregeld bij iemand waar ik kan wonen. Die persoon van wie die kamer is die wil gaan samen wonen en dan kan ik daar waarschijnlijk blijven wonen. Dus dat zou wel echt nice zijn. Ik ken bijna niemand daar alleen wat mensen van mijn bestuur jaar bij AIESEC. Mijn vriendinnen, stuk of zes, die wonen in Utrecht. De rest woont wel gewoon in Groningen. Mijn allerbeste vriendinnetje woont wel in Amsterdam. Die zegt wel van je moet hierheen komen is echt super leuk.

V: Als hier wel dat werk was waar je naar op zoek was, was je hier dan wel gebleven?

R:

Ja, als hier echt super leuk werk was.... Daar waar ik nu ga werken dat lijkt mij echt vet leuk. Als dat hier kon dan was ik wel echt hier gebleven denk ik. Werk is wel echt leidend. Ik weet niet hoe het daar is dus ik zal het wel zien en als het niet leuk is kan ik altijd wel weer terug.

V: Heb je wel een voorkeur voor een bepaalde stad?

R:

Ik denk het wel. Ik wilde eigenlijk niet naar Amsterdam. Maar als daar chill werk is dan ga ik maar. Maar als ik echt mocht kiezen. En als ik het voor het kiezen had dan leek het mij wel mooi als ik deze baan in Utrecht had gehad. Het is iets kleiner en meer bekende mensen voor mij. Dan was mijn voorkeur naar Utrecht gegaan. Maar dat beïnvloed mijn keuze niet.

V: Zijn de steden in de Randstad voor jou ook aantrekkelijker doordat het groter is en er voorzieningen zijn?

R:

nee, nee eigenlijk niet. Ik denk dat ik het daar net zo leuk kan hebben als hier. Ik denk juist dat het daar moeilijker wordt. Je hebt nul bekenden daar. Hier is het in die zin wel leuker aangezien je hier veel meer mensen kent. Nee ik mis hier niets in Groningen eigenlijk. Misschien dat er minder feestjes zijn ofzo maar dat is niet echt iets wat mij heel veel boeit. Zoals met koningsdag zouden we naar Amsterdam, daar hadden we tickets voor maarja kut weer dus dan ga je niet. Het is niet echt om de hoek. Het is wel chiller dat de meeste dingen wat dichterbij zijn. Ik merk bijvoorbeeld bij mij thuis-thuis in Emmen. Ik ga nu dingen zeggen die bestwel beledigend zijn. Daar merk je gewoon echt dat er echt een beetje een pauper sfeer hangt. Ik mag het niet zeggen maar het is wel zo. Mensen zijn wat lager opgeleid en ik heb er nu even geen ander woord voor maar het is gewoon pauper. De algemene sfeer is wat pauperder. Dan ga je naar Utrecht en dan is het wel wat beter. Dan ga je weer naar Groningen en dan is het toch ook nog wel echt boers. En dan ga je naar Utrecht en dan is de leeftijd weer wat hoger en verschil tussen Groningen en Utrecht is dat Groningen echt een studenten stad is. Naast de studenten heb je wel echt boeren en van die hooligans weet je wel. In Utrecht is de gemiddelde leeftijd rond de 30 iedereen is wat hoger opgeleid denk ik. Laatst was ik geblesseerd en moest ik met de bus en dan zit je dus alleen maar met van die hele jonge studenten in de bus. Chill ovje gratis..... dan zit je daar mee in de bus. Teon dacht ik onee ik voel me zo zielig. Nog steeds aan het studeren met al die eerstejaars in de bus. Toen dacht ik wel ik heb het wel echt een beetje gehad met Groningen. Tuurlijk als je wat ouder wordt, ik heb vriendinnen hier die zijn ouder dan dat ik ben. Zij vermaken zich hier prima. Van mijn vriendinnen groep hier in Groningen ben ik wel echt de jongste en zij werken hier ook gewoon. Zij gaan niet perse naar t'fust maar naar andere plaatsen. Je kan het hier ook wel leuk hebben wanneer je wat ouder bent. Met het studieleven heb ik wel echt zoiets van ja ik weet het niet van ik moet hier weg. Al die jonge mensen, ik wordt er helemaal gek van.

V: Dus je vind je keuze een op werk gebaseerde keuze?

R:

ja

V: Voel je je genoodzaakt te vertrekken?

R:

ja, want ik heb gewoon geld nodig en met een stage kun je hier niet veel verdienen. Ik moet gewoon goed betaald krijgen.

V: Wat vind je omgeving van je keuze?

R:

Mijn vader vindt het echt verschrikkelijk. Die heeft zoiets van doe nou maar niet nu kunnen we gewoon nog bij je langs komen. Ik heb zoiets van waarom niet. Ik voel me dus wel een beetje genoodzaakt om dit te doen. Ik kan moeilijk aan mijn ouders vragen of zij mij willen financieren. Mijn vriendinnetje in Amsterdam vind het wel echt leuk maar mijn huisgenoten vinden het wel echt jammer. Een huisgenootje van mij is juf en die zit er serieus over na te denken om juf te worden in de Randstad. Die wil eigenlijk ook wel weg maar die heeft al een vast contract. Ik heb het er wel met vriendinnen over. En soms is het wel echt cliché maar soms heb je het wel een beetje gehad. Ik heb gewoon zo gevoel van ik woon hier nu al zeven jaar en ik heb wel zin om iets nieuws te gaan doen. Ik heb wel zin om weer is wat nieuws te zien en niet elke keer hetzelfde ritje te fietsen. Dat inspireert mij wel in deze keuze, een nieuw avontuur. Ik heb ook genoeg vriendinnen die dat niet hebben zo van hoezo moet iedereen naar de Randstad. Hier heb je ook alles, doe nou niet zo cool.

V: Wat is dat nieuwe dan precies?

R:

Ja gewoon leuk. Nieuwe stad, nieuwe mensen. Je hoeft niet altijd bij de pint bier te gaan drinken. Er zijn nog wel andere plekken. Alles weet je hier in Groningen wel. Dan heb je wel gewoon zin in een keer wat nieuws. Maar ik moet wel zeggen als ik daar geen werk had gekregen dan was ik hier waarschijnlijk wel gebleven. En dat het nieuw is dat maakt het dan wel leuk, je gaat wel iets verzinnen om het leuk te maken.

V: Hoe is de reactie van de familie?

R:

Ja, wel begrijpelijk maar ze vinden het niet per sé leuk. Ze hadden liever gezien dat ik in Groningen bleef. Mijn zussen werken gewoon in het dorp waar ze wonen. Mijn ene zus is Juf. Iedereen snapt dan wel dat ik daar geen werk kan krijgen. Dus ik moet wel ergens anders heen. Er liggen ook gewoon meer kansen in de Randstad denk ik. Mijn oude werkgever had ook al gevraagd van vind je het dan niet leuk om hier te werken. Ja ik weet niet dan denk ik toch van dat is bekender en minder een uitdaging ofzo. Dat is in Meppel trouwens bij de Remark.

V: In hoeverre denk je dat je persoonlijkheid en of karakter je beïnvloed?

R:

Ja heel veel. Ik denk wel als ik iets wil en ja ik heb geld nodig dus dan ga ik gewoon daar heen waar ik geld kan verdienen. En die is hier niet dus dan doe ik daar ben ik heel makkelijk in. Ik denk dat ik een hele makkelijke persoonlijkheid heb en dat dat wel invloed heeft. Ik ben ook snel verveeld denk ik dus dat heeft wellicht ook wel invloed. Ik moet mijzelf wel triggeren met nieuwe dingen en in dit geval is dat gewoon nieuw werk in Amsterdam. Ik heb ook wel echt veel verschillende dingen gedaan. Ik heb wel vaak van nu wil ik wel weer iets nieuws.

V: Denk je dat je verhuisverleden invloed heeft op de keuze?

R:

Nee niks daar ben ik niet door beïnvloed. Dat hebben mijn zussen ook niet dus daar ben ik echt niet door beïnvloed. Mijn ouders zijn allebei echt super makkelijk dus daar komt het denk ik voornamelijk door doordat ik gewoon heel erg makkelijk ben. Ze vinden het wel leuk voor mij dat ik weg ga.

V: Wat is je beeld van Groningen?

R:

Ja Groningen is gewoon heel chill. Heel erg groen. Alles is op fiets afstand. Alles is dichtbij en gewoon lekkere nuchtere mensen en niet zoveel buitenlanders. Niet dat ik daar zoveel tegen heb maar dat is wel een verschil met een andere stad.

V: Ben je heel erg gehecht aan Groningen?

R:

Een vriendinnetje gaat nu samenwonen en je zou gewoon prima kunnen samen wonen hier. Als je een beetje bij het water, lekker chill lijkt mij echt super mooi.

V: Zag je Groningen als een tijdelijke stap?

R:

Nee ik dacht wel dat ik hier zou blijven wonen. Wow Groningen is vet mooi en mijn vader zei ook altijd van Lin als je een huis gaat kopen moet je dat in Groningen doen. Dat wordt straks helemaal herontdekt, kan altijd nog wel. Groningen is gewoon leuk. Maar dat komt ook omdat ik mijn hele sociale kring hier heb he. Mijn vriendje heeft wel echt van Groningen is om te studeren en de Randstad is om te werken. Nu ik hier zo lang zit is het nee toch niet Groningen maar even verder kijken. Mijn beeld is wel echt veranderd. Het ligt er ook echt aan wat je doet. Met name door AIESEC heb ik echt heel veel mensen ontmoet die naar de Randstad gaan. Die hadden allemaal van Groningen is een klein miezerig dorpje en het is gewoon een stad om te studeren en gingen daarna weg. Als je dan de hele tijd met die mensen omgaat dan wordt je wel een beetje getriggerd om ook erover na te gaan denken. Hier zijn inderdaad niet heel veel kansen misschien moet ik inderdaad ook maar weg.

V: Wat is je beeld van de Randstad?

R:

Niet heel positief. Amsterdam ben ik niet heel erg positief over. Helemaal als je op het centraal station bent dan denk oei fucking druk. Verschrikkelijk, ik wil later ook echt een groot huis met een hele grote tuin gewoon echt groen. De randstad het enige beeld dat ik er van heb is dat er gewoon veel meer te doen is. Je hebt er gewoon veel meer mogelijkheden. Je hebt daar allerlei soorten mensen je kan er doen wat je wilt. Maar mijn beeld van Groningen is beter. Maar Randstad is wel meer te doen als in uitgaan, activiteiten. Iedereen is daar veel meer uitgesproken. En voor elk soort mens heb je wel weer dingen daar.

V: Was er een bepaald punt dat je dacht ik wil vertrekken?

R:

Ja na mijn reis na mijn bachelor dacht ik wow er is gewoon echt niks veranderd. Alles was nog hetzelfde. Dus toen dacht ik wel van wow hier moet ik weg. Toen was ik ook veel meer verveeld dan normaal en toen dacht ik wel van er is meer dan Groningen. Het klinkt heel erg cliché maar door het reizen ben ik wel echt veranderd. Ik ben echt makkelijker geworden zo van jo ik ga, doe. Het boeit mij ook niks dat er maar 1 vriendin in Amsterdam woont ik ontmoet wel weer nieuwe mensen. Als het niet leuk is dan vertrek ik gewoon weer naar Groningen.

V: Hoe communiceer je met je omgeving over deze keuze?

R:

Ik heb er niet echt heel erg veel over. Ik woon wel met zes vriendinnen in een huis en wij zijn wel allemaal zo van de leeftijd 25/26. Iedereen heeft wel echt zin om op ons zelf te wonen. Niemand heeft meer de behoefte om met 6 mensen in een huis te wonen. Iedereen wil wel echt zijn eigen plek. Daar

hebben we het dan wel veel over. In die zin hebben we het wel vaak over van dat we ons eigen plekje willen. In die zin kijk ik er wel naar uit om iets voor mijzelf te hebben zodra ik ergens werk heb. Met huisgenoten en mijn beste vriendin heb ik het er wel over maar voor de rest praat ik er eigenlijk nooit over.

V: Bestaat er een cultuur van moet vertrekken vind jij en wordt je hier door beïnvloed?

R:

Ja het is wel zo van als je niet gaat dan ben je niet cool ofzo. Zo van je hebt echt geen toekomst. En het gaat tegenwoordig toch allemaal om perfectie. En in deze context past zo'n stap daar wel een beetje in vind ik. Ben je een beetje een coole gast dan ga je naar de Randstad. Hoezo blijf je in Groningen. Er hangt wel een beetje zo'n cultuur.

Respondent 4
Datum: 01-05-2016
Leeftijd: 24
Geslacht: Vrouw
Nationaliteit: Nederlands
Faculteit: FEB
Bachelor: Marketing en bedrijfscommunicatie
Master: Marketing Intelligence
Verenigingen: -
Opgegroeid: Noord-Holland

Open vragen:

V: Kun je wat over jezelf vertellen?

R:

Ja, ik studeer dus zoals ik net zei marketing intelligence aan de RUG. Hiervoor ook studies gedaan in Utrecht, bedrijfscommunicatie aan het HBO. Daarna uit Utrecht verhuist naar Groningen voor de pre-master marketing. Ik kom oorspronkelijk uit Den-Helder, dus Noord Holland noord. Daar heb ik eigenlijk altijd gewoond en in mijn studietijd ook wel altijd nog gewerkt. Ik heb heel lang in de horeca gewerkt. Verder heb ik stages gelopen in de marketing sector en de business consultancy industrie. Ik loop momenteel dan ook stage, in Amstelveen en tegelijkertijd ben ik bezig met afstuderen. Qua karakter ben ik wel echt sociaal ingesteld. Ik wil altijd bij mensen zijn. Ook met studie en werk. Werk is namelijk de plek waar ik de meeste tijd ben en daar ben ik dan ook heel sociaal. Mijn oude werk was eigenlijk mijn hele leven. Werk en sociale leven speelt heel erg samen voor mij. Ik zie werken niet echt iets dat moet voor geld maar iets wat leuk is. Dat is wel echt iets wat mij kenmerkt. Verder ben ik bestwel avontuurlijk ingesteld. Ik wil niet op één plek vast zitten. Ik wil altijd wel nieuwe dingen zien en meemaken. Ik ben wel echt een zacht persoon. Ik zou niet zo snel boos kunnen worden op iemand. Ik probeer mensen altijd wel tevreden te houden. Dat is dus ook wel een kenmerk van mij. Verder tja karakter eigenschappen. Ik hou niet van onzekere situaties. Als ik niet weet wat er in de toekomst gebeurt, dat trek ik niet dus ik ben wel echt plan matig. Vind ik lastig jezelf omschrijven.

V:Kun je me nog iets meer vertellen over je verhuisgedrag?

R:

Ik ben opgegroeid in Julianadorp, dat is een dorpje vlakbij Den Helder. Daar heb ik eigenlijk mijn hele leven tot mijn 18de op dezelfde plek gewoond. Toen ben ik voor de studie verhuist naar Utrecht. Ik wilde graag weg uit huis en ik dacht ik ben nu wel toe aan op mezelf wonen. Daar toen vier jaar gewoond en gestudeerd. Toen een tussenjaar genomen en naar Engeland verhuist voor drie maanden. Toen heb ik Cambridge gewoond en een language course gedaan. Dat was ook wel echt een leuke tijd. Net een soort Erasmus maar dan anders. Veel feesten en een klein beetje studeren. Daarna moest ik weer terug naar mijn ouders. Toen ben ik gaan werken en heb ik eigenlijk weer bij mijn ouders gewoond in Julianadorp. Toen ben ik gaan kijken welke master ik zou gaan willen doen. Toen dacht ik in eerste instantie ik wil mijn master in Amsterdam doen. Vanwege ook de afstand vanaf Utrecht was dat prima te doen. Maar ik vond de VU te groot en te onpersoonlijk. Toen dacht ik, hier wil ik gewoon niet heen. Dus toen ook in Groningen gaan kijken ook vanwege de goede verhalen. Vrienden van mij woonden hier ook dus dat trekt dan ook wel heel erg aan. Uiteindelijk voor de RUG gekozen en in Groningen gaan wonen. Mijn familie woont eigenlijk een beetje verspreid over Nederland. Veel wonen in Den-Helder. Van mijn moeders kant wonen er veel Limburg. En in Duitsland. Families van beide kanten is wel een groot contrast, Kleine familie van mijn vaders kant, beetje stugge mensen. Van mijn moeders kant een hele open en warme familie uit Limburg en dat is natuurlijk heel gezellig. Ik heb één zus van 27. Zij heeft net een kindje gekregen. Zij woont in Den-Helder.

V: Wat doet jou vertrekken uit Groningen?

R:

Ik wil graag naar Amsterdam. Eén van de redenen is dat ik daar nu al een baan heb. Dat is niet de enige beweegreden. Ik kom ook uit het westen. Mijn familie is dichterbij. Wanneer je geen files hebt dan is Amsterdam naar Den Helder een uurtje. En van Groningen naar Den Helder is al gauw 1,5 tot 2 uur. Groningen ligt en verder van Den Helder af en ligt het minder centraal. Naast familie ben ik ook wel echt op zoek naar nieuwe dingen. Groningen is wel een leuke stad en niet per sé een kleine stad maar ik ben opzoek naar iets nieuws. Je hebt het gewoon wel snel gezien in Groningen. Ik woon hier nu twee jaar en voor mij gevoel ken ik alles wel en heb ik alles wel gezien. Amsterdam biedt gewoon meer uitdaging en ook qua horeca gelegenheden is er meer. Ik hou van lekker eten en nieuwe dingen proberen. En in Groningen heb ik wel zoiets van gaan we alweer naar de mister mofongo of gaan we naar de humpreys. Het is een beetje beperkt in mijn perceptie geworden. Ook heb ik al veel vrienden in de regio Utrecht, Amsterdam en ook Leiden dus echt Randstad. De meeste vrienden die trekken daar ook naar toe. Die zie ik nu ook niet zo vaak vanwege de afstand. Je moet alles heel erg plannen en dat is minder wanneer je in dezelfde stad of regio woont. Het zijn dus meerdere redenen waarom ik vertrek maar werk is wel echt de hoofdreden.

V: Hoe wegen deze motieven tegen elkaar op?

R:

Zoals ik net ook al zei werk is echt iets waar ik mijn plezier uit haal. Ik kan daar ook wel een beetje in door slaan. Dat ik bijvoorbeeld doorwerk zonder dat ik er voor betaald krijg. Data-bay het bedrijf waar ik nu voor werk daar ben ik terecht gekomen via een inhouse-dag via de RUG. Ik kwam daar en ik dacht deze cultuur is leuk. Van tevoren weet je nooit of het werk leuk is maar ik heb twee maanden daarna stappen ondernomen om te kijken of ik daar eventueel stage kan lopen. Uiteindelijk is daar een stage met afstudeeropdracht uitgekomen. Als werk goed voelt dan, dan denk ik dat ik het moet doen. Tot nog toe heeft die tactiek altijd goed uitgepakt. Het bedrijf zit dan in Amsterdam en daar wil ik dan ook wel graag wonen. Ik wil niet teveel reizen voor mijn werk. Ik wil snel op mn werk kunnen zijn en daarnaast ook weinig tijd kwijt zijn aan reizen zodat je contacten in de buurt kan opbouwen. Vrienden en familie die in de buurt zitten dat maakt het wel gemakkelijker. Nu ik in Groningen woon zie ik mijn vrienden en familie ook wel maar dus dat sociale dat heb ik nu ook wel maar werk is dan wel de motivatie om te vertrekken. Als dit werk in Utrecht zou zijn dan zou ik daar heen gaan.

V: Heb je een gevoel van noodzaak om te vertrekken uit Groningen?

R:

Wanneer ik dit werk niet zou hebben dan zou ik denk ik uiteindelijk ook naar de Randstad gaan. Het kan zijn dat het dan wat langer had geduurd voordat ik daar dan heen zou gaan. dan zou ik nog niet die haast voelen om een woning te zoeken. Dan zou ik vanuit Groningen rustig kijken waar ik heen zou gaan. Er is niet een noodzaak maar het is wel zo van ik hoef niet nog een jaar in Groningen te wonen.

V: Wat is je beeld van de Randstad?

R:

Ik zie de Randstad echt als een pool met heel veel mogelijkheden. Veel connecties, contacten en bedrijven. Dat je ook bestwel snel van bedrijf naar bedrijf kan gaan want alles is zo centraal. Je kunt veel kanten op. Je hebt alle steden bij elkaar. Je hebt Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht allemaal in een cirkel van anderhalf uur. De mogelijkheden liggen daar wel. En als je Groningen ziet dan is het wel echt afgezonderd. Dat biedt ook wel carrièremogelijkheden. Als je eenmaal in de Randstad zit heb je in de toekomst ook minder problemen met een baan in een andere stad. Bijvoorbeeld een baan in Utrecht terwijl je in Amsterdam woont. Wanneer je in Groningen zit heb je deze vrijheid niet. Daarnaast ook gewoon uitgaan en festivals alles is er gewoon meer in de Randstad. Je hebt hier in Groningen alles wel maar wat ik wel merk is dat naarmate je ouder wordt en je als 24/25 jarige inde kroeg staat dan heb ik geen boodschap aan een jongen van 18 die mij aanspreekt. Of dat je de vraag krijgt van wat studeer jij en dat je moet zeggen ja ik studeer niet meer. De verhoudingen worden een beetje scheef. Ja uiteindelijk gewoon de arbeidsmarkt en ook wel de mensen. De stadgers dat is wat anders dan de studenten. In Groningen is die scheiding heel duidelijk. Als je hier gaat werken dan wordt je eigenlijk een stadger. Dan ben je geen student meer dus dan val je daaronder. Als ik hier dan uitga op zaterdag avond wat je dan doet ivm weren doordeweeks dan denk

ik echt van wat doe ik hier. Toch de cultuur in het westen, ja ik kom er vandaan. Het is toch anders mensen in het westen zijn meer brutaler en daardoor bereiken ze ook vaak meer. Jezelf voorop stellen. Ik denk dat het in het oosten van het land en het noord-oosten dat het daar toch wel iets meer gemeenschap is. Ik ben opgegroeid in het westen dus ik heb voor mijn gevoel ook meer met die instelling. Gevoelsmatig is dat denk ik ook van ik kom er vandaan dus dat is waar ik thuis hoor. Den Helder hoef ik dan niet weer terug aangezien ik dat te beperkt vind. Maar Amsterdam is dan wel een goede stad om te beginnen. Utrecht is wel echt een hele leuke stad en daar heb ik natuurlijk ook al gewoond. Vandaar ga ik ook liever naar Amsterdam aangezien dat nieuw is. Het is wel ook echt je omgeving waar je door beïnvloed wordt. Je hoort ook gewoon veel om je dat mensen vertrekken. Het lijkt wel een beetje de norm. Zo van Groningen is de stad waar je studeert en daarna ga je weer weg. Dat is gewoon een beetje de norm van heel veel mensen. Ik heb dan wel één vriend die hier is gaan werken maar die komt dan ook uit Drachten. Dan heb je al zo van die komt hier uit de buurt. Het is volgens mij een beetje de norm van dat je vertrekt wanneer je klaar bent.

V: In hoeverre denk je dat je wordt beïnvloed door je karakter en persoonlijkheid bij deze keuze?

R:

Ik denk wel dat wanneer ik eenmaal in Amsterdam ben dat ik wel een beetje erin moet komen. Nieuwe omgeving en nieuwe mensen dus dat zal in het begin ook wel lastig zijn denk ik. Het is ook bestwel een anonieme stad. Je kan ook wel echt op jezelf zijn aangewezen. Qua persoonlijk denk ik dat je ook wel wat brutaler moet zijn en dat je bepaalde dingen ook wel echt zelf moet opzoeken. Als persoon zal je wellicht wat veranderen puur omdat de mensen om jou heen ook zo zijn. Ik denk dat je daar in mee moet gaan aangezien er anders over je heen wordt gelopen. En in Groningen is dat toch anders daarom is Groningen ook de vriendelijkste of leukste stad van europa toch of zoiets. Veel vrolijke mensen en nog dat je elkaar groet en in Amsterdam is dat anders. Het is meer op jezelf gericht en daardoor kan je wel veranderen.

V: Wat is de reactie van je vrienden en familie en hoe communiceer je er met ze over?

R:

Nou eigenlijk wel straight forward ik vertel het ze en daarmee is het ook wel klaar. Mijn ouders vinden het wel heel fijn dat ik weer wat dichterbij kom wonen. Maar aan de andere kant blijven ze toch zeggen van waarom kom je niet in Den Helder wonen. Dat is gewoon uitgesloten voor mij. Vrienden van mij die zitten er al of die gaan naar de Randstad dus dat is wel echt prettig want je neemt je sociale kring als het ware mee. Je gaat eigenlijk samen dus je bent niet helemaal alleen in de stad. Van mijn vrienden is eigenlijk iedereen er wel blij mee. Ze vinden het leuk en goed dat ik weer terug kom naar de Randstad.

V: Beschouwde je Groningen van tevoren als een tijdelijke woonplaats?

R:

Groningen was wel echt een tussenstop. Twee jaar daar studeren en dan weer terug. Eerst wilde ik echt graag naar Utrecht aangezien ik daar vandaan kwam en veel vrienden heb. Amsterdam vond ik vroeger eigenlijk echt een verschrikkelijke stad. Te toeristisch maar doordat ik vrienden had die daar heen gingen verhuizen. Kwam je ook Amsterdam binnen en dan leerde je Amsterdam op een hele andere manier kennen. Je leert het kennen naast het toeristische centrum daardoor is mijn beeld wel echt veranderd. Het is wel meer dan alleen het centrum wat heel erg toeristisch is. Wijken als west, oost en zuid dat zijn allemaal aparte steden in mijn opzicht.

V: Hoe ga je de stap praktisch aanpakken?

R:

Dat is een puntje waar ik nu nog niet echt mee bezig ben aangezien ik per oktober vermoedelijk daar pas woon. Daardoor ben ik het een beetje aan het negeren aangezien je nu niets voor dan al kunt regelen. Via Via krijg ik dan wel een nummer van een huisbaas van iemand die dan ook nog wel andere panden in Amsterdam heeft. De dochter van een vriendin van mijn moeder daar de vriend van die is dan weer makelaar in Amsterdam. Die heeft volgens mij ook zelf panden. En op werk roep ik veel van als je iets weet dan hoor ik het graag. En als het niet lukt dan zal ik wel een verhuurmakelaar inschakelen en dan kijken of dat wil. Ik weet al wel dat het vermoedelijk geen appartement voor

mijzelf wordt aangezien dat niet te betalen is. Dus het wordt sowieso een starterswoning met meerdere mensen. Dus ja dan is het eigenlijk een verlengde van je studenten tijd maar dan als starter. Dat is in Amsterdam wel echt gebruikelijk. Ja Amsterdam is dan wel echt heel duur maarja dat moet je er dan maar voor over hebben.

Wat vond je ervan?

Ja ik vond het wel een leuk interview. Maakt het ook wel weer duidelijk voor mijzelf waarom ik daar heen wil.

Respondent 5
18-05-2016
29 minuten

V = Jop Smit
R = Respondent

Informatie Respondent:
Leeftijd: 25 jaar
Geslacht: Man
Faculteit: Faculteit Economie en Bedrijfskunde
Bachelor: Management Economie Recht
Master: Innovation Management & International Business Management
Vereniging: -
Opgegroeid: Groningen

V: Kun je wat over jezelf vertellen?

R:

Ik ben een echte noorderling. Geboren in Appingedam en daar ben ik ook opgegroeid. Daar op het VMBO gezeten. Beetje basketballen ernaast altijd en studie ging dus altijd wel prima. Dus door gegaan naar de HAVO in Appingedam. Eigenlijk steeds door gegaan. Groeien, groeien, groeien er eigenlijk steeds meer uithalen. Ik kom uit een gescheiden gezin dus mijn moeder was ook altijd wel van je moet hard werken om ergens te komen. Ik wilde eigenlijk altijd al wel naar het buitenland. Dat heb ik dan ook gedaan tijdens het HBO. Veel gereisd, naar China geweest. Daar heb ik ook een tijdje gewoond. Eigenlijk er toen al wel achter gekomen dat de werkgevers die ik voor ogen heb wel altijd in de grote steden van landen zitten. In steden als Sjanghai, Londen of Amsterdam bijvoorbeeld. Daardoor wel een grote ambitie gekregen. Ik denk dat ik heel graag het avontuur na ga. Ik denk daar dan niet al teveel over na maar ik doe het gewoon. Ik ga dan altijd gewoon en ik zie wel hoe het is. Wel een beetje impulsief wat dat betreft. Een voorbeeld daarvan is bijvoorbeeld een vakantie naar Brazilië die ik dan een paar dagen van tevoren boek. Daar ben ik toen een maand heen gegaan echt een beetje het avontuur opzoeken. Verder ja sporten, beetje werken en met vrienden leuke dingen doen daar hou ik wel echt van. Niet al teveel druk maken om resultaten maar ook er een beetje van genieten. Ik heb twee keer een half jaar in China gewoond ook echt in groten steden. Dat beviel altijd wel die grote steden. Bijvoorbeeld ook naar New York en London geweest. Grote steden, lekker anoniem zijn en veel dingen in de buurt. Parken, werkgelegenheid en culturele dingen die daar veel meer zijn. Helemaal als je het vergelijkt waar ik dan ben opgegroeid. Appingedam en Delfzijl zijn echt dorpen. Het loopt daar ook wel echt achter op de rest van Nederland. Dat was eigenlijk ook wel één van mijn doelen om daar zo snel mogelijk weg te gaan. In Groningen drie keer verhuisd, op mijn 18de ging ik deze kant op. Eerste jaren in een groot studentenhuus echt lang leve de lol zeg maar. Daarna naar een kleiner huis gegaan, dat beviel niet echt, en toen op mezelf gaan wonen. Een aantal van mijn vrienden die wonen hier nog wel in Groningen Maar ook een aantal die naar de Randstad zijn vertrokken of naar het buitenland. Doordat ik echt zo'n gebroken studententijd hier heb gehad heb ik ook wel veel vrienden die in het buitenland wonen. Mijn groepje vrienden hier is dan ook net wat kleiner dan normaal denk ik maar wel daardoor wat vaster. En mijn vrienden uit Appingedam en Delfzijl die zie ik eigenlijk nooit meer die hadden meer als doel daar te blijven en snel samenwonen en trouwen enzo. Verder was ik vroeger wel echt heel erg ambitieus maar dat wordt wel echt minder.

V: Waarom wil je na de studie naar de Randstad vertrekken?

R:

Zoals ik net al zei als je uit het noorden komt en alles dus net wat beperkter en het volk wat anders dan merk je gewoon dat je er niet echt tussen past. En als je in grotere steden en andere plekken gewoond hebt dan merk je gewoon wat die steden of gebieden wel te bieden hebben. Dan is de keuze voor mij dan ook wel snel gemaakt om dat dan ook op te zoeken in Nederland. Verder ook dat veel vrienden daar heen gaan en werkgelegenheid. Veel traineeships zijn daar ook. Die zitten bijvoorbeeld veel in

Den Haag of Amsterdam. Je wordt eigenlijk ook wel die kant opgestuurd door de educatieve achtergrond die je hebt.

V: Is werk dan echt leidend?

R:

Nou, het is een combinatie van. Ik wou bijvoorbeeld heel graag naar Amsterdam maar dan zie je bijvoorbeeld dat de overheid in Den Haag zit. Dan twijfel je wel. Veel vrienden wonen dan weer in Amsterdam. Is het niet leuk om daar dan in de buurt te gaan wonen. Zodat je s' avonds bijvoorbeeld nog een hapje kan eten zonder dat je een uur in de trein moet. Het gaat vermoedelijk een combinatie van worden. Het wordt een combinatie van vrienden en werk wat gaat bepalen waar ik uiteindelijk heen ga. Ook natuurlijk huurprijzen en de klik die je er mee krijgt. En ook waar liggen de kansen. Het is echt een combinatie van vrienden, werkgelegenheid, culturele activiteiten. Musea vind ik ook wel leuk om naar toe te gaan. Stadsvoorzieningen vind ik wel echt belangrijk. Verder trekken mij de anonimiteit en het internationale karakter van een stad mij wel echt aan. Dat soort plekken voel ik mij meer op mijn plek.

V: Hoe wegen deze factoren tegen elkaar op?

R:

Het is echt voornamelijk een combinatie van dingen. Het komt je niet allemaal aan waaien. Als ik een mogelijkheid heb ergens en dat is dan de enige mogelijkheid op werk ja dan ga ik daar naar toe. Maar je weegt het wel een beetje tegen elkaar op van wat vind je belangrijk.

V: Waar kijk je echt naar uit wanneer je denkt aan het vertrek richting de Randstad?

R:

Ja ik denk gewoon weer iets nieuws. Nieuwe plek, nieuwe uitdaging, nieuwe omgeving. In de provincie Groningen heb ik dan plus minus 25 jaar gewoond en in de stad 7 jaar dus je bent ook wel echt toe aan wat anders. Het is een beetje te vertrouwt aan het worden. Het is ook wel leuk om wat andere impulsen in je leven te hebben en een beetje te kijken hoe het ergens anders is.

V: Is het ook wel een beetje de norm om te vertrekken na de studie denk je?

R:

Ja het is misschien wel een beetje van erbij horen inderdaad. Maar het komt denk ik veel meer door dat je hier niet echt de mogelijkheid hebt om een baan naar jouw niveau te krijgen. In ieder geval niet zo snel in een startersfunctie.

V: Is Groningen dan te bekend voor je geworden denk je?

R:

Het is zeker niet iets negatiefs maar je wil ook wel een keer iets anders. Een keer in de zoveel tijd heb je gewoon wat afwisseling nodig. Ook om het voor jezelf gewoon leuk te houden.

V: In hoeverre denk je dat je in deze keuze wordt beïnvloed door je omgeving?

R:

Vrienden wel denk ik. Het is eigenlijk zoals ik net al zei een combinatie van. Heel veel vrienden van mij zijn ook daar gaan solliciteren omdat daar gewoon wat meer werk is in de functies die we ambiëren. Dan krijg je de verhalen wel te horen ja van het is echt super lachen hier. Kom een keer langs, kom je langs, hartstikke leuk daar. Het is eigenlijk met zijn allen die kant op gaan. We zeggen ook altijd wel van het is Groningen op locatie. Dat is wel mooi en net even wat anders.

V: En hoe kijkt je familie er tegen aan?

R:

Mijn moeder is een echte Groningse en had er heel veel moeite mee dat ik toe in die tijd naar Shanghai ging maar nu zegt ze eigenlijk tegen al haar kinderen dat je moet doen waar je je goed bij voelt. Mijn zusje verhuisde naar Spanje en ik ging daarna nog weer een keer naar China. Mijn stiefvader die komt uit de Randstad. Uit Heemstede. Die heeft daar vroeger zelf ook gestudeerd. Maar die vindt eigenlijk dat ik er te laat heen ga. Hij gaf aan dat je juist in je studententijd die kant op moet gaan maar zegt wel van beter laat dan nooit. Er zijn veel meer mogelijkheden om je te ontwikkelen en meer mogelijkheden. Eigenlijk op allerlei vlakken.

V: In hoeverre denk je dat je persoonlijkheid of je karakter je beïnvloed in je keuze?

R:

Ik word denk ik snel onrustig als ik teveel op dezelfde plek ben. In Groningen heb ik af en toe wel de behoefte om een weekend naar Amsterdam te gaan of even een weekend naar weet ik veel waar in Europa. Ik denk dat ik daarom wel echt die push heb om een nieuw avontuur op te zoeken. Het moet ook uitdagend blijven, een uitdagende omgeving. En ik merk dan heel erg waar ik werk kom ik wel vaak in aanraking met de kliekjes die hier blijven. Ik werk in de horeca. Maar het zijn dan ook veelal jonge ondernemers en ik kan mij er niet echt mee identificeren met de meeste die hier na de studie blijven. Dat is ook wel een reden want ik denk dat ik mij veel beter kan identificeren met de mensen die ik in Amsterdam zou tegen komen. Ik identificeer mij heel slecht met de mensen die hier blijven. Die vinden het allemaal het dingetje om hier te blijven. Deze stad lekker onveilig te maken en te zuipen en te feesten. Waar ik veel meer de behoefte heb om dat ergens anders te doen. Maar ook gewoon andere dingen daar te doen. Mijn beeld van de jonge professionals die er zijn die doen alleen maar dit in mijn beleving. Dat is natuurlijk wel een gemanipuleerd beeld. Dat kan niet anders maar ik denk dat dat ook wel van invloed is. Ik denk dat je Young-Professionals in de Randstad toch wel wat meer ook op mijn manier met hun carrière bezig zijn. Het is ook wel een beetje soort zoekt soort denk ik.

V: Wat is je beeld van de Randstad?

R:

Dat er gewoon wat meer avontuur is. Er zijn wat meer impulsen. Je leert nieuwe mensen kennen. Een compleet nieuwe omgeving waar je weer voet aan wal moet krijgen. Het is allemaal wat groter wat beter opgezet. Er is wat meer te doen voor in je vrije tijd.

V: Zijn er specifieke voorzieningen waar je naar opzoek bent?

R:

Ik denk dat het een combinatie van is. Meer festivals, kroegen, sportevents, musea and so on. Het is gewoon een soort upgrade van Groningen denk ik. Het is nieuw dus je kent het niet. Je hebt weer wat nieuws. Wat je kunt ontdekken.

V: Wat is je beeld van Groningen dan?

R:

Het begint een beetje zo'n veredeld dorp te worden. Alle uithoeken heb je wel een keer gezien. Op elke straathoek kom je wel weer een bekende tegen en in elk kroegje heb je wel een biertje gedronken. Het is hartstikke leuk hoor maar soms ben je gewoon toe aan iets anders.

V: Is je beeld verandert over Groningen?

R:

Toen ik voor de tweede keer terug kwam uit China en toe mijn pre-master ging doen toen had ik al wel het idee dat wel graag weg wilde uit Groningen. Het was op dat moment de enige manier voor mij om een pre-master te doen aangezien ik vrij laat terug kwam uit China. Ik studeerde net af op het HBO voor september. Het was eigenlijk bijna mijn enige optie. Anders was ik denk ik al wel weg gegaan. Doordat ik echt in Groningen moest zijn bij mijn afstuderen kon ik pas laat afstuderen waardoor ik toen niet meer richting de Randstad kon. Gewoon weer iets nieuws te ontdekken. Na mijn HBO had ik eigenlijk wel het gevoel te hebben er aan toe te zijn om te vertrekken aangezien daar gewoon meer

mogelijkheden qua studies zijn en om je te ontwikkelen. Het loopt daar gewoon een beetje voor en er zijn gewoon meer grote dingen. Als je dan ook door Azië hebt gereisd en in steden bent geweest als Hongkong, Tokyo of whatever en je vindt dat wel fijn dan kun je Amsterdam er iets beter aan koppelen dan Groningen.

V: Ken je de lokale arbeidsmarkt echt goed?

R:

Ik denk dat ik het medium ken aangezien ik wel eens op Recruitman-days ben geweest maar aan de andere kant ben ik nog niet echt aan het oriënteren. Op Facebook en Linked-in zie je wel het een en ander voorbij komen. Je komt gewoon wel vaak tegen dat de Traineeships die er zijn dat die bij de grote bedrijven zitten waarvoor je bent opgeleid. Tenminste zo zie ik het wel de RUG die leidt mij op om uiteindelijk voor dat soort bedrijven te gaan werken. En dat soort bedrijven zijn eigenlijk alleen maar rond de regio van Amsterdam te vinden. Dat is wel het beeld dat ik heb. Natuurlijk zitten daar wel wat uitzonderingen bij maar goed.

V: Wat zou er moeten veranderen wil Groningen jou behouden?

R:

Oh niet heel veel ik denk ook dat ik later wel weer terug ga. Het is wel gewoon een fijne plek om kinderen op te voeden later ofzo. Mijn ouders wonen hier ook om de hoek. Het is ook echt helemaal niet iets negatiefs over Groningen maar je wilt ook gewoon af en toe wat anders. Wie weet blijf ik ook wel de rest van mijn leven ergens anders plakken. You never know.

V: Wanneer was het voor jou duidelijk dat je weg wilde?

R:

Nou ik zag het altijd wel zo van stapje voor stapje verder komen. Het klinkt heel raar als ik het zeg maar... Ik dacht ik doe mijn VMBO en HAVO in Delzijl en ik doe mijn HBO in Groningen en daarna mijn master in Amsterdam. Steeds weer dat trapje op. Het is niet helemaal zo gegaan maarja..

V: Heb je al een idee hoe je de stap praktisch aan gaat pakken?

R:

Nee, echt nul mee bezig. Beetje bij vrienden en bekenden rondvragen en oriënteren. Weer op kamers vermoedelijk of in een studio of zoiets. Beetje hospiteren als het moet. Ja je betaalt wel veel meer en krijgt er minder voor terug. Aan de andere kant ik heb in China dus weer veel beter dan hier in Groningen gewoond. Daar ben ik ook niet gebleven. Het is iets materialistisch denk ik. Waar ik nu woon, in de Folkingerstraat, daar heb ik ook wel gewoon mazzel mee gehad. Ik ben mij er ook wel van bewust dat wat ik nu heb dat heb ik pas weer wanneer ik senior ergens ben.

V: Veel van je medestudenten die dezelfde plannen hebben?

R:

Het verschilt heel erg. Veel IBM studenten wonen ook bijvoorbeeld nog thuis. Die dus heen en weer reizen. Ik vind ze heel erg overeenkomen met MER studenten. Heel erg gefocust op om in steden als Hogeveen of Meppel te blijven wonen en liever heen en weer te reizen en lekker lokaal aan het werk te gaan. Dat merk je bij IBM ook. Andere groep zijn Duitsers en Chinezen. Die trekken sowieso hun weg. Veel wonen ook niet in de stad. De mensen met wie ik om ga die hebben wel een beetje dezelfde ideeën en plannen zoals ik. Maar met vooral de grootste achterliggende reden dat daar het werk is. Je bent acht jaar wezen studeren en $\frac{2}{3}$ masters gedaan dan moet je die kant eigenlijk wel op als het werk bij Deloitte zit dan ga je naar Deloitte bijvoorbeeld.

Respondent 6
Datum: 19-5-2016

Naam: Fabian Schurink
Leeftijd: 24 jaar
Geslacht: Man
Nationaliteit: Nederlands
Faculteit: FEB
Bachelor: Sport & Gezondheid management
Master: Change management
Verenigingen: Gyas
Opgegroeid: Friesland

V: Kun je wat over jezelf vertellen?

R:

Je weet de feitjes al eigenlijk. Hobby's zijn sporten, veel verschillende sporten. Fitnes, skien en roeien dus. Ik heb een vriendin waar ik graag bij ben, ik spreek vaak af met mijn wedstrijdploeg. Ik heb een tijdje aan wedstrijd roeien gedaan. Dat was gemiddeld 7 trainingen in de week. Veel trainen op uithoudingsvermogen met bijvoorbeeld circuit training. Heel veel techniek eigenlijk in de boot. Verder ben ik geboren en getogen in Harlingen daar eigenlijk ook hele jeugd gependeed voordat ik kwam studeren in Groningen. Daarvoor nog een jaartje gereisd. Tweede jaar van mijn studie ben ik op kamers gegaan. Ik wilde eigenlijk fysiotherapie doen maar daar was ik voor uitgeloot. Toen bij Sport & Gezondheid management gekomen en daar eigenlijk blijven hangen. 18de ben ik begonnen met studeren en op mijn 19de ging ik op kamers. Verder vind ik het heel leuk om nieuwe dingen te doen zoals reizen maar ook wil bijvoorbeeld ook nog een keer een berg beklimmen. Echt nieuwe ervaringen. En dan in de breedste zin van het woord. Bijvoorbeeld ook nieuwe festivals bezoeken. Nieuwe landen bezoeken die ik bijvoorbeeld nog niet gezien heb. Maar aan de andere kant vind ik het ook wel echt fijn om wat ritme in mijn leven te hebben, een beetje structuur. Verder ben ik niet echt vaak verhuist, ja één keer binnen Groningen.

V: Waarom wil je na de studie vertrekken uit Groningen?

R:

Eigenlijk is de voornaamste reden werk gelegenheid. In het noorden van Nederland met Friesland, Groningen en Drenthe is weinig werk wat aansluit bij mijn studie. Heel weinig met betrekking tot gezondheid management. Heel weinig advies bureaus en bijvoorbeeld gezondheid management binnen gemeenten. Ik heb het idee dat hier gemeenten daar minder open voor staan dan in de Randstad. Er zijn daar veel meer adviesbureaus met betrekking tot Gezondheid management en kennis centra. Gewoon veel meer partijen die raakvlakken hebben met mijn studie. Op basis daarvan dat daar dus meer organisaties zijn die daar actief in zijn ga ik er vanuit dat het daar veel meer leeft in die sector. Organisaties staan er daar denk ik veel meer voor open dan in het noorden. Ik denk dat ik mij daar het snelst kan ontplooiën.

V:

Zijn er naast werk nog andere dingen die je zoekt in de Randstad?

R:

Ja ook een nieuwe ervaring. Het lijkt me heel leuk om een keer in een andere stad te wonen. Verder staat mijn vriendin ook wel echt open voor de Randstad. Ik wil bijvoorbeeld niet in Groningen blijven en zij wil niet in Friesland blijven dus wordt het sowieso wel Zwolle of waarschijnlijk daar verder onder. Zij wil ook graag in een grote stad wonen en dan komt de Randstad er al wel snel uit.

V: Weten jullie al naar welke stad jullie willen gaan?

R:

We hebben een aantal steden in gedachten. Zwolle echt in het laatste geval. Verder Amersfoort, Utrecht, Den Haag, Haarlem beetje die steden. Geen Zuid-as ding eigenlijk. Wel dichtbij een grote stad.

V: Wat is daar in leidend in die afweging?

R:

In ieder geval werkgelegenheid dus. In Den Haag zitten ook wel wat organisaties die ik leuk vind. Haarlem moeten we nog een keer kijken maar ik denk dat we dat ook een leuke stad vinden. Vlakbij Amsterdam. Anzich zit het ook al wat meer richting het noorden dus wat dichterbij Friesland. Het is nog niet heel erg concreet maar zo zitten we wel een beetje te denken.

V: Vind je het een op werk gebaseerde beslissing om te vertrekken?

R:

Voor mij is het wel echt een op werk gebaseerde beslissing. Zou het noorden vol zitten met adviesbureaus. Dan was ik denk ik wel hier gebleven.

V: Voel je je gedwongen te vertrekken vanwege de arbeidsmarkt?

R:

Lichtelijk.

V: Je geeft al aan dat je veel samen beslist met je vriendin, wat als zij hier nou zou willen blijven?

R:

Ja, dan zou ik wel gaan kijken van wat er allemaal mogelijk is. Dan zou ik kijken wat hier goed aansluit bij mijn studieachtergrond. Dan zou ik wel oplossingen proberen te vinden.

V: Waar verheug je je op bij je vertrek richting de Randstad?

R:

Daar moet ik even over nadenken hoor. Voor mij eigenlijk gewoon werkgelegenheid. Daarbij vind ik het wel belangrijk dat het een goeie stad is. Iets met cultuur vind ik wel belangrijk. Amsterdam en Rotterdam is zo groot dat het ja hoe zal ik het zeggen... verpauperd. Tenminste als je een beetje de buitenwijken hebt. Dat trekt ons wel wat minder. We vinden Utrecht en Den-Haag toch wel enigszins goeie steden. Omdat het veel cultuur heeft en veel gebouwen. We willen allebei wel een mooie stad alsnog.

V: De steden die je noemt ben je daar dan ook bekender mee dan ander steden?

R:

Ik ben zelf vanwege het roeien wel regelmatig in Amsterdam geweest. Vanuit die ervaringen heb ik eigenlijk besloten dat ik niet naar die stad wil. Allemaal van die kleien appartementjes en woningen en metro verbindingen op straat dat vind ik echt helemaal niks. Ik vind het niet mooi. Rotterdam eigenlijk idem, weinig historie. Dat is eigenlijk de basis dat ik op die steden uit kom. Met mijn vriendin wil ik wel graag bepaalde steden bezoeken en dan te bekijken van hoe leuk is het nou allemaal. We zijn dus nog een beetje aan het oriënteren.

V: Heeft je vriendin dan veel bekenden in de Randstad?

R:

Ja ze heeft een vriendin in Den Haag, één in Zwolle, in Amsterdam en ook nog in Haarlem dus ja.

V: In hoeverre denk je dat je wordt beïnvloed door je omgeving in deze keuze?

R:

Ik denk gedurende mijn studie periode dat ik daar wel door ben beïnvloed. Ik ben wel steeds meer open gaan staan om naar de Randstad te gaan. Helemaal als je dan succes verhalen hoort van anderen. Veel gaan er ook heen dus dat is ook wel zo'n prettig gevoel van je gaat er niet als enige naar toe. Dat maakt de barrière wat kleiner om daar naar toe te gaan. Ja ook je oriënteert je op werkgelegenheid en dan zie je dat daar toch veel meer zit dan in het noorden. Ja de omgeving speelt daar wel een belangrijke rol bij. Bijvoorbeeld mensen van Gyas zitten veel in de Randstad dus daardoor. Zeker ook mensen van de faculteit die er een positief beeld bij hebben van dat je het ook prima kan vinden in de Randstad. Veel meer dan in het noorden.

V: Heb je ook familie in de Randstad wonen?

R:

Ik heb wel familie in de Randstad wonen maar die spreek ik niet zo veel.

V: En wat vinden je ouders van de keuze?

R:

Die hebben liever dat ik in het noorden blijf enzo. Dat vinden ze gewoon een stuk gezelliger. Groot gedeelte van mijn vrienden van thuis-thuis die blijven vermoedelijk ook in het noorden.

V: Hoe heb je het er met je omgeving over?

R:

Ja heel open eigenlijk. Ja je hebt het erover. Ja hoe zou ik het zeggen. Een aantal mensen hebben wel een ambitie om later richting de Randstad te vertrekken.

V: In hoeverre denk je dat je karakter en je persoonlijkheid je beïnvloed?

R:

Ik denk dat het toch wel echt gedreven is door mijn ambitie. Anders maakt het je misschien ook niet zoveel uit of je wat vindt in de richting van je studie. Dus dat is denk ik wel een grote factor. Ik vind het ook leuk om nieuwe dingen te ontdekken en te ervaren dus dat is denk ik ook wel van invloed. Ook wel mogelijkheden zien om alles te combineren. Ook al zitten mijn ouders in Harlingen en mijn vrienden in Groningen dat ik daar wel oplossingen voor wil vinden. Dus ik denk wel dat dat invloed heeft.

V: Hoe wegen die motivaties tegen elkaar op?

R:

Ik denk dat werk wel echt leidend is voor de stad waar we uiteindelijk willen gaan settelen. Mijn vriendin studeert communicatie en zegt dat is zo breed daarmee kan ik eigenlijk wel overal aan de slag. Dat wat ik zoek is wat specifiek en daar is ook wat minder van. Het maakt mij niet zoveel uit zolang het maar de Randstad is en dat we een grote stad kunnen ervaren. Daarbij vinden we het belangrijk dat er veel voorzieningen zijn. Cultuur ja, ik val een beetje in herhaling volgens mij. Ik denk dat uiteindelijk de keuze voor een stad bepaald wordt door werk. We willen een grote stad, één die wel gemoedelijk is maar niet heel hard. Niet een onpersoonlijke stad maar wel een stad waar je leuk door heen kunt lopen. Waar je toch nog een beetje dat dorpse gevoel misschien bij hebt.

V: hoe ga je het praktisch aanpakken?

R:

Omdat ik vermoedelijk eerder klaar ben dan mijn vriendin ga ik denk ik eerst op kamers in de stad waar ik een stage ga lopen. Dan de afstudeerperiode af te ronden mogelijk wordt mij bij dat bedrijf dan

een baan aan geboden. Wanneer ik dan een baan heb dan ga ik denk ik iets voor ons tweeën huren waarbij zij er dan intrekt.

V: Was Groningen dan ook een tijdelijke stap voor je?

R:

Ik heb nooit echt de intentie gehad om te blijven in Groningen. Toen ik net in Groningen kwam toen kwam ik er echt om te studeren. Maar ik vond het altijd wel fijn om in een haven stad te zijn of in ieder geval bij zee of iets wat heel groen is. Dus met een hele bosrijke omgeving. Dus in die zin dacht ik altijd ik wil wel naar een plaats dicht bij zee. Geleidelijk aan wanneer je ambities misschien ook groeien en je meer weet wat je wil is die ambitie van de Randstad gekomen. Met de gedachte van daar kan ik echt mijn passie en gedrevenheid in kwijt. Den Haag lijkt ons dan heel erg leuk omdat het aan zee zit. En Amersfoort juist meer met een bosrijke omgeving. Haarlem zit dan ook wel weer relatief dicht bij zee. De reden dat ik in Groningen niet wil blijven omdat hier gewoon mijn hele studenten leven hier zit. Toch blijf je daar dan waarschijnlijk een beetje in hangen. Ik zie dan die stap ook wel echt als een afsluiting van mijn studententijd. Ik heb het nooit beschouwd als een stad waar ik altijd wilde blijven wonen.

V: Wat is je beeld dan van Groningen?

R:

Ja gewoon, mijn studenten leven zit hier. Ja meer tijdelijk en ik zag het dan ook meer als een tussenstop ofzo. Het studentenleven is zowel positief als negatief. Omdat je er natuurlijk hele goede herinneringen aan hebt gehad maar ook zoiets van ik ken genoeg mensen die nog halverwege de studie zitten. Kan je toch wel soort van erin blijven hangen. Dat opzicht dus weer negatief.

V: En wat is je beeld dan van de Randstad?

R:

Ja nooit echt zo over nagedacht. Wat ik er wel nog bij moet zeggen is dat ik niet denk dat ik er mijn hele leven wil blijven wonen. Uiteindelijk wil ik toch wel weer naar Friesland denk ik.

V: Beschouw je de stap naar de Randstad als een grote?

R:

Nee, ik beschouw het niet als een grote stap. In eerste instantie kijken hoe de stage bevalt. Stel ik vind het helemaal niet leuk en ik word er dood ongelukkig dan moet ik wel verder zoeken natuurlijk.

V: En je sociale kring hoe belangrijk is dat, aangezien je zoveel potentiële steden aangeeft?

R:

Ja, dat is wel één van mijn grotere barrieres. De meeste wonen eigenlijk nog in het noorden maar ik hoop dan uiteindelijk dat zij die stap ook gaan maken natuurlijk. Ja en voor de rest meld ik mij gewoon aan bij een sport vereniging. Dat is altijd de manier om nieuwe vrienden te maken. Op die manier leer je snel genoeg mensen kennen en natuurlijk een goede band met collega's opbouwen. Zo maar een beetje nieuwe sociale kring daar maken.

Respondent 7
Datum: 20-5-2016

Naam: Anoniem
Leeftijd:
Geslacht:

Nationaliteit: Nederlands
Faculteit: Rechtsgeleerdheid
Bachelor: Rechtsgeleerdheid
Master: Privaat Recht
Verenigingen: Momenteel geen
Opgegroeid: Gelderland

V: Kun je wat over jezelf vertellen?

R:

Ik zou mezelf omschrijven als een overwegend positief persoon. Ja, wat kan ik daar anders over zeggen. Ik hou natuurlijk niet zoveel leven over met afstuderen. Maar ik hou van sporten, koken, wijntjes drinken met vriendinnen. Verder kom ik uit Apeldoorn. Daar kom ik uit een gezin met drie kinderen. Echt zo'n warm nest. Ouders die altijd bij elkaar zijn gebleven en altijd op dezelfde plek zijn blijven wonen. Zij wonen nu nog steeds in Apeldoorn. Een jaar of zeven bijna 8 jaar geleden ben ik in Groningen komen wonen. Het voelt als een eeuwigheid geleden. Mijn broer ging naar Amsterdam toen hij ging studeren. Ik wilde daarom per sé niet daarheen. Dan zou ik daar het zusje van zijn ofzo, nee dat vond ik niet zo'n aantrekkelijk idee. Ik dacht aan Maastricht of Groningen. Lekker ver weg van mijn ouders. Ik was nog maar 17 toen ik die keuze moest maken. Toen dacht ik, een beetje puberaal, ik wil niet dat mijn ouders op de stoep staan. Ik dacht vrijheid blijheid en ik was eigenlijk ook nog nooit in Groningen geweest voordat ik hier ging studeren.

V: Hoe zou je je karakter en persoonlijkheid omschrijven?

R:

Ik heb wel eens alleen gereisd. Dat vond ik heel leuk. Ik weet niet of je dan per sé avontuurlijk bent. Verder denk ik dat ik wel heel erg eigenwijs ben en een sterke mening heb. Ik ben ook wel echt beschouwend. Ik vind heel veel dingen leuk om te zien en te leren. Dus dat maakt mij wel nieuwsgierig denk ik. Ik ben geïnteresseerd naar alle vormen van kennis. Ook vooral hoe andere mensen leven en wat mensen beweegt enzo. Waar ik niet van hou is dingen doen die iedereen doet. Samenwonen op je 20ste en dan trouwen en kinderen krijgen dat is niet iets voor mij. Iets van zekerheid vind ik wel fijn, je moet wel een soort van zekerheid hebben anders kun je niet functioneren.

V:Gingen er ook veel vrienden vanuit Apeldoorn mee naar Groningen?

R:

Nee. Vanuit Apeldoorn ging iedereen een andere kant op. Twee vriendinnen van mij gingen ook deze kant op. Maar na een maand of twee/drie waren die al ingewisseld voor nieuwe vriendinnen. Dus dat ging wel heel snel. Groningen was wel echt een nieuw begin.

V: In het begin wel lid geweest van verenigingen?

R:

Ja van alles eigenlijk gedaan. Tennissen, salsa dansen. Ik heb later ook nog wel bij een echt studentenvereniging lid geweest. Bij de Navigators, een christelijke vereniging. Elke keer was het bij die verenigingen wel heel leuk dan leerde ik daar mensen kennen en dan was ik de verenigingen ook al wel weer zat. Ik skippte dan de vereniging en ging dan nog wel met die mensen om.

V: Waarom wil je naar de Randstad?

R:

Nou het is niet dat het nou zo fijn wonen is ofzo. Ja, wel voornamelijk voor werk. Ik denk als je de stap maakt daar naar toe dat je de rest van je leven ook wel klaar bent met verhuizen. Stel dat je eerste baan niks is dan vind je daar wel weer een andere baan. In Groningen is het iets beperkter wat je kan. Tenminste in mijn richting. Ik ken één heel leuk kantoor. Daar heb ik stage gelopen en daar wil ik niet werken. En een kantoor dat daar een beetje op lijkt. Dat andere kantoor hebben ze nu geen vacatures. Stel dat er vacatures waren geweest dan voor hetzelfde geld is het niks dan mag je alsnog gaan verhuizen. Ik heb nu het idee dat ik gemakkelijk de stap kan maken richting de Randstad. Dan ben ik ook klaar. Utrecht, Amsterdam of Den Haag dat maakt dan allemaal niet meer zoveel uit. Dan is alles te bereizen.

V: Zijn er naast het werken dingen waar je naar uitkijkt wanneer je denkt aan de stap richting de Randstad?

R:

Niet per sé. Het lijkt me wel leuk om een tijdje in een grote stad te gaan wonen. Maar ik weet dan niet wat ik precies van die grote stad zou gaan gebruiken. Niet dat ik dan ineens alle avonden de deur uit ga en een leven leidt zoals je in films ziet ofzo. Het lijkt me heel tof maar ik weet niet zo goed waarom.

V: Als je daar eens over nadenkt, wat lijkt je dan zo tof?

R:

Ja je gaat het dus niet alle avonden gebruiken aangezien je de helft van de tijd vermoedelijk kapot bent door werk. Maar dat er veel te doen is, dat er veel eettentjes zijn, dat je naar theater en concerten kan en dat dat allemaal in de buurt is. Dat lijkt mij wel heel leuk.

V: En sociaal gezien heb je daar veel vrienden en familie?

R:

Nou ja, mijn broer woont in Amsterdam. Die kon daar natuurlijk gewoon blijven na zijn studie. Voor de rest eigenlijk niemand van mijn vriendinnen die blijven allemaal hier hangen. Dat vind ik zo stom. Maar die willen allemaal ook gewoon niet weg.

V: Hoe praat je met hun daar over?

R:

Ik vraag natuurlijk wel waarom trek je niet naar Utrecht en dan kom ik volgend jaar ook. Maarja veel mensen komen ook uit Groningen en omstreken. Dus die hebben denk ik wel sterkere banden om hier te blijven. Dat is wel jammer.

V: Over die banden, denk je dat je minder binding hebt dan je vriendinnen waardoor de stap minder groot is voor jou?

R:

Ja, ik ging hier wel heen met het idee van ik ga voor een periode van 5 of 6 jaar naar Groningen en daarna zie ik het wel weer verder. Ik zag het als tijdelijk. Het is wel heel goed bevallen. Het was nooit mijn bedoeling om hier de rest van mijn werkende leven te blijven.

V: En als je dan een mooi aanbod van een leuk bedrijf hier in Groningen zou krijgen zou je dan blijven?

R:

Ja, dan zou ik het zeker wel overwegen. Zoals ik al zei ik heb alles, mijn vriendinnen en mij vriend die woont hier ook. Die kan hier ook niet zomaar weg. Vanwege werk. Dus eigenlijk is het heel makkelijk om te blijven. Ja heel veilig en heel fijn. Ik weet niet of dat de reden zou moeten zijn om te blijven dat het makkelijk, veilig en fijn is. Maar het is wel aantrekkelijk om dat te doen.

V: Terugkomend op die relaties, je gaf al aan dat je mensen dan wel probeert te motiveren om ook te vertrekken. Hoe zou je de communicatie omschrijven over deze keuze omschrijven?

R:

Ja ik praat er natuurlijk wel over, over wat ik wil gaan doen en hoe enzo. Het is wel grappig voor mijn broer en voor mijn ouders bijvoorbeeld is in Groningen blijven voor hun helemaal geen optie. Die vragen zie überhaupt af of hier wel werk is. Of hier wel mensen blijven wonen na hun studie. Die hebben volgens mij echt het idee dat hier maar vijf mensen wonen en verder alleen maar platteland. Heel gek. Ik denk dat mensen in de Randstad er ook wel vanuit gaat dat je daar komt om te werken en dat dat eigenlijk de enige optie is. Dat vind ik altijd wel merkwaardig.

V: Vind je je keuze op werk gebaseerd?

R:

Ja, voornamelijk wel. Maar dan ook echt lange termijn werk.

V: Zijn er ook dingen waar je over twijfelt en wellicht wel tegen op ziet bij deze keuze?

R:

Wat betreft wonen. Ik woon nou heel fijn in een studiootje hier. Prima te betalen. Maar als je naar Amsterdam verhuist dan kan het maar zo zijn dat je eerst weer in een kamer woont. Dat je dingen deelt enzo dat lijkt mij wel weer gek. Het is daar natuurlijk ook heel duur. Het is er ook gewoon heel erg duur om te wonen. Dat vind ik niet zo fijn. Toeristen vind ik ook niet zo fijn. Ik denk dat je in het begin ook wel echt veel uren moet werken. Dat lijkt mij ook niet fijn. Maarja ergens hoort het er ook wel weer bij. En later pluk je daar wel de vruchten van. Het is gewoon eigenlijk een hele onbekende wereld. Het is ook wel weer een uitdaging en een mooi avontuur. Ik zit hier nu inmiddels ook wel heel lang. Heel fijn en veilig. Maar ik heb nu ook wel zin om iets nieuws te ontdekken. Kijken hoe het daar is.

V: Voel je je dan genoodzaakt om te vertrekken?

R:

Wel een beetje. Ik denk wel dat ik daar meer kans maak. Om vooruitgang te boeken en te komen waar ik wil komen. Ik denk dat je op een gegeven moment ook gewoon meer risico's moet nemen en wellicht moet job-hoppen om dat te bereiken.

V: Ben je er al over uit naar welke stad je dan zou willen? En wat is daar in leidend?

R:

Nee, het maakt mij niet zoveel uit. Ik denk dat wanneer ik strak een baan krijg ik zo dicht mogelijk bij dat werk ga zitten. Voor stage heb ik bijvoorbeeld ook gereisd naar Leeuwarden. Het kost gewoon heel veel tijd en heel veel moeite. En vooral in het begin heb je daar gewoon niet genoeg energie voor. Maar ik zou bijvoorbeeld niet in Almere wonen daar zou ik nog niet dood gevonden willen worden.

V: Naast werk waar kijk je echt naar uit bij je keuze?

R:

Dat je dicht bij Schiphol woont. Dat je heel makkelijk een weekendje weg kunt. Dat lijkt mij heel relaxed. Zeker als je straks werkt dan kun je die tripjes goed betalen. Ik denk dat ik dat heel vaak ga doen. Verder dat ik gewoon weer wat dichterbij mijn familie woon. Wel met het risico dat ze straks op de stoep staan. Maar nu kan dat wel weer.

V: In hoeverre denk je dat je keuze is beïnvloed door je omgeving?

R:

Niet zo heel erg. Mijn ouders wel, ja die stimuleren mij wel om de stap te maken. Van ga de wereld in, ga een echte carrière beginnen en niet zomaar in Groningen gaan zitten. Niet voor de gemakkelijkste en veiligste keuze gaan. Mijn vrienden die blijven dus hier dus die trekken mij juist hier naar toe. Mijn vriend die werkt wel hier maar die zegt van je moet doen waar je je goed bij voelt. Die vindt het belangrijker dat ik werk vind dat bij mij past en wat ik leuk vind. Ik denk wel dat de stap naar de Randstad uiteindelijk de stap is die ik echt zelf wil.

V: Is het een lang proces geweest om tot die conclusie te komen?

R:

Ja nou ja ik begon dus met de studie met het idee van ik ga daarna sowieso weg uit Groningen. Dan kom je erachter dat het hier ook heel leuk is. Dan ga je onderzoeken of het kan om hier te blijven. Dat was een beetje in het tweede en derde jaar. Als je dan begint met je master dan wordt het wel serieus. Dan ga je langs bij bedrijven en dan ga je oriënteren wat voor werk je wilt gaan doen. Als ik dat wil doen wat ik graag wil in werk dan moet ik toch wel echt weg.

V: Heb je het er veel over met studiegenoten?

R:

Ik spreek ze niet zo heel veel meer sinds ik geen colleges meer heb. Die hebben de scriptie ook allemaal net wat sneller gedaan. Veel zijn al aan de slag. Ook echt overal en nergens. Dus daar heb ik het niet heel veel over. Als je ze ziet wel natuurlijk. Dan vraag je wel of het ze bevalt en waarom ze dit hebben gekozen.

V: Veel rechten studenten gaan vaak naar het westen na de studie. Is het iets wat heel erg leeft en wat ook wel een beetje de norm is?

R:

Nou, ik denk niet dat het gek is wanneer je het niet doet maar mensen gaan er wel echt vanuit dat ze hier niet kunnen blijven. Ze zijn wel iets flexibeler denk ik en gaan er ook wel vanuit denk ik dat ze het niet echt voor het zeggen hebben. En gaan er dus ook meer vanuit dat ze weg gaan.

V: In hoeverre denk je dat je karakter en persoonlijkheid je keuze beïnvloedt?

R:

Ik denk wel.. Ik ben niet bang om alleen te zijn. Of om een avondje thuis te zitten zonder vrienden enzo. Ik denk dat dat wel heel erg meespeelt. Als je heel erg hangt aan sociale contacten en als je dat ook heel erg nodig hebt. Dan ga je niet zo snel naar een stad waar je niemand kent. Dat maakt mij niet zoveel uit. Als ik geen vrienden heb dan maak ik ze uiteindelijk vast wel. Kan soms even duren. Ik ben niet bang om in het begin eenzaam te zijn en dat het niet zo leuk is met veel stress en dergelijken. Ik denk dat je daar ook gewoon realistisch in moet zijn. Ten eerste geeft een verhuizing gewoon stress. Worden dingen niet meteen soepeltjes en zo goed als je ze eerst had. Ik denk ook niet dat je dat moet verwachten.

V: In hoeverre wordt je beïnvloed door je migratie verleden denk je?

R:

Ja, ik heb natuurlijk al een keer een grote stap gemaakt van Apeldoorn naar Groningen. Een grote sprong in het diepe. Nu weet ik ook dat dat niet per sé heel erg leuk is. Dus dat zou mij er misschien wel van weerhouden. Ik weet nog wel de eerste maanden dat ik in Groningen woonde, ik woonde ook echt in Vinkhuizen, en ik had moeite om uit te vinden hoe alles werkte en hoe ik het centrum moest vinden. Ik wist hel allemaal totaal niet. Dat was ook nog voordat ik een smartphone had dus ik verdwaalde elke keer. Dat was echt terror in het begin ik was ook gewoon heel jong en heel klein. Heel naïef. Ik had ook geen leuke huisgenoten en een heel vies huis. Inmiddels ben ik wel over dat trauma heen. Maar ik kan mij wel voorstellen dat mensen dat wel hebben.

V: Wat is je beeld van Groningen?

R:

Ik vind Groningen een hele leuke stad. Heel bruisend en gezellig. Lekker kneuterig. Je komt vrienden tegen in de supermarkt enzo. Iedereen heeft de tijd wel. Ik vind het heel fijn dat je alles kunt lopen. Ik denk dat Groningen wel echt een fijne stad om te wonen.

V: Is dit beeld verandert door de jaren heen?

R:

Ja ik denk het wel. Toen ik meer vrienden kreeg. Nou ja niet per sé meer maar toen ik betere vriendschappen kreeg hier in Groningen kon ik wel meer voor mij zien hoe het is als je hier blijft. Ook als je iets ouder bent kunt je naar de kroeg en dat je dan ook wel ene prima leven kunt hebben. Meer dan prima eigenlijk. Ik heb dan ook wel een fase gehad dat ik dacht misschien is deze stap naar Groningen ook wel meer dan tijdelijk.

V: Wat is je beeld van de Randstad?

R:

Eerste reactie is vol en druk. Ik denk dat je in de Randstad ook wel wat assertiever moet zijn dan hier. Het is er allemaal veel gehaaster.

V: Je beeld van Groningen is gebaseerd op ervaringen waar is je beeld van de Randstad op gebaseerd?

R:

Ik kom er wel eens natuurlijk. Ik kom wel eens in Amsterdam. Dat vind ik eigenlijk altijd wel heel leuk. Ik vind Amsterdam een hele mooie stad. Maar die toeristen. Ik zei het al maar ik vind dat zo naar. Het is daar gewoon heel druk, het is er gewoon een mierenhoop. Ja Amsterdam er is natuurlijk ook wel weer gewoon heel veel mogelijk.

V: Zou er iets moet/kunnen veranderen dat je blijft in Groningen?

R:

Ja dat één van de bedrijven waar ik voor wil werken een filiaal hier in Groningen opent. Of dat mijn hele visie over wat ik later wil doen helemaal wijzigt. Dat is ook mogelijk want zo zeker ben ik er nou ook weer niet van.

V: Hoe zie je de stap praktisch voor je?

R:

Goeie vraag. Ik denk dat ik gewoon mijn netwerk in moet schakelen om te kijken of ik via die manier aan een woonruimte kan komen. Ik denk dat ik in September wanneer ik dus ben afgestudeerd de stap ga maken.

V: Wanneer was het voor je duidelijk dat je Groningen wilde verlaten?

R:

Ik weet het niet meer precies. Ik heb die keuze wel in het begin van mijn master gemaakt denk ik. Het was niet echt een heel logisch proces volgens mij. Alles valt op een gegeven moment wel samen en dan ben je er voor jezelf wel uit.

Respondent 8
26-05-2016
38 minuten

V = Jop Smit
R = Respondent

Informatie Respondent:
Leeftijd: 27 jaar
Geslacht: Man
Faculteit: Ruimtelijke Wetenschappen
Bachelor: Sociale Geografie en Planologie
Master: Economische Geografie
Vereniging: Tandje hoger (studenten wieler vereniging)
Opgegroeid: Groningen

V: Kun je wat over jezelf vertellen?

R:

Ik ben Peter Merx, 27 jaar oud. Ik studeer al heel erg lang. Ik heb eerst twee jaar Rechten gedaan, daar ben ik mee gestopt want dat vond ik niet zo leuk. Toen ben ik uiteindelijke sociale geografie en Planologie gaan doen. Eigenlijk omdat ik dat op de middelbare school al heel erg leuk vond. Ik vond Aardrijkskunde heel leuk. Toen ben ik dat op een gegeven moment gaan doen. Toen ik een jaar of 17/18 was ben ik begonnen met wielrennen. Dat heb ik met een tussenpauze van een jaar tot nog toe gedaan. Ik heb altijd er wel een beetje bij gestudeerd. Ik wist wel dat ik een studie moest hebben. Nu fiets ik wat minder en studeer ik wat meer. Ik ben nu bezig om mijn master scriptie te schrijven. Er moet een beetje een einde aan gebreed worden.

V: Veel verhuist vroeger?

R:

Ik kom uit Warfhuizen, een klein plaatsje bij Leens. Ik ben op kamers gaan wonen toen ik net 17 was. Op basis school een klas over geslagen. Toen ben ik eerst verhuist naar een bezemkast in de Oosterpoort. Daar heb ik anderhalf jaar gewoond. Toen heb ik nog op de Nieuwstraat gewoond. Ik heb nog een studio gehad bij het Zernike. Dat vond ik verschrikkelijk. Je zit dan een kwartier van het centrum af. Nu woon ik samen met mijn broertje in een appartement. Daar woon ik nu. Ik werk bij KPN bij de geweldige service afdeling. Daar sta ik mensen te woord die hun Televisie niet aan krijgen.

V: Wonen familie en vrienden hier veel in de buurt?

R:

Mijn ouders wonen nog steeds in Warfhuizen, in hetzelfde huis nog. Mijn vriendin die woont hier in de binnenstad. Ik woon dus samen met m'n broertje. Eigenlijk de meeste van mijn vrienden die wonen hier. Hoewel er ondertussen ook een aantal naar het westen verhuist zijn. Een voor een zijn een aantal die kant op gegaan.

V: Hoe zou je je karakter en persoonlijkheid omschrijven?

R:

Meestal als we met een groep zijn dan ben ik vaak diegene die vooraan staat. De boel te dirigeren. Ik ben ook niet bang om mijn ergens voor open te trekken. Vroeger had ik wel iets met mensen die autoriteit en gezag wilde hebben, daar wilde ik wel graag even tegen aan slaan. Dat maakt me dan ook helemaal niets uit. Ik doe dat nog steeds wel een beetje maar wel echt minder. Als iemand autoriteit heeft omdat hij ergens kundig in is dan respecteer ik dat wel. Maar in principe doe ik gewoon wat ik zelf wil.

V: Waarom wil je naar de Randstad?

R:

Omdat zoals ik het momenteel inschat hier niet echt een leuke baan ga vinden. Ik maak gewoon een afweging. Ik wil een bepaalde hoeveelheid geld hebben. En het werk moet ook wel leuk zijn. Ik wil bijvoorbeeld niet in Leeuwarden wonen. Wanneer ik ga verhuizen moet het sowieso vergelijkbaar zijn met Groningen of het moet Groningen zijn. Ik ga bijvoorbeeld niet in Veendam op het gemeente bureau werken, daar heb ik echt geen zin in. Ik wil graag bij een groot bedrijf werken, En als je kijkt naar de spreiding van grote bedrijven over Nederland dan zitten er drie hier in Groningen bij wijze van spreken. De rest zit gewoon in het westen van het land.

V: Zijn er anders aspecten die je wel aanstaan bij een vertrek of eventuele verhuizing?

R:

Eigenlijk ben ik gewoon heel erg foot-loose. Mijn ouders wonen bijvoorbeeld in Noord-Groningen. Dat is dan best ver weg, aan de andere kant... Stel ik ga verder weg van hun wonen. Uiteindelijk wanneer je ze bezoekt trek je er toch wel een dag voor uit dus dat maakt die extra afstand ook niet zo heel veel uit. Wat maakt het nou uit of je op 45 minuten afstand of 1,5 uur afstand woont.

V: En hoe zit dat met vrienden?

R:

Ja, een beetje hetzelfde. Dan maak ik wel nieuwe vrienden ofzo. Ja nee dat is niet waar natuurlijk. Een vriend van mij woont in Wageningen en daar ga ik al vanaf mijn jeugd mee om. Weet je er zijn zoveel manieren hoe je met elkaar in contact kunt blijven. Als iemand naast je woont dan ga je daar natuurlijk sneller eerde mee om. Dan zeg je gewoon van kom even langs. Maar dat is altijd zo.

V: Heb je veel vrienden in de Randstad wonen?

R:

Ja, Wouter Ijselstein, een vriend en studiegenoot van mij is onlangs verhuist. Andere maat van mij woont in Wageningen en een andere vriend ook nog in Utrecht. Er staan nog wat andere mensen op het punt om naar de Randstad te verhuizen. Een vriend van mij die werkt nu voor Ordina hier in Groningen. Maar die heeft ook plannen om naar de Randstad te gaan. Elke keer wanneer die iets voor het bedrijf moet doen moet ie zowat naar de Randstad dus die heeft ook wel zoiets van ik moet die kant op. Met wielrennen heb ik ook altijd wel wedstrijden gereden door het hele land. Elk weekend wel weer een wedstrijd. Heel veel wedstrijden zijn in het zuiden of westen van het land. Het irritante is gewoon, wanneer je in zwolle of amersfoort woont, dan is het niet zo ver. Maar als je in Groningen woont dan moet je altijd eerst weer naar Amersfoort rijden voordat de rest van de wereld begint zeg maar.

V: Dus je hobby speelt hierbij ook wel een rol?

R:

Ja hier heb je eens in de zoveel tijd een wedstrijd. Als je in het westen woont kun je bij wijze van spreken elke dag wel een koersje rijden.

V: Heb je al een keuze gemaakt welke stad je waarschijnlijk heen wilt?

R:

Werk is daarin wel echt leidend.

V: Weet je al hoe je het praktisch gaat aanpakken?

R:

Ik regel het toch wel. Ik ben daar heel gemakkelijk in. Als ik eerst ga solliciteren en ik heb een baan. En ze zeggen je moet morgen beginnen, is goed weet je wel. Dan zorg ik wel dat ik daar iets regel. Ik ken nog wel wat mensen in het westen. En dan vraag ik gewoon mag ik twee weken bij jullie slapen. Dan regel ik dan wel een huis ofzo. Daar maak ik mij niet zo druk over. Ik heb daar nog niet echt een heel duidelijk plan voor. Ik heb hier ook een auto dus als ik wil solliciteren dan kan ik gewoon heen rijden. Ik zou niet zo snel er al heen verhuizen en dan pas solliciteren. Ik heb gewoon een

maandelijkse cash-flow nodig. Van een bepaald bedrag. Als ik daar niet aan zit en ik heb geen werk dan kan ik er niet zolang zitten.

V: Spelen er nog andere motivaties naast werk?

R:

Werk is dan wel de hoofdzaak maar met sporten zou ik het dan wel leuk vinden. Dat maakt het wel wat makkelijker weet je wel. Als het nou omgekeerd zou zijn, dat ik naar het noorden moest gaan. Dan zou ik dat wel wat minder vinden.

V: Zijn er plaatsen waar je niet wilt wonen?

R:

Ik zou niet in zo'n tussenstad willen wonen. Zo iets als Zoetermeer ofzo. Ik zit te denken aan Amsterdam of Utrecht. Den Haag en Rotterdam heb ik al wat meer mijn twijfels bij. Ik ben wat minder bekend met die steden en ook de mensen daar die trekken mij wat minder. Den Haag en Rotterdam zijn een beetje arbeider steden. Den Haag heeft bijvoorbeeld ook geen Universiteit. Rotterdam dan wel maar dat is wat meer een havenstad. Allemaal van dat Rauw-dauw spul daar heb ik gewoon niet zo heel veel mee. Ik vind het leuk om in een stad te wonen waar ook wel meer hoog opgeleiden wonen. Ik denk dat ik daar zelf ook beter tussen pas. Ik denk dat ik daar ook meer aansluiting vind als ik mij bijvoorbeeld aanmeld bij een wielersportclub daar. Ik heb gewoon geen zin om een putjeschepper als buurman te hebben zeg maar. Of in één of ander klotenwijk. Daar heb ik gewoon echt geen zin in. Ik zou ook niet in Apeldoorn willen wonen, ik zou daar dood ongelukkig worden.

V: Voorzieningen is dat nog iets wat meespeelt?

R:

Ergens zou ik wel gewoon kiezen tussen of Utrecht of of in Amsterdam gaan wonen. Gewoon in een leuk huis. Ik hoef ook niet meteen in een villa te gaan wonen. Dat ik ieder geval een tijdje daar zou wonen en verhuizen naar een dorp net buiten de Randstad. Dat lijkt me ook vet tof. Een soort boerderij-achtig ding met allemaal dieren. Ik vind dieren vet tof. Maar als ik het doe dan wil ik het wel echt goed doen. Niet één of ander klein huisje, met een klein tuintje en twee konijnen. Dan wil ik wel een groot boerderij huis met veel dieren. Eerst zorgen dat ik dat werk op de rails heb. Ik ken al wel aardig wat plaatsen maar Zoetermeer, Lelystad en Almere daar word ik echt niet blij van.

V: Is er iets waar je echt naar uitkijkt bij je stap?

R:

Dat ik gewoon eindelijk mijn hoofd kan gebruiken. In plaats van waar ik constant op uitput gecontroleerd wordt en ik ongeschoold werk zit te doen. Ik wil gewoon dingen bedenken en ergens de baas zijn. Niet dat er constant mensen op mijn vingers kijken. Bijvoorbeeld van dat je 88% tijd hebt gebeld en dat had eigenlijk 89% moeten zijn. Dan denk ik gewoon van hou op man, daar heb ik gewoon geen zin meer in. Ik wil gewoon inhoudelijk mooi werk doen.

V: Zijn er nog meer factoren die jou doen wegrijven uit Groningen?

R:

Ze zeggen altijd van Nederland is de metropool van het noorden. Opzich ben ik het daar wel mee eens. In Groningen heb je alles, in Groningen heb je een winkelcentrum. In Groningen heb je een leuke binnenstad. In Groningen heb je clubs, cafés, underground scene, sportclubs, je hebt grote bedrijven. Maar eigenlijk heb je van alles maar één. Als je in Groningen op een open terras wilt zitten. Als je een terras wilt wat een beetje lekker zit dan heb je de keuze uit Grote markt met de drie gezusters en de Poelestraat. Als je opstap wilt dan heb je één of twee straten waar je kunt zijn. Als je naar een underground party wilt dan ga je naar Paradigm. Van alles heb je één en dat is een beetje beperkend. Als je in Amsterdam zit dan kun je zeggen we willen naar een underground feestje dan zeg je we gaan een keer hier heen. En de volgende keer ga je weer naar iets anders. Er zijn bijvoorbeeld ook meerdere wielersportclubs. Als de mensen mij daar niet bevallen dan ga ik gewoon naar een andere club toe. Die keuzevrijheid heb je hier niet. Het is gewoon een kleine cirkel waar van alles maar één is. Daar ben ik wel een keertje klaar mee zeg maar. Een ander voorbeeld is met wielersport. In de winter wordt er minder gefietst omdat het dan heel erg koud is. Dan ga ik wel eens mountainbiken. Als je gaat

mountainbiken vanuit Groningen dan ga je naar Zuidlaren en daar heb je echt één pad en daar kun je één rondje rijden. Dus wanneer je gaat mountainbiken dan doe je altijd hetzelfde. Terwijl als je in Utrecht woont dan woon je bij de Utrechtse heuvelrug daar heb je wat meer variatie. Je kunt dan ook een keer zeggen we gaan naar de Veluwe toe. In Groningen heeft dat geen zin want dan moet je anderhalf uur rijden en dan ben je in Holte. Dat is ook net niks allemaal. Er is daar gewoon in veel aspecten meer keus.

V: Wordt je veel beïnvloed door je omgeving bij je vertrek?

R:

Niet echt. Maar ik vind het wel jammer hier wonen allerlei mensen die ik ken enzo. En je weet dat wanneer je gaat verhuizen dat er minder interactie is. Ik woon nu samen met mijn broertje in huis en dat houdt een keer op. Je gaat op den duur werken en dan houdt het op. Dat vind ik wel jammer maar dat is dan eenmaal zo. Ik heb niet echt familie in de Randstad, ik heb nog familie in Drenthe en Zuid-Limburg. Maar daar heb ik ook niet echt iets mee.

V: Hoe is de communicatie over je vertrek?

R:

Als het niet concreet is heb ik niet zoveel om over te praten zeg maar. Ik kan wel zeggen wow ik wil een baan in de Randstad. Maar het is nog niet concreet, dan kan ik er wel over praten maar dat heeft dan weinig nut. Ik zit ook nog wel te denken aan het Talenten programma van KPN. Dat is voor mensen die afgestudeerd zijn. Daar wil ik gewoon op door solliciteren. Dat is een makkelijke ingang omdat ik al bij KPN werk en omdat ik goede startkwalificaties heb met WO en topsport organisaties. Ik wil dat allemaal wel en als ik dan naar bijvoorbeeld Rotterdam of Den Haag moet dan doe ik dat ook wel. Daar heb ik het dan ook wel met mensen over maar die zeggen dan vooral zorg eerst maar dat je je scriptie afrond. En kijk daarna maar verder.

V: Heb je nog meer studiegenoten die die kant op gaan en heb je het met ze daar over?

R:

Een maat van mij zit dus nu al in Utrecht. Mensen die hier blijven die gaan veelal bij de gemeente werken of bij de provincie. Dat doe ik gewoon niet, ik heb geen zin om daar te zitten. Een andere maat van mij zit hier nog wel en die heeft wel naar zijn zin waar die zit. Als ik ook zo'n leuke baan kan krijgen dan zou ik dat misschien ook wel doen. De kans is aannemelijk dat dat niet gaat lukken. Ik heb het er dan wel met ze over van hoe is het daar en die vinden het dan wel vaak vet tof. Een andere maat van mij ook die woont dan nog in Groningen maar die moet dan zo vaak voor zijn werk in het westen zijn dus die is nu ook net naar Utrecht verhuist. Maar ik heb het er dus nog niet zoveel over. Maar ik kan mij wel voorstellen dat wanneer ik het straks kenbaar maak dat er nog wel wat barrières komen.

V: Denk je dat je karakter en je persoonlijkheid je beïnvloeden in je keuze?

R:

Ja, denk het wel. Door dat fietsen zeg maar, vroeger dacht ik heel erg aan gevolgen enzo. Nu denk ik door dat fietsen gewoon van ja ik moet geld hebben dus werken en dus ook nog iets wat mij bevalt. Door dat fietsen heb ik altijd met van die schema's geleefd. Daardoor ben ik gewoon een beetje een machine geworden. Ik heb een soort bandbreedte bij mijn doelen. Ik wil bijvoorbeeld een functie hebben wat dat betaald en waar zo'n leaseauto bij hoort. Daar komt het dan zo'n beetje op neer. Die lease-auto dat kan dan nog wel een beetje verschillen. Salaris kan nog een beetje verschillen. Maar het werk dat moet ik wel heel leuk vinden. Want ik wil geen rottiig werk hebben. Met die bandbreedte ga ik dan wat zoeken. Bestwel functioneel.

V: Word je beïnvloed door het feit dat je weinig bent verhuist?

R:

Dat is een goeie vraag. Wat ik wel heb is dat, mijn vader komt uit Limburg en mijn moeder uit zuid Drenthe, daardoor heb ik zeg maar hier niks. Ik heb verder ook eigenlijk niets met Groningen. Ik vind het wel een hele leuke stad en ik heb al mijn vrienden hier. Ik heb zeg maar niet één of andere die gewortelde structuur hier. Mijn ouders en mijn broertje zijn eigenlijk de enige van mijn familie die hier wonen. Ik heb dan ook niet zo heel veel met mijn familie. Je hebt ook wel van die dorpen waar je echt van die vrienden groepen hebt en dat ze zeg maar elke vrijdag in de keet zitten. Dat heb ik niet. Het enige wat ik met het dorp heb waar ik vandaan kom is dat mijn ouders er wonen. Als die er niet meer wonen dan heb ik er vrij weinig meer te zoeken.

V: Weinig binding met jeugdvrienden?

R:

Drie jongens met wie ik heb gestudeerd, die wonen dus nu in het westen van het land. Ik ken die jongens al vanaf de middelbare school. We hebben samen dezelfde opleiding, SGP, gedaan. We zaten bij Aardrijkskunde bij elkaar in een klasje. Wouter die was het als eerste gaan doen. In die zei van het is echt heel tof. Toen hadden wij spijt en zijn wij het uiteindelijk toch maar gaan doen. Doordat die jongens al zijn vertrokken is mijn binding hier en helemaal met mijn dorp wel minder geworden. Ik heb er helemaal niks meer mee. Ik woon nu in Groningen maar stel ik zou alles verplaatsen naar Utrecht nou dan zou ik in Utrecht zijn. Heel makkelijk.

V: Wat is je beeld van Groningen?

R:

Ja wat ik al zei, het is de metropool van het noorden. Het is er heel leuk je hebt er van alles maar van alles heb je er gewoon één van.

V: Wat is je beeld van de Randstad?

R:

Hmm ja ik zou nog eerder in Den Haag wille wonen dan in Rotterdam. Dat lijkt mij nog wel leuker eigenlijk. Rotterdam trekt mij gewoon helemaal niet. Maar heel hangt af van wat de beschikbaarheid van de huizen is en ik ben best bereid om een stukje te rijden voor mijn werk. Ja en voor de rest mijn beeld het is gewoon allemaal een stukje grote met een stuk meer mensen. En als er een stuk meer mensen zijn heb je van alles ook meer. Dat heb je ook wel bij geografie geleerd. Alles gaat in stapjes zeg maar. Als je een klein dorp hebt, heb je één supermarkt. Heb je een groter dorp dan heb je er meer en ga maar door.

V: Is er nog iets waar je tegenop kijkt bij je eventuele stap?

R:

De kans is best groot dat ik bijvoorbeeld naar Utrecht ga verhuizen ofzo. Wat ik kut zou vinden is, wat ik ook in het begin zei, dat ik in een buitenwijk terecht zou komen. De schaal is bij steden als Amsterdam en Utrecht gewoon groter. Dus woon je dan in een buitenwijk dan woon je ook wel echt ver van de leuke dingen af.

V: Is je beeld van Groningen en de Randstad ook veranderd door de jaren heen?

R:

Ja ik had al vrij snel wel door dat Groningen leuk is om te studeren maar werk is wel lastig. Ja het kan wel maar in de Randstad is gewoon meer zeg maar. De laatste tijd is het wel wat concreter geworden.

Respondent 9
02-06-2016
28 minuten

V = Jop Smit
R = Respondent

Informatie Respondent:

Leeftijd: 25 jaar
Geslacht: Man
Faculteit: Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Bachelor: Sociale Geografie en Planologie
Master: Economische Geografie
Vereniging: TAM, Albertus Magnus
Opgegroeid: Overijssel

V: Kun je wat over jezelf vertellen?

R:

Oke, mijn naam is Oscar Hulleman. Ik kom oorspronkelijk uit Almelo. Ik heb daar de middelbare school doorlopen. Eerst HAVO daarna VWO. Een jaartje langer over gedaan om toch VWO te kunnen doen. Toen ben ik op mijn 19de, toen was ik klaar, toen heb ik eigenlijk voor de stad Groningen gekozen. Ik had veel positieve verhalen over Groningen gehoord. En Enschede was ook een optie maar ik wilde wel echt weg uit de regio. Ik wilde wel graag iets nieuws, op kamers. De keuze was eigenlijk Utrecht of Groningen. Toen heb ik toch eigenlijk voor Groningen gekozen vanwege de stad en studentenleven en alles er omheen. Tevens stond deze opleiding gewoon goed aangeschreven. Verder tennis ik fanatiek. Altijd eigenlijk getennist. Van jongs af aan eigenlijk. In de winter altijd snowboarden en skiën. Voetballen vind ik ook leuk om te doen en kijk ik ook graag naar. Ik ben wel echt een sportief typ.

V: Met veel vrienden toen in die tijd naar Groningen gegaan?

R:

Veel bekenden/vrienden gingen hier wel heen. Maar ik moet zeggen dat alle vrienden met wie ik hier om ga toch wel mensen zijn die ik hier heb leren kennen. Heel veel bekenden die hier heen zijn gegaan. Dat is in het begin wel handig bijvoorbeeld in de kei-week ken je dan wat lui dat is dan wel prettig. En Groningen is wel echt een stad waar je je draai binnen een paar weken hebt gevonden. Zeker wanneer je bij een vereniging zit. Mijn sociale leven richt zich met name op de mensen die ik hier heb leren kennen.

V: En familie?

R:

Ik heb één zusje, 24 jaar. Die heeft hier ook gestudeerd. Maar woont nu weer tijdelijk in Almelo bij mijn ouders. Dit omdat ze nu tijdelijk in Hengelo werkt. Mijn ouders en opa en oma wonen of in Almelo of in de buurt. Ik ben niet veel verhuist in mij jeugd. Geboren in een flatje in Almelo en na een jaar ben ik eigenlijk verhuist naar waar ik ben opgegroeid in Almelo. Daar wonen mijn ouders nog steeds. In Groningen ben ik één keer verhuist.

V: Kun je wat vertellen over je karakter, persoonlijkheid en hoe je in het leven staat?

R:

Ik ben wel iemand die heel sportief is. Ik vind sporten heel leuk en ook echt belangrijk. Ik ben wel iemand, klinkt cliché, maar iemand die van gezelligheid houdt. Als er een feestje of een borrel is dan ben ik er wel bij. Ik ben vaak ook wel iemand die zelf initiatief neemt voor dat soort dingen. Ik plan en organiseer wel vaak wat. Ik eet niet vaak alleen zeg maar altijd wel met mensen.

V: Waarom vertrek je vermoedelijk naar de Randstad?

R:

Ik denk dat Groningen een hele mooi stad is om te studeren. Ik denk dat je als student je geen betere stad kan wensen. In ieder geval ik niet. Ik denk ook dat Groningen, na je studententijd, wanneer je eind 20 bent tegen de dertig zit dat Groningen niet een plek is waar je wilt blijven hangen. Ik in ieder geval niet. Groningen is een hele jonge stad, dat maakt het ook leuk, maar ik denk ook dat het leuk is om een nieuwe uitdaging aan te gaan. Anders blijf je misschien wel een beetje in hetzelfde ritme hangen. Daarom wil ik wel graag naar Utrecht of Amsterdam willen. Aan de ene kant omdat daar veel mensen heen gaan die ik ken. Zoals ik al zei ben ik sociaal hoe ervan om met mensen te zijn, en iedereen gaat op een gegeven moment weg, dan wil je hier niet in je eentje blijven. Groningen is wel ver om dan elk weekend naar Amsterdam of Utrecht te gaan om je vrienden dan te zien. Ik denk ook dat het goed is om eens in de zoveel tijd naar een nieuwe omgeving te gaan. Ik denk dat je in Utrecht en Amsterdam meer mensen hebt die in dezelfde levensfase zitten dan in Groningen.

V: Voel je je dan ook genoodzaakt om te vertrekken?

R:

Als ik hier een leuke baan zou vinden dan sluit ik ook niet uit dat ik hier zou blijven. Ik ga er gewoon niet naar opzoek. Dus ik denk dat die kans klein is. Ook denk ik dat het goed is om zo nu en dan naar een nieuwe omgeving te gaan. Ik word bijna 26 en je voelt je dan al snel oud in Groningen. Ik ben nog niet in de fase dat ik een gezin aan het stichten ben of aan het settelen wil. De komende jaren vermoedelijk ook niet en dan is Groningen voor mij wel echt een hele jonge stad waar veel gericht is op de studenten. Ik denk dat het goed is voor je eigen ontwikkeling om bijvoorbeeld naar Amsterdam te gaan waar gewoon heel veel jong professionals wonen. Waar toch meer de cultuur heerst van gedurende de week hard werken en in het weekend een keer een biertje doen. In Groningen heb je dat vast ook wel maar het gaat hier toch voornamelijk om de studenten. Dat vind ik ook heel mooi maar ik denk dat het goed is om na 7 jaar te vertrekken. Het blijft gewoon een beetje hetzelfde in Groningen. Het is heel leuk maar er zijn ook steeds meer mensen die jij goed kent. En als je dan een keer een drankje in de stad doet dan merk je gewoon dat het gemiddelde publiek een stuk jonger is.

V: Wat trekt je precies naar Amsterdam of Utrecht en wat is de voorkeur?

R:

Ik denk dat daar gewoon heel veel mensen wonen met wie ik een band heb opgebouwd. Die ik via Albertus of de TAM heb ontmoet. Dat is gewoon heel gezellig en ik denk dat wanneer je begint met werken dat je geen zin hebt om nog weer een vriendennetwerk op te bouwen. Op je werk ga je waarschijnlijk wel een bepaald netwerk krijgen. Ik heb niet zoveel zin meer om mijn best te doen om de avonden vol te krijgen zeg maar. Het kan natuurlijk wel op een sportclub en dan gebeurt het eigenlijk vanzelf. Mensen die je in je studententijd leert kennen dat zijn toch wel vrienden of bekenden voor het leven. Ik vind het dan ook niet zo nodig om hier te blijven en dan hier een nieuwe kring op te bouwen.

V: Heb je al echt een keuze gemaakt naar welke stad je wilt?

R:

Nee ik denk dat het Utrecht of Amsterdam wordt en dan puur vanwege het feit dat ik daar mensen ken. Ik denk dat ik Utrecht wel wat leuker vind, iets minder massaal. Maar er wonen meer mensen die ik ken in Amsterdam. Dus dat zal een beetje de afweging zijn en met wie ik dan zou wonen en waar kun je een kamer vinden. Ook werk speelt wel weer een factor. Als iedereen in Groningen zou blijven dan had ik niet per se weg hoeven.

V: Speelt werk een dominante rol?

R:

Nee, ik denk dat een hele hoop banen vergelijkbaar zijn. Ik heb ook niet echt een droom baan voor ogen ofzo, dat heb ik helemaal niet. Ik denk dat het vooral belangrijk is dat je in een leuk team terecht komt met gelijkgestemden. Als je hier in Groningen bijvoorbeeld bij de gemeente gaat werken dan denk ik wel dat je heel jong bent vergeleken met de rest. Dan denk ik dat het interessanter is om ergens te komen waar je collega's dezelfde leeftijd hebben als jezelf. Dus rond de 25/30 en niet rond de 50.

V: in hoeverre denk je dat je keuze wordt beïnvloed door je omgeving?

R:

Wel vrij groot ja.

V: Hoe zou je de communicatie met je omgeving omschrijven?

R:

Je merkt gewoon aan mensen, de afstand van Amsterdam naar Groningen is dubbel zo lang dan andersom. Mensen die in Amsterdam zitten komen steeds minder vaak terug. En jij gaat maar elke keer die kant op. Als je eenmaal daar zit, dus als je in Utrecht of Amsterdam woont, dan ben je overal binnen een uur. Behalve in Groningen natuurlijk. Ook al woon ik in Utrecht en een vriend van mij in Amsterdam dan ben je er binnen een uur. Nu moet je echt een overnachting gaan regelen, je moet echt een weekend vrij hebben want je bent gewoon 2,5 uur onderweg. Dus als je daar dan woont, ik zou zeker zo nu en dan nog terug willen naar Groningen, gewoon mensen opzoeken die je dan nog kent. Maarja dat is dan af en toe. Uiteindelijk wanneer je daar zit dan is je sociale leven meer gericht op de Randstad, andere jong professionals en dan ga je af en toe nog eens gek doen in Groningen.

V: Heb je het er ook veel met familie over?

R:

Mijn ouders wonen in Almelo en die zullen daar ook niet weg gaan. En die vragen ook wel waar wil je dan heen? En ik heb toen wel duidelijk gezegd van ik ga niet terug naar Almelo, Ook vanwege dat sociale. Ik denk dat ze het wel leuk hadden gevonden als ik in de buurt zou gaan wonen want dan zie je ze ook wat vaker. Ik kom nu gemiddeld denk ik één keer per maand thuis, wellicht iets minder. Als je op een kwartiertje woont dan zie je elkaar natuurlijk veel vaker.

V: Heb je het er veel over met studiegenoten?

R:

Ik denk dat van onze studie er relatief nog wel veel mensen blijven in Groningen. Ik weet niet wat dat is. Ik denk dat onze studie toch ook veel mensen uit de regio trekt. Van die mensen die nog thuis-thuis voetballen en het allemaal wel prima vinden. Ook zie je natuurlijk wel bij onze mensen vertrekken. Ook gewoon omdat daar meer werk is. Mensen die lid zijn van een vereniging en actief student zijn geweest. Of dat nou bij Albertus is of bij een andere vereniging. Heel veel mensen van die verenigingen trekken toch wel echt weg. Ik denk dat je dat wel heel erg ziet.

V: Heb je het er veel over met mensen?

R:

Zijn wel mensen die zeggen van volgend jaar gaan we tennissen in Amsterdam of Utrecht. Twee oudere leden die komen elke keer nog terug naar Groningen. Daar hebben we het dan wel over van een team in Amsterdam regelen, hartstikke mooi. Ook met mijn jaarclub natuurlijk, volgend jaar... kom eens een keer deze kant op wat doe je nog in Groningen.

V: Denk je dat je karakter en je persoonlijkheid hier ook een sterke rol in spelen?

R:

Ik denk dat sociale van mijn karakter dat dat mij wel beïnvloed. Ik ben niet zo van het alleen op mijn kamer zitten. Beetje op mijzelf zijn. Dat zal je natuurlijk sneller hebben op een plaats waar je niemand kent. Dat zou ik zelf echt niet leuk vinden. Ik vind het echt leuk met mensen een hapje te eten, koffie te doen in het weekend even opstap, in Groningen door de week natuurlijk.

V: Denk je dat je migratie verleden nog van invloed is geweest bij de keuze Groningen te verlaten?

R:

Ja ik ben altijd wel iemand van verandering is niet per se noodzakelijk. Maar zo af en toe moet je het wel een keer doen zeg maar. Ik heb niet zoiets van hier moet ik nu echt weg maar wel zo van het is niet erg om weg te gaan. Nieuwe generatie studenten komt eraan. Je wordt nu wel echt een beetje oud, dat zul je misschien zelf ook wel herkennen. Dan is het misschien toch beter om het een stap voor te zijn en te vertrekken. Anders wordt het op een gegeven moment gewoon triest. Dat je op je 29ste nog in de negende staat, dat is dan wel een beetje triest. Ik ben gewoon wel opzoek naar gelijkgestemden.

V: Zijn er nog dingen waar je tegen op ziet?

R:

In Groningen heb je alles wel goed voor mekaar. Het is allemaal goedkoop en het is allemaal bereikbaar en alles is dichtbij, binnen de stad zelf dan. In Amsterdam hoor je dan wel dat je de hoofdprijs betaald voor een klein kamertje. Terwijl ik het nu heel erg goed voor elkaar heb. En daar woon je wellicht ook wel echt overal ver vandaan dat je dus een half uur moet fietsen voordat je bij bepaalde horeca bent. Ook misschien wel meer criminaliteit en asociale lui. In Groningen is dat natuurlijk wel allemaal ver van je bed show. Als hier al een keer een vechtpartijtje is dan staat het al in

het dagblad van het noorden. In Amsterdam gebeurt dat denk ik wel elke dag. Dat zal ook wel weer verschillen in welke wijk je woont en hoe je überhaupt je sociale leven vorm geeft.

V: Baseer je je keuze ook op ervaringen die je hebt gehad in die steden?

R: Als ik die afwegingen het zwaarst laat mee tellen dan zou ik naar Utrecht gaan. Utrecht is gewoon een fijnere stad dan Amsterdam. Maar zoals ik al zei het sociale is het belangrijkste voor mij. Als twee vrienden van mij vragen we kunnen daar gaan samen wonen en er wonen ook nog gasten in de buurt. Dan ben ik gek als ik dat niet doe. Dan maakt de sfeer van een stad waarvan de een net beter is dan de ander minder uit. Maar als ik het zelf voor het zeggen zou hebben zeg maar en er zijn een aantal mensen die met mij gaan of die dat ook leuk vinden en we iets leuks zouden vinden in Utrecht dan zou dat wel mijn voorkeur hebben. Als je puur naar de stad kijkt. Lijkt ook wel iets meer op Groningen, Utrecht.

V: Zijn er nog dingen die ontbreken in Groningen en die je doen vertrekken?

R:

Ik denk dat naast de leeftijd van de mensen dat alles hier wel is. En er zijn wel mensen van wat ouder leeftijden die hier blijven. Maar toch 9 van die 10 met wie je omgaat vertrekt gewoon. Zo blijf je met een klein groepje over en moet je echt je best gaan doen om weer een sociale kring op te bouwen. Daar heb ik niet zoveel zin in.

V: Heb je het er ook over met mensen die hier wel blijven?

R:

Iedereen die hier blijft voor mijn gevoel. Die ik ken, die doen het omdat ze bijvoorbeeld een vette baan hebben of omdat ze al samen wonen. Die fase van samen wonen daar zit ik nog niet in. Dus ja dan is het ook wel een ander verhaal denk ik, als je echt al samenwoont en dan heb je natuurlijk al een partner waar je heel veel tijd mee besteed. Twee keer in de weke met iemand anders is dan wel genoeg zeg maar. Maar als je alleen bent dan moet je eigenlijk vijf dagen in de week wel iets fixen ander ben je maar alleen zeg maar. Maar ik ken ze ook wel die zeggen van als ik het voor het zeggen had dan was ik ook liever naar Amsterdam gegaan. Maar goed die krijgen dan een kans hier en die vertrekken daarna niet meer. En laten we duidelijk zijn, Groningen is geen vervelende stad om in te wonen. Ik vind de voorzieningen hier ook echt hartstikke goed. Ik denk zelfs beter dan in de Randstad. Gewoon wat kleinschaliger, wat knusser, goedkoper, Horeca is goedkoper. Sporten is heel erg goedkoop. Ik denk dat je voor de gemiddelde tennis vereniging in Amsterdam veel meer betaald dan hier in Groningen.

V: Wat is je beeld van de Randstad?

R:

Ik denk dat de mensen daar gewoon iets directer zijn, iets minder schappelijk, iets gehaaster en iets minder oog voor het individu. Maarja als je daar gewoon een goed netwerk hebt dan maakt het allemaal niet zo uit. In dat opzicht ben ik wel meer een type voor Utrecht denk ik. Ik denk dat Utrecht wel iets persoonlijker is, Amsterdam daar heb je natuurlijk ook toeristen en is gewoon wat massaler. Daar heb ik niet echt iets mee. Ik vind het wel spannend. We zullen het wel zien en als je het niet naar je zin hebt dan kun je altijd nog terug.

V: Wat is je beeld van Groningen?

R:

Je gewoon een hele fijne plek om te zijn. Ik denk ook dat als je een gezin hebt dat het een fijne plek is om je kinderen te laten opgroeien. Ik denk dat voor de groep 25 tot 35 is het gewoon te jong. Ik denk gewoon da wanneer je 30 bent en je woont hier nog en je woont hier nog ja dan is het wel lastig hoor. Ik denk als je in die leeftijdscategorie zit dat je hier gewoon te weinig uitdaging en te weinig sociale dingen en dan voel je je gewoon oud. Dat moet je denk ik niet hebben.

V: Is je beeld over Groningen veranderd over de tijd?

R:

Ja, ik heb er dan één keer getennist en toen dacht ik wel van dit is wel ver hey. Je kent het het dan natuurlijk van FC Groningen maar voor de rest weet je er niks vanaf. Je kent de weg hier niet. Ik hoorde alleen dat het een mooie studenten stad is. Het is zeker een stad waar ik terug blijf komen.

V: Wanneer was het voor jou duidelijk dat je wel echt weg wil?

R:

Je merkt gewoon in je studenten tijd dat er heel veel mensen na de studie vertrekken. Het is gewoon een beetje de cultuur dat wanneer je klaar bent dat je weg trekt. Dat is gewoon een beetje de cultuur bij studenten denk ik. In ieder geval de mensen waar ik veel mee om ben gegaan. Oke, klaar met de studie en ik ga weg. Ik ken ook mensen die zijn wat ouder. Mensen die ik heb leren kennen bij de vereniging, bij de TAM, en die zijn nu al vier jaar weg. En je merkt steeds meer dat ze minder graag terug hoeven. Eerste jaar staan ze er nog bij elk feestje. Tweede en derde jaar werd het wat minder. En nu wonen ze samen en hebben ze het druk met werk en zeggen ze gewoon heel snel af. Of dan is er in Amsterdam of Utrecht iets leukers.

V:Hoe ga je de stap praktisch aanpakken?

R:Ik denk dat ik eerst moet afstuderen. Daarna blijf ik hier denk ik nog wel even wonen. Maarja dan moet je op den duur een baan gaan zoeken en een woonruimte dat is gewoon niet gemakkelijk. Het begint nu wel echt dichtbij te komen. Dus ik moet er wel echt over na gaan denken.